

2518y_Az_Q2017_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 2518Y Sənayenin təşkili və idarə edilməsi

1 Aşağıdakılardan hansı “Sənayenin təşkili və idarə edilməsi “ kursunun tədrisi qarşısında duran vəzifələrə daxil deyil?

- ☐ sənayenin təşkili nəzəriyyəsinin müasir vəziyyəti haqqında tələbələrə təsəvvürlər yaratmaq
- ☒ sahə bazarlarında inflyasiya və məşğulluq problemlərinin araşdırılması üsullarının izah edilməsi
- ☐ sənayenin (sahə bazarlarının) quruluşunun təhlili ilə bağlı əsas elmi yanaşmaları izah etmək
- ☐ sənayenin və sahə bazarlarının inkişafına münasibətdə dövlət siyasətinin əsaslarını tələbələrə çatdırmaq
- ☐ sahə bazarlarının quruluşuna təsir göstərən amillərin izahını vermək və belə təsirlərin qiymətləndirilməsi üsullarını başa salmaq

2 “Sənayenin təşkili və idarə edilməsi “ kursunun tədrisində məqsəd nədir?

- ☐ sənaye sahəsində fəaliyyət göstərən firmaların fəaliyyətinin təşkili ilə bağlı məsələlərlə tanışlıq
- ☒ sənayenin təşkili nəzəriyyəsinin müasir vəziyyəti, onun nəzəri əsasları və praktik tətbiqi imkanları ilə tanışlıq, habelə bunların ölkə sənayesinə tətbiqi imkanlarını göstərmək
- ☐ dünya sənayesinin inkişaf tarixini və takamül mərhələlərini tələbələrə tədris etmək
- ☐ sənayenin təşkili nəzəriyyəsinin müasir vəziyyətini, onun elmi əsaslarını və praktik tətbiq imkanlarını makroiqtisadiyyatla əlaqələndirmək
- ☐ sənayenin təşkili nəzəriyyəsi ilə mikroiqtisadiyyat arasında əlaqələrin dəqiqləşdirilməsi

3 Aşağıdakılardan hansı sahə bazarlarının iqtisadiyyatının Çikaqo məktəbinin tədqiqat istiqamətlərinə aid deyil?

- ☐ oliqopoliya modellərinin tətbiqinə əsaslanan tədqiqatlar
- ☐ transaksiya xərcləri nəzəriyyəsi
- ☐ kvaziinhisar bazarların fəaliyyət xüsusiyyətlərinin tədqiqi
- ☒ dövlət müdaxiləsinin səmərəliliyinin tədqiqi
- ☐ kvazirəqabətli bazarlar nəzəriyyəsinin nəticələrinin tədqiqi

4 Sənayenin təşkili nəzəriyyəsinin Çikaqo məktəbində tədqiqatın predmeti nədir?

- ☐ sahə bazarlarının dövlət tənzimlənməsi məsələləri
- ☐ qiymət nəzəriyyəsi əsasında iqtisadi seçim probleminin analizi
- ☒ bazar agentləri tərəfindən qərarların qəbul edilməsi qanunauyğunluqları
- ☐ qiymət nəzəriyyəsi əsasında inflyasiyanın tənzimlənməsi məsələləri
- ☐ sahə bazarının inkişafını müəyyən edən müxtəlif amillər və qarşılıqlı əlaqələr

5 Sənayenin təşkili nəzəriyyəsinin Harvard məktəbində tədqiqatın predmeti nədir?

- ☒ sahə bazarının inkişafını müəyyən edən müxtəlif amillər və qarşılıqlı əlaqələr
- ☐ sahə bazarlarının dövlət tənzimlənməsi məsələləri
- ☐ bazar agentləri tərəfindən qərarların qəbul edilməsi qanunauyğunluqları
- ☐ firmanın fəaliyyət mühitində baş verən dəyişikliklər
- ☐ firmanın fəaliyyətinin iqtisadi səmərəlilik məsələləri

6 Çikaqo məktəbinə görə sənayenin təşkili nəzəriyyəsinin əsas tədqiqat istiqaməti hansıdır?

- ☒ qiymət nəzəriyyəsi əsasında iqtisadi seçim probleminin analizi
- ☐ qiymət nəzəriyyəsi əsasında inflyasiya probleminin analizi
- ☐ dövlət tənzimlənməsinin bazar səmərəliliyinə təsirinin analizi
- ☐ qiymət nəzəriyyəsi əsasında iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin analizi
- ☐ iqtisadi seçim nəzəriyyəsi əsasında qiymət probleminin analizi

7 Çikaqo məktəbinin banisi kim hesab olunur?

- ☐ Ronald Kouz
- ☐ Pol Samuelson
- ☐ Anri Kumo
- ☐ Core Stiqler
- ☒ Milton Fridman

8 Çikaqo məktəbi haqqında aşağıda qeyd olunmuş fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☐ firmaların davranışlarının və sahə bazarlarının tədqiqində mikroiqtisadi təhlil üsullarının və oyunlar nəzəriyyəsinin tətbiqinə əsaslanır
- ☐ bu məktəb çərçivəsində tədqiqatlar zamanı həm nəzəri təhlil aparılır, həm də alınan nəticələrin empirik yoxlanması həyata keçirilir
- ☒ Onun çərçivəsində ayrı-ayrı firmaların davranışlarının və sahə bazarlarının fəaliyyətinin empirik araşdırılmasına üstünlük verilir
- ☐ iqtisadi nəzəriyyədə daha çox liberal yanaşmanı əsas tutan bir istiqamətdir
- ☐ burada sahə siyasətinin bazarın quruluşuna və bazar subyektlərinin davranışlarına təsiri tədqiq olunur

9 Çikaqo məktəbi hansı istiqaməti əks etdirir?

- ☒ iqtisadi nəzəriyyədə daha çox liberal yanaşmanı əsas tutan bir istiqamətdir
- ☐ iqtisadi nəzəriyyədə sosial səmərəlilik yanaşmasını əsas tutan bir istiqamətdir
- ☐ iqtisadi nəzəriyyədə merkantil yanaşmanı əsas tutan bir istiqamətdir
- ☐ iqtisadi nəzəriyyədə dövlət müdaxiləsinin artırılmasını istəyən bir istiqamətdir
- ☐ iqtisadi nəzəriyyədə daha çox antiliberal yanaşmanı əsas tutan bir istiqamətdir

10 Harvard məktəbi hesab edir ki:

- ☐ bazar qüsursuzdur və təkmildir
- ☐ dövlət bazar quruluşuna təsir etməməlidir
- ☐ dövlət müdaxiləsi bazarın səmərəliliyini aşağı salır
- ☐ bazar dövlətin müdaxiləsi olmadan səmərəlidir
- ☒ bazar müəyyən qüsurlara ("uğursuzluqlar"a) malikdir

11 "Quruluş-davranış-nəticəlilik" paradigmasına əsasən sahə bazarının fəaliyyətinin nəticələri aşağıdakı amillərdən hansı üzrə qiymətləndirilir?

- ☐ coğrafi yerləşmə
- ☐ işsizlik
- ☐ inflyasiya
- ☒ məşğulluq
- ☐ bazarın sərhədləri

12 "Quruluş-davranış-nəticəlilik" paradigmasına əsasən sahə bazarının fəaliyyətinin nəticələri aşağıdakı amillərdən hansı üzrə qiymətləndirilir?

- ☐ Məsuliyyətlik
- ☒ Ədalətlik
- ☐ Sistemlilik
- ☐ Əhatəlilik
- ☐ Cavabdehlik

13 "Quruluş-davranış-nəticəlilik" paradigmasına əsasən sahə bazarının fəaliyyətinin nəticələri aşağıdakı amillərdən hansı üzrə qiymətləndirilmir?

- ☐ Texniki tərəqqi
- ☐ Resursların bölgüsünün (istifadəsinin) səmərəliliyi
- ☐ Məhsulun bazar qiymətinin səviyyəsi
- ☒ Inflyasiyanın səviyyəsi
- ☐ İstehsalın səmərəliliyi

14 “Quruluş-davranış-nəticəlilik” paradiqmasına əsasən sahə bazarının fəaliyyətinin ictimai nəticələri aşağıdakılardan hansı ilə müəyyən olunur?

- ☒ cəmiyyətə verdiyi faydasının səviyyəsi ilə
- ☐ resurs məsrəflərinə olan qənaətdə görə
- ☐ istehlakçılarda tələbatını ödəmə səviyyəsinə görə
- ☐ firmaların sayına görə
- ☐ firmanın mənfəətinin səviyyəsi ilə

15 Aşağıdakı fikirlərdən hansı əks-əlaqəli “Quruluş-Davranış-Nəticəlilik” paradiqması baxımından yanlışdır?

- ☐ Hər hansı bir sahə bazarının quruluşu həmin sahəyə daxil olan bazar agentlərinin bazar davranışına təsir edir ki, bu da öz növbəsində bazarın və firmaların fəaliyyətinin nəticələrini müəyyən edir
- ☒ Dövlətin bazarlara hər cür müdaxiləsi ən müxtəlif sahələrdə mənfəəti təsirlər yarada bilər
- ☐ Bazar təkmil deyildir, buna görə də onun qüsurlarının düzəldilməsi üçün dövlətin müdaxiləsi tələb olunur
- ☐ Dövlətin müdaxiləsi ən müxtəlif sahələrdə müsbət təsirlər yarada bilər
- ☐ İstehsal istehlakçıların faydasına yönləndirilib, buna görə də firmaların üfqi birləşmələri qiymət artımına gətirib çıxardığına görə qadağan edilməlidir

16 Əks-əlaqəli “Quruluş-davranış-nəticəlilik” paradiqmasına hansı element əlavə edilib?

- ☒ dövlət
- ☐ sahə
- ☐ bazar
- ☐ ev təsərrüfatı
- ☐ firma

17 “Quruluş-davranış-nəticəlilik” paradiqması hesab edir ki:

- ☒ Hər hansı bir sahə bazarının quruluşu həmin sahəyə daxil olan bazar agentlərinin bazar davranışına təsir edir ki, bu da öz növbəsində bazarın və firmaların fəaliyyətinin nəticələrini müəyyən edir
- ☐ Hər hansı bir sahə bazarının quruluşu həmin sahəyə daxil olan firmaların bazarərkənər davranışlarına təsir edir ki, bu da bazarın və firmaların fəaliyyətinin nəticələrini müəyyən edir
- ☐ Hər hansı bir sahəyə daxil olan bazar agentlərinin bazar davranışları sahə bazarının quruluşuna təsir etmir, buna görə də bazarın və firmaların fəaliyyətinin nəticələri ondan asılı deyildir
- ☐ Hər hansı bir sahə bazarının quruluşu həmin sahəyə daxil olan bazar agentlərinin bazar davranışına təsir etmir, buna görə də bazarın və firmaların fəaliyyətinin nəticələrini müəyyən etmir
- ☐ Hər hansı bir sahə bazarının quruluşu həmin sahəyə daxil olan bazar agentlərinin bazar davranışına təsir etmir, bununla da bazarın və firmaların fəaliyyətinin nəticələrini müəyyən edir

18 “Quruluş-davranış-nəticəlilik” paradiqmasının ilkin forması hansı elementlərdən ibarət olub?

- ☐ firmanın quruluşu-bazar davranışı-firmanın fəaliyyətinin nəticəliliyi
- ☐ bazarın quruluşu-firmanın davranışı-firmanın nəticəliliyi
- ☐ bazarın quruluşu-istehlakçı davranışı-xərclərin nəticəliliyi
- ☐ bazarın nəticəliliyi-firmanın davranışı-firmanın quruluşu
- ☒ bazarın quruluşu-firmanın davranışı-bazarın nəticəliliyi

19 “Quruluş-davranış-nəticəlilik” paradiqmasını ilk olaraq kim tərəfindən işlənilib?

- ☒ Edvard Meyson və Co Beyn
- ☐ Uesli Kler Mitçell və Uorren Milton Persons
- ☐ Çarlz Ballok və Uesli Kler Mitçell
- ☐ Edvard Meyson və Çarlz Ballok
- ☐ Edvard Beyn və Co Meyson

20 Sahə bazarlarının fəaliyyətinin nəticəliliyi hansı aspektdən qiymətləndirilir?

- ☐ fərdi səmərəlilik baxımından
- ☐ bazar səmərəliliyi baxımından

- ☐ müqayisəli səmərəlilik baxımından
- ☐ dövlət siyasətinin səmərəliliyi baxımından
- ☒ ictimai səmərəlilik baxımından

21 Sahə bazarlarının fəaliyyətinin nəticəliliyi anlayışı (ictimai səmərəlilik baxımından) aşağıdakı məqsədlərdən hansını nəzərdə tutmur?

- ☒ Gəlirlərin bölgüsü bazar baxımından ədalətli olmalıdır: qiymətləri tənzimləməklə və inflyasiyanın qarşısını almaqla dövlət bunu təmin edə bilər
- ☐ Gəlirlərin bölgüsü sosial baxımından ədalətli olmalıdır: qiymətlərin ağlabatan sabitliyi və inflyasiya səviyyəsinin məhdudlaşdırılması bunu təmin edə bilər
- ☐ İstehsalçıların fəaliyyəti resursların, xüsusilə əmək resurslarının tam və dolğun istifadəsinə imkan verməlidir
- ☐ Firmaların məhsuldarlığının dinamikası progressiv (artan) olmalıdır
- ☐ Müəyyən məhsulun zəruri həcməldə və müəyyən texnologiyadan istifadə etməklə istehsal edilməsinin məqsəduyğunluğu haqqında qərar resursların iqtisadi xərclənməsi baxımından səmərəli olmalı və cəmiyyətin inkişafı tələblərinə uyğun olmalıdır

22 “Quruluş-Dvraniş-Nəticəlilik” paradigmasının əsas ideyası belədir?

- ☐ milli iqtisadiyyatın ictimai səmərəliliyi (nəticəliliyi) dövlət siyasəti ilə müəyyən edilir, dövlətin davranışları isə bazarın quruluşundan asılıdır
- ☒ sahənin fəaliyyətinin ictimai səmərəliliyi (nəticəliliyi) alıcıların və satıcıların davranışları ilə müəyyən edilir, alıcı və satıcıların davranışları isə bazarın quruluşundan asılıdır
- ☐ sahənin fəaliyyətinin genişliyi alıcıların və satıcıların sayı ilə müəyyən edilir, alıcı və satıcıların sayı isə ölkənin miqyasından asılıdır
- ☐ alıcıların və satıcıların davranışlarının ictimai səmərəliliyi (nəticəliliyi) sahənin fəaliyyəti ilə müəyyən edilir, sahənin fəaliyyəti isə bazarın quruluşundan asılıdır
- ☐ firmanın fəaliyyətinin iqtisadi səmərəliliyi (nəticəliliyi) alıcıların və satıcıların davranışları ilə müəyyən edilir, alıcı və satıcıların davranışları isə firmanın quruluşundan asılıdır

23 “Quruluş-Dvraniş-Nəticəlilik” paradigmasının hansı məktəbin məhsuludur?

- ☐ Oksfəm məktəbi
- ☒ Harvard məktəbi
- ☐ Çikaqo məktəbi
- ☐ Kembriç məktəbi
- ☐ Massaçusets məktəbi

24 Aşağıdakı iqtisadçılardan hansı Çikaqo məktəbinin nümayəndəsi deyil?

- ☐ F. Nayt
- ☒ P. Samuelson
- ☐ C. Stigler
- ☐ M. Fridman
- ☐ G. Demsets

25 Aşağıdakı iqtisadçılardan hansı Harvard məktəbinin nümayəndəsi deyil?

- ☐ Yozef Şumpeter
- ☐ Valeri Leontyev
- ☒ Corc Stigler
- ☐ Pol Samuelson
- ☐ Con Kennet Gelbreyt

26 Harvard məktəbi haqqında aşağıda qeyd olunmuş fikirlərdən hansı yanlışdır?

- ☐ ABŞ-nin Harvard Universitetində formalaşmış elmi istiqamətdir
- ☐ İnstitusionalizm və neoklassik ideyaların özünəməxsus simbiozunu əks etdirir
- ☐ Statistik metodlardan istifadə etməklə iqtisadi tsiklin təbiətinin öyrənilməsinə və təsərrüfatların inkişafının proqnozlaşdırılmasına xüsusi diqqət yetirir

- ☐ Onun çərçivəsində ayrı-ayrı firmaların davranışlarının və sahə bazarlarının fəaliyyətinin empirik araşdırılmasına üstünlük verilir
- ☒ Firmaların davranışlarının və sahə bazarlarının tədqiqində mikroiktisadi təhlil üsullarının və oyunlar nəzəriyyəsinin tətbiqinə əsaslanır

27 Sənayenin təşkili nəzəriyyəsində fərqləndirilən iki elmi istiqamət (elmi məktəb) hansılardır?

- ☐ Oksfam məktəbi və Harvard məktəbi
- ☐ Harvard məktəbi və Kembric məktəbi
- ☐ Çikaqo məktəbi və Oksfam məktəbi
- ☐ Kembric məktəbi və Çikaqo məktəbi
- ☒ Harvard məktəbi və Çikaqo məktəbi

28 Normativ və pozitiv iqtisadi təhlil haqqında olan aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☐ Pozitiv iqtisadi təhlil zamanı heç bir qiymətləndirmə (məsələn, bu yaxşıdır yoxsa pis? ədalətlidir ya yox?) aparılmır, vəziyyətin yaxşılaşdırılması üçün atılmalı olan konkret addımlar təklif olunmur
- ☐ Normativ iqtisadi təhlil “cəmiyyətin iqtisadi həyatı necə olmalıdır? arzu olunan nəticələrə nail olmaq üçün iqtisadi münasibətlərdə hansı dəyişikliklərə ehtiyac var?” kimi suallara cavab verir
- ☐ Pozitiv təhlil iqtisadi proseslərin qarşılıqlı əlaqələrini və gedişini olduğu kimi araşdırır, faktiki vəziyyəti ortaya qoyur
- ☒ Pozitiv iqtisadi təhlil zamanı qiymətləndirmə aparılır (məsələn, bu yaxşıdır yoxsa pis? ədalətlidir ya yox?), vəziyyətin yaxşılaşdırılması üçün atılmalı olan konkret addımlar təklif olunur
- ☐ Pozitiv iqtisadi təhlil cəmiyyətin iqtisadi həyatının obyektiv olaraq necə qurulmasını, nədən ibarət olmasını öyrənir

29 Sənayenin təşkili nəzəriyyəsinin öyrəndiyi aşağıdakı məsələlərdən hansı normativ xarakterlidir?

- ☐ Hökumətin bazara müdaxiləsi ümumiyyətlə səmərəlidir?
- ☒ Sahə bazarlarına və biznesə münasibətdə optimal siyasət (dövlət siyasəti) necə olmalıdır?
- ☐ Bazar quruluşunun hansı elementi həlledici hesab olunur?
- ☐ Bazar hakimiyyətli bazarların xalis rəqəbat idealından kənarlaşma dərəcəsi nə qədərdir?
- ☐ Müdaxilə siyasəti həqiqətdə kim tərəfindən və necə müəyyən edilir və kimin maraqlarına xidmət edir?

30 Aşağıdakılardan hansı sənayenin təşkili nəzəriyyəsinin öyrəndiyi əsas problemlər sırasında yoxdur?

- ☐ Bazar hakimiyyətli bazarların xalis rəqəbat idealından kənarlaşma dərəcəsi nə qədərdir?
- ☒ Korporativ idarəetmə modeli bazarların xalis rəqəbat idealından kənarlaşma dərəcəsi nə qədərdir?
- ☐ Bazar hakimiyyətinə malik firmalarda praktiki qiymətmələgəlməsini xarakteri necədir və cəmiyyətin rifahı üçün onun nəticələri nədən ibarətdir?
- ☐ Sahədə artıq mövcud firmalar sahəyə yenilərin daxil olmasının qarşısını almaq yaxud mövcud firmaların bir hissəsini bazardan sıxışdırmaq iqtidarındadırmı?
- ☐ Əlbirəolmanı və firmalararası əlaqələndirmənin başqa formalarını asanlaşdırın yaxud çətinləşdirən amillər hansılardır?

31 Aşağıdakılardan hansı sənayenin təşkili nəzəriyyəsinin öyrəndiyi əsas problemlər sırasında yoxdur?

- ☐ Həqiqətənmi firmalar mənfəətlərini maksimumlaşdırırlar yoxsa onlar başqa məqsədlər güdürlər?
- ☒ İşsizlik və inflyasiyanın səviyyələrinin dinamikasında hər-hansı qarşılıqlı əlaqəli korrelyasiya varmı?
- ☐ Fərqliləşdirilmiş (differensiasiyalaşdırılmış) məhsullar dünyasında ayrıca mal (əmtəə) bazarı özündə nəyi təmsil edir, onun sərhədləri haradan keçir?
- ☐ Firmanın ölçülərini hansı amillər müəyyən edir yaxud nə üçün bəzi hallarda firmadaxili koordinasiya, digər hallarda isə bazar koordinasiyasına üstünlük verilir?
- ☐ Bazar quruluşunun hansı elementi həlledici hesab olunur?

32 Sənayenin təşkili nəzəriyyəsi aşağıdakı elm sahələrindən hansı ilə daha sıx əlaqəlidir?

- ☐ makroiqtisad nəzəriyyəsi
- ☐ menecment nəzəriyyəsi
- ☐ marketing nəzəriyyəsi
- ☐ statistika nəzəriyyəsi
- ☒ mikroiktisad nəzəriyyəsi

33 Müasir sənayenin təşkilı nəzəriyyəsində sənaye necə tədqiq olunur?

- ☐ əsasən mərkəzləşdirilmiş planlı iqtisadiyyatın elementi olaraq
- ☒ iqtisadi qanunauyğunluqların daha dolğun şəkildə əks olunduğu ayrıca sahə bazarları kimi
- ☐ çoxsaylı sahələrdən ibarət kompleks sahə kimi
- ☐ eynicinsli texnologiyalardan istifadə edərək oxşar məhsullar buraxan müəssisələrin məcmusu kimi
- ☐ iqtisadiyyatın kompleks bir sahəsi kimi

34 Sənayenin təşkilı nəzəriyyəsi üzrə ilk dərslik ("Industrial Organization" adı ilə) nə vaxt çap edilib?

- ☐ 1965-ci ildə
- ☐ 1936-cı ildə
- ☒ 1956-cı ildə
- ☐ 1946-cı ildə
- ☐ 1960-cı ildə

35 Sənayenin təşkilı nəzəriyyəsi üzrə ilk dərslik ("Industrial Organization" adı ilə) harada çap edilib?

- ☐ Böyük Britaniyada
- ☒ ABŞ-da
- ☐ Fransada
- ☐ Almaniyada
- ☐ İngiltərədə

36 Aşağıdakılardan hansı "Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı"nın məqsədləri sırasına daxildir?

- ☐ iqtisadiyyatın qeyri-neft sahələrinin inkişaf etdirilməsi
- ☒ elmtutumlu və innovativ istehsalın genişləndirilməsi
- ☐ idxalı əvəzləmə modelinin tətbiqi
- ☐ sənaye parklarının və sənaye məhəllələrinin yaradılması
- ☐ regionlarda sənaye müəssisələrinin yaradılması

37 Aşağıdakılardan hansı "Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı"nın məqsədləri sırasında yoxdur?

- ☐ yeni istehsal sahələri üçün ixtisaslı kadrların hazırlanması
- ☒ dövlət - özəl biznes əməkdaşlığının genişləndirilməsi
- ☐ sənayenin modernləşdirilməsi və strukturunun təkmilləşdirilməsi
- ☐ qeyri-neft sənayesinin ixrac potensialının artırılması
- ☐ enerjiden səmərəli istifadə edən, yüksək əlavə dəyər yaradan rəqabətqabiliyyətli sənaye istehsalının genişləndirilməsi

38 Aşağıdakılardan hansı müasir dövrdə dünya sənayesinin inkişafının müşayiət olunduğu qlobal çağırışlara aid deyil?

- ☐ istehlakçı tələbinin coğrafi strukturunun dəyişməsi
- ☐ məhsullardan istifadə siklinin sürətlənməsi və intensivləşməsi
- ☒ iqtisadiyyatın və ixracın şaxələndirilməsi
- ☐ araşdırma və inkişafda təmərküzləşmə
- ☐ istehsal zəncirlərinin mürəkkəbləşməsi

39 Sənayenin inkişafı sahəsində hazırda Azərbaycanın qarşısında duran əsas vəzifə hansı hesab olunur?

- ☐ dövlət mülkiyyətində olan sənaye müəssisələrinin özəlləşdirilməsi
- ☒ rəqabət qabiliyyətli qeyri-neft sənayesi sahələrinin inkişafına nail olmaq
- ☐ kənd təsərrüfatı istehsalının inkişafına nail olmaq
- ☐ dövlət tərəfindən daha çox sənaye müəssisələrinin yaradılmasına nail olmaq
- ☐ sovet dövründən qalmış sənaye müəssisələrinin fəaliyyətinin dirçəldilməsi

40 Hazırda Azərbaycanda qeyri-neft sənayesi sahələrinin inkişaf etdirilməsində hansı yanaşmaya üstünlük verilir?

- ☐ dövlət-biznes partnyorluğu
- ☒ klaster yanaşması
- ☐ sənaye komplekslərinin yaradılması
- ☐ nəhəngləşmə
- ☐ dövlət müəssisələrinin üstünlüyü

41 Ölkədə sənayeləşmə prosesinin həyata keçirilməsi üçün zəruri olan inkişaf institutlarından hansı hələlik Azərbaycanda yoxdur?

- ☐ informasiya texnologiyalarının inkişafı fondu
- ☒ ixracın sığortalanması fondu
- ☐ sahibkarlığa kömək fondu
- ☐ dövlət investisiya şirkəti
- ☐ investisiyaların və ixracın stimullaşdırılması fondu

42 Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı necə təsdiq olunub?

- ☐ İqtisadiyyat Nazirliyinin qərarı ilə
- ☒ Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə
- ☐ Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanı ilə
- ☐ Milli Məclisin qərarı ilə
- ☐ Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə

43 Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı nə vaxt təsdiq edilib?

- ☐ 2014-cü ilin mayında
- ☒ 2014-cü ilin dekabrında
- ☐ 2015-ci ilin mayında
- ☐ 2015-ci ilin yanvarında
- ☐ 2013-cü ilin dekabrında

44 Azərbaycanda orta və iri sənaye müəssisələrinin özəlləşdirilməsi necə həyata keçirilib?

- ☐ Ortaqlıqlara çevrilərək payları satışa çıxarılıb
- ☒ Səhmdar cəmiyyətinə çevrilərək səhmləri satışa çıxarılıb
- ☐ Xarici investorlara satılıb
- ☐ Əmək kollektivlərinin mülkiyyətinə keçirilib
- ☐ Mülkiyyəti birbaşa hərraclarda satılıb

45 Azərbaycanda “Sənaye ili” elan olunan il hansı olub?

- ☐ 2005-ci il
- ☒ 2014-cü il
- ☐ 2015-ci il
- ☐ 2010-cu il
- ☐ 1994-cü il

46 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycanda neft-qaz sənayesinin dirçəldilməsində mühüm rol oynayıb?

- ☐ Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas neft ixrac boru kəmərinin çəkilişi
- ☐ “Əsrin müqaviləsi”nin (“Azəri-Çıraq-Günəşli” layihəsi üzrə hasilatın pay bölgüsü sazişinin) imzalanması və reallaşdırılması
- ☒ bunların hamısı
- ☐ Bakı-Supsa neft ixrac boru kəmərinin çəkilişi

- ☐ Bakı-Tbilisi-Ərzurum (Cənubi Qafqaz) qaz ixrac boru xəminin çekilişı

47 Dövlət müstəqilliyi illərində Azərbaycan hökuməti sənayenin bərpa edilməsinə hansı sahədən başladı?

- ☐ kənd təsərrəfatı məhsullarının emalı sənayesi sahələrindən
☒ neft sənayesindən
☐ yeyinti sənayesindən
☐ neft maşınqayırması sənayesindən
☐ özəlləşdirmədən

48 Dövlət müstəqilliyinin bərpa etdikdən (1991-ci il) sonra Azərbaycanda iqtisadi sistemdə həyata keçirilən dəyişikliklərə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ insanların xüsusi mülkiyyət və azad sahibkarlıq fəaliyyəti hüquqları bərpa edilib
☐ ölkəyə xarici investisiyalar və əcnəbi investorlar cəlb edilməyə bəslənilib
☐ dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsi və iqtisadiyyatın liberallaşdırılması islahatları həyata keçirilib
☒ Milləşdirmə aparılıb, iqtisadi böhranın aradan qaldırılması üçün bazar münasibətlərindən imtina edilərək inzibati idarəetmə sərtiləşdirilib
☐ sərtiləşdirilmiş inzibati-amirlik sistemindən imtina edilib və ölkədə bazar münasibətlərinə əsaslanan iqtisadi sistemin qurulmasına bəslənilib

49 1980-1985-cı illərdə Azərbaycan sənayesinin ümumi məhsulunda ən böyük paya malik sənaye sahəsi hansı olub?

- ☐ yanacaq sənayesi
☐ maşınqayırma və metal emalı
☐ yüngül sənaye
☒ yeyinti sənayesi
☐ kimya və neft-kimya sənayesi

50 1970-cı ildə Azərbaycan sənayesinin ümumi məhsulunda ən böyük paya malik sənaye sahəsi hansı olub?

- ☐ kimya və neft-kimya sənayesi
☐ yeyinti sənayesi
☐ yanacaq sənayesi
☒ yüngül sənaye
☐ maşınqayırma və metal emalı

51 SSRİ dövründə Azərbaycanda neft hasilatının ən yüksək həddi nə qədər olub?

- ☐ 30,0 milyon ton
☐ 15,9 milyon ton
☐ 25,5 milyon ton
☒ 21,7 milyon ton
☐ 11,9 milyon ton

52 SSRİ dövründə Azərbaycanda neft hasilatının ən yüksək həddi hansı ildə qeydə alınıb?

- ☐ 1975-ci ildə
☐ 1949-cu ildə
☐ 1941-ci ildə
☒ 1966-cı ildə
☐ 1970-ci ildə

53 1970-80-ci illərdə keçmiş SSRİ-də istehsal olunan neft-mədən avadanlığının təqribən nə qədər hissəsi Azərbaycanda istehsal edilirdi?

- ☐ 40 faizi
☐ 80 faizi
☐ 100 faizi

- ☒ 70 faizi
☐ 50 faizi

54 1970-80-ci illərdə keçmiş SSRİ-də istehsal olunan məişət kondisionerlərinin hansı hissəsi Azərbaycanda istehsal edilirdi?

- ☐ 10 faizi
☐ 50 faizi
☐ 75 faizi
☒ 100 faizi
☐ 25 faizi

55 Azərbaycanda yaradılmış aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı keçmiş SSRİ-də bu sahədə olan yeganə müəssisə olub?

- ☐ Bakı poladtökmə zavodu (1969)
☐ Sumqayıt məişət kompressorları zavodu (1971)
☐ Bakı Soyuducular Zavodu (1959)
☒ Bakı məişət kondisionerləri zavodu (1975)
☐ İnteqral mikrosxemlər istehsalı edən "Azon" zavodu (1974)

56 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycanda metallurgiya sənayesinin inkişafı ilə bağlı idi?

- ☐ Bakı poladtökmə zavodu (1969)
☐ Daşkəsən Dağ-Mədən Filizsaflaşdırma kombinatı (1954)
☐ Sumqayıt boru-prokat zavodu (1952)
☒ Bunların hamısı
☐ Sumqayıt Alüminium zavodu (1955)

57 Aşağıdakı hadisələrdən hansı sovet Azərbaycanında neft sənayesinin inkişafına yeni təkan vermiş oldu?

- ☐ XX əsrin 50-ci illərində Azərbaycanda (əsasən Sumqayıtda) nəhəng neft-kimya sənayesi kompleksinin yaradılması
☐ "Azərneftyağ" neft emalı zavodunun yaradılması (1930-cu illər)
☐ Bakı şəhərində Dövlət Neft Maşınqayırma Elmi-Tədqiqat İnstitutunun yaradılması
☒ Açıq dənizdə neft platformaları qurulmaqla Xəzər dənizinin şelfindən neft çıxarılmasına başlanılması (1949)
☐ Yeni-Bakı Neftayırma zavodunun (sonralar "Azərneftyanacaq" Neft emalı zavodu) yaradılması (1953)

58 1940-cı ildə Azərbaycan sənayesinin ümumi məhsulunda ən böyük paya malik sənaye sahəsi hansı olub?

- ☐ metallurgiya sənayesi
☐ yüngül sənaye
☐ maşınqayırma və metal emalı
☒ yanacaq sənayesi
☐ yeyinti sənayesi

59 XX əsrin 20-30-cu illərində SSRİ hökumətinin Azərbaycanda neft maşınqayırmasının inkişafına diqqətin artırılması səbəbləri kimi aşağıda göstərilən fikirlərdən hansı doğru deyil?

- ☐ Neft maşınqayırması müəssisələrinin istehlak yerlərinə yaxın yerləşdirilməsi prinsipi də bu sahənin Bakıda inkişafını tələb edirdi
☐ SSRİ hökuməti xaricdən dxal edilən avadanlıqlardan asılılığını aradan qaldırmaq üçün ölkədə neft maşınqayırmasını inkişaf etdirmək qərarına gəlmişdi
☐ Neft sənayesinin bərpası və gələcək inkişafı ölkədə onun texniki bazasının möhkəmləndirilməsini zəruri edirdi
☒ Neft maşınqayırmasına sərmayə qoymaq istəyən xarici və yerli investorlar hələ Çar Rusiyası dövründə neft maşınqayırma sənayesi sahəsində artıq Bakıda formalaşmış təcrübədən yararlanmaq istəyirdilər
☐ Bakı hələ Çar Rusiyası dövründə neft maşınqayırma sənayesi sahəsində artıq formalaşmış təcrübəyə malik idi, burada çox sayda belə zavodlar vardı ki, onları genişləndirmək və yenidən qurmaq tez və daha az xərclə mümkün idi

60 XX əsrin 20-30-cu illərində Azərbaycanda neft maşınqayırmasının inkişaf etdirilməsi nə ilə bağlı idi?

- ☒ Cavab variantlarının heç biri doğru deyil
- ☐ Neft maşınqayırma müəssisələrinin həm daxildən, həm də xaricdən böyük sifarişlər alması
- ☐ Azərbaycanda həyata keçirilən iqtisadi-sosial quurculuq işlərinin neftə olan tələbatı artırması
- ☐ Azərbaycanın neft sənayesinə xarici investisiyaların cəlb edilməsi
- ☐ Azərbaycanın xaricdən neft avadanlığı almaq asılılığından qurulmaq istəyi

61 SSRİ dövründə (xüsusilə XX əsrin 60-cı illərində) Azərbaycan sənayenin inkişafı baxımından necə tanınırdı?

- ☐ “Neft akademiyası” və yüngül sənaye mərkəzi kimi
- ☐ “Neft akademiyası” və şərabçılıq sənayesi mərkəzi kimi
- ☐ “Neft akademiyası” və kimya sənayesi mərkəzi kimi
- ☒ “Neft akademiyası” və neft maşınqayırma mərkəzi kimi
- ☐ “Neft akademiyası” və ağır sənaye mərkəzi kimi

62 SSRİ dövründə Azərbaycanda inkişafına daha çox diqqət verilən sənaye sahələri aşağıdakılar olub:

- ☐ neft sənayesi, neft maşınqayırması, kimya sənayesi, gəmiqayırma və hərbi sənaye
- ☐ yüngül, yeyinti və ağır sənaye
- ☐ dəzgahqayırma, məişət texnikası istehsalı, metallurgiya və avtomobilqayırma
- ☒ neft sənayesi, neft maşınqayırması və neft-kimya sənayesi
- ☐ mebel sənayesi, neft sənayesi, neft emalı sənayesi, neft maşınqayırması

63 Sovet dövründə Azərbaycanda sənayenin inkişafına xas olmayan əlamət hansıdır?

- ☐ Azərbaycan sənayesi SSRİ-nin vahid xalq təsərrüfatı kompleksinin tərkib hissəsi idi
- ☐ bütün mülkiyyət dövrlərin əlində cəmləşmişdi və müəssisələri ancaq dövlət yaradırdı
- ☐ xüsusi mülkiyyət və sahibkarlıq fəaliyyəti qadağan idi
- ☒ azad bazar rəqabəti və beynəlxalq inteqrasiya şəraitində inkişaf edirdi
- ☐ sənaye sət mərkəzləşdirilmiş planlı idarəetmə əsasında inkişaf etdirilirdi

64 1920-ci ildə Azərbaycanda sovet hakimiyyəti elan edildikdən respublika ərazisində olan neft və başqa sənaye müəssisələri:

- ☐ heç bir dəyişiklik baş vermədi
- ☐ xarici investorlara satıldı
- ☐ özəlləşdirildi
- ☒ milliləşdirildi
- ☐ yerli sahibkarlara verildi

65 XIX əsrin II yarısı – XX əsrin əvvəllərində Azərbaycanda formalaşmağa başlayan neftdən kənar sənaye sahələri hansılar idi?

- ☐ pambıq emalı, yüngül sənaye, yeyinti sənayesi, metallurgiya, nəqliyyat vasitələrinin istehsalı
- ☐ qida sənayesi, toxuculuq, tikiş sənayesi, məişət avadanlıqları istehsalı
- ☐ neft maşınqayırması, metal emalı, kimya sənayesi, nəqliyyat
- ☒ şərabçılıq, metallurgiya, toxuculuq və tikinti materialları istehsalı
- ☐ gəmiqayırma, avtomobil sənayesi, toxuculuq sənayesi, yeyinti sənayesi

66 XIX əsrin sonu – XX əsrin əvvəllərində Bakı neft sənayesində hansı əcnəbi ölkənin kapitalı üstünlük təşkil edirdi?

- ☐ Hollandiya
- ☐ ABŞ
- ☐ Almaniya
- ☒ İngiltərə
- ☐ Fransa

67 Neftlə başlanan kapitalist cəmiyyətinin quruculuğu prosesinin Azərbaycan üçün ən əhəmiyyətli tərəfi aşağıdakılardan hansı hesab oluna bilər?

- ☐ Bakı neft sənayesində əcnəbi və rus kapitalistlərinin sərt rəqabətinin mövcudluğu, Bakıya əcnəbi maliyyə kapitalının gəlməsi
- ☐ Bunların hamısı
- ☒ Azərbaycanın milli sahibkarlar təbəqəsinin – milli burjaziyanın - formalaşmağa başlaması
- ☐ Bakı neft sənayesinə xarici investorların gəlməsi və neft hasilatının artması
- ☐ XIX əsrin sonlarında və XX əsrin ilk illərində Azərbaycanın neft hasilatına görə dünya liderləri arasında olması

68 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı XIX əsrin sonunda Bakıda yaranan maşınqayırma və metal emalı sahəsini xarakterizə edir?

- ☒ Bu müəssisələrdə ya konstruksiyasına görə elə də mürəkkəb olmayan neft avadanlıqları istehsal edilir, ya da xaricdən gətirilən nisbətən mürəkkəb konstruksiyalı neft-mədən avadanlıqları təmir olunurdu
- ☐ Bu müəssisələrdə həm konstruksiyasına görə mürəkkəb neft avadanlıqları istehsal edilir, həm də xaricdən gətirilən nisbətən mürəkkəb konstruksiyalı neft-mədən avadanlıqları təmir olunurdu
- ☐ Əsasən iri zavodlardan təşkil olunmuş bu sahədə dövrün qabaqcıl texnologiyalarından istifadə edilməklə neft hasilatı avadanlıqları istehsal olunurdu
- ☐ Bu müəssisələr bütün Rusiyanı zəruri neft avadanlıqları ilə təmin edir, habelə xarici ölkələrə məhsul ixrac edirdi
- ☐ Bunların hamısı

69 Aşağıdakılardan hansı öz dövründə Bakıda neft sənayesinin inkişafına töhfə verən hadisə sayıla bilər?

- ☒ Bunların hamısını
- ☐ Uzunluğu 885 km olan Bakı-Batumi neft kəmərinin istifadəyə verilməsi (1907)
- ☐ Bakı ilə Tiflis arasında Zaqafqaziya dəmir yolunun çəkilişinin başa çatması (1883)
- ☐ Balaxanı yatağı ilə Bakı neftayırma zavodunu birləşdirən 12 km uzunluğunda neft kəmərinin inşası (1878)
- ☐ Bakıda neft məhsullarının daşınması üçün dünyada birinci neft tankerinin istifadəyə verilməsi (1877)

70 Azərbaycanda sənayeləşmənin başlanğıcı hesab olunan hadisə hansıdır?

- ☒ Bakıda neftin sənaye üsulu ilə hasilatına başlanılması
- ☐ Azərbaycanda sovet hakimiyyətinin qurulmasını
- ☐ Təhkimçilik hüququnun ləğv edilməsini
- ☐ Bakı neftinə xarici investorların cəlb edilməsini
- ☐ Bakı ətrafında neftin tapılmasını

71 Azərbaycanda ilkin sənaye münasibətlərinin formalaşması hansı sahə ilə bağlıdır?

- ☒ neft hasilatı ilə
- ☐ gəmiçiliklə
- ☐ toxuculuq sənayesi ilə
- ☐ ipəkçiliklə
- ☐ kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı ilə

72 Azərbaycanda ilkin sənaye münasibətlərinin formalaşması hansı dövrə təsadüf edir?

- ☐ XX əsrin əvvəllərinə
- ☒ XIX əsrin 2-ci yarısına
- ☐ XIX əsrin əvvəllərinə
- ☐ XIX əsrin sonlarına
- ☐ XVIII əsrin sonlarına

73 Bunu dördüncü sənaye inqilabının ilkin əlaməti hesab edirlər:

- ☒ bunların hamısını
- ☐ “süni intellekt”in yaradılması
- ☐ müxtəlif sahələrdə robotlaşmanın artması və insan həyatında sürətlə yayılması
- ☐ “3D printing” və məhsulları

- ☐ kvant texnologiyaları

74 Dördüncü sənaye inqilabının əsas hərəkətverici qüvvəsinin nə olması gözlənilir?

- ☐ alternativ enerji mənbələri
☐ informasiya-kommunikasiya texnologiyaları
☐ innovasiyalar
☐ nanotexnologiyalar
☒ kiber-fiziki sistemlər

75 Üçüncü sənaye çevrilişi (inqilabı) nə vaxt başlayıb?

- ☐ XX əsrin sonlarında
☐ II Dünya müharibəsindən sonra
☒ XX əsrin 70-ci illərində
☐ XX əsrin 50-ci illərində
☐ XX əsrin 90-cı illərində

76 III sənaye çevrilişinin yaratdığı yeni sənaye sahəsi hesab olunur

- ☐ nanotexnologiyaların tətbiqi
☒ biotexnologiyalar
☐ dərman istehsalı sənayesi
☐ özünüidarədən nəqliyyat vasitələrinin (smartsistemlərin) istehsalı
☐ kvant texnologiyaları

77 III sənaye çevrilişinin yaratdığı yeni sənaye sahəsi hesab olunur

- ☐ Hesablama texnikası
☐ Mikroelektronika
☒ Bunların hamısı
☐ Robotqayırma
☐ Kosmik sənaye

78 Aşağıdakılardan hansı III sənaye çevrilişinin əsas hərəkətverici qüvvələri sırasında deyil?

- ☒ nanotexnologiyaların tətbiqi
☐ internetin yaranması
☐ fərdi portativ kommunikasiya qurğularının (mobil telefonlar və s.) kütləvi tətbiqi
☐ informasiya-kommunikasiya texnologiyaları
☐ universal hesablama texnikası və fərdi kompüterlər

79 Üçüncü sənaye çevrilişinin (inqilabının) əsasını təşkil edən budur:

- ☐ elektrifikasiya
☐ mexanikləşdirilmiş sistemlərdən avtomatlaşdırılmış sistemlərə keçid
☐ əl əməyindən maşın sənayeyə keçid
☒ analoqlu texnologiyalardan rəqəmsal texnologiyalara keçid
☐ kütləvi istehsaldan seriyalı istehsallara qayıdış

80 Üçüncü sənaye çevrilişi (inqilabı) hansı adla tanınır?

- ☐ "kimyəvi inqilab"
☐ "kiber-fiziki sistemlər" inqilabı
☒ "rəqəmsal inqilab"
☐ "irimaşın sənaye inqilabı"
☐ "elektrifikasiya inqilabı"

81 Aşağıdakılardan hansı II sənaye çevrilişi dövründə sənayenin sürətli inkişafının iqtisadi hadisə və proseslərin tənzimlənməsinə gətirdiyi əhəmiyyətli yenilik hesab oluna bilər?

- ☐ korporasiyaların və səhm bazarlarının yaranmasını
- ☒ bunların hamısını
- ☐ inhisar birliklərinin və antiinhisar qanunvericiliyinin meydana çıxmasını
- ☐ həmkarlar ittifaqları hərəkatlarının formalaşmasını
- ☐ fond bazarlarının və maliyyə vasitəçiliyinin inkişafı

82 II sənaye çevrilişi dövründə baş verən aşağıdakı hadisələrdən hansı bazar iqtisadiyyatında dövlətin rolunun artmasının əleyhinə hesab olunur?

- ☐ Bir sıra ölkələrin müharibədə dağılan iqtisadiyyatlarının bərpası prosesi
- ☐ 1929-1933-cü illər dünya iqtisadi böhranının aradan qaldırılması üsulları
- ☒ liberal iqtisadi cərəyan olan monetarizmin güclənməsi
- ☐ Keynsçiliyin meydana çıxması və geniş tətbiqi
- ☐ "Geç sənayeləşmiş" ölkələrin sənayeləşmə təcrübələri

83 Bunlardan hansı II sənaye çevrilişi dövründə cəmiyyətin rifah səviyyəsinin yüksəlməsində rol oynamış amil deyil?

- ☒ əl əməyinin maşınlarla əvəz olunması
- ☐ elektrik enerjisi
- ☐ su kəmərləri və istilik sistemləri
- ☐ məişət texnikası
- ☐ avtomobil və aviasiya

84 Bunlardan hansı II sənaye çevrilişinin və sənayenin sürətli inkişafının əsas sosial-iqtisadi nəticələri sırasına aiddir?

- ☐ Kapitalın təmərküzləşməsi və mərkəzləşməsi proseslərinin güclənməsi
- ☐ Fabrik sahiblərinin daha nüfuzlu sahibkar təbəqəsinə çevrilməsi və sənaye burjuziyasının yaranması
- ☐ Məşğulluğun təmin edilməsində üstünlüyün kənd təsərrüfatından sənayeyə keçməsi
- ☒ beynəlxalq ticarətin genişlənməsi, rəqabətin qloballaşması və ölkələrarası ticarət birliklərinin yaranması
- ☐ Qadın və uşaq əməyinin kütləvi tətbiqi

85 Bunlardan hansı II sənaye çevrilişinin və sənayenin sürətli inkişafının əsas sosial-iqtisadi nəticələri sırasına aid edilə bilməz?

- ☒ İrımışınlı sənayenin yaranması və kapitalizm cəmiyyətinin maddi-texniki bazasının formalaşması
- ☐ elm və istehsalın əlaqəsinin güclənməsi
- ☐ əmək məhsuldarlığının və məhsul buraxılışının sürətlə artması
- ☐ inhisar birliklərinin və antiinhisar qanunvericiliyinin meydana çıxması
- ☐ həmkarlar ittifaqları hərəkatlarının formalaşması

86 Aşağıdakılardan hansı II sənaye çevrilişinin xarakteristikası deyil?

- ☒ İrımışınlı sənayeyə keçid
- ☐ İstehsalın avtomatlaşdırılması
- ☐ Kimyəvi materialların, kimyəvi liflərin və plastmassın istehsalat tətbiqi
- ☐ Axınlı istehsalın yaranması və axın xətlərinin tətbiqi
- ☐ atom enerjisinin meydana çıxması və tətbiqi

87 Bunlardan hansı II sənaye çevrilişi dövründə yaranan və sürətlə inkişaf edən yeni sənaye sahəsi deyil?

- ☐ məişət texnikasının istehsalı
- ☐ aviasiya sənayesinin yaranması
- ☐ rabitə və əyləncə vasitələrinin (telefon, radio, kinematograf və s.) ixtirası və geniş tətbiqi
- ☐ avtomobilqayırma sənayesi

- ☒ toxuculuq sənayesi

88 Aşağıdakılardan hansı II sənaye çevrilişinin hərəkətverici qüvvələri sırasında deyil?

- ☒ daş kömürün yandırılmasından alınan istilik enerjisinin mexaniki enerjiyə çevrilməsi
☐ daxili yanma mühərrikinin ixtirası və tətbiqi
☐ kimyəvi materialların, plasmassın və kimyəvi liflərin tətbiqi
☐ elektrik enerjisinin böyük məsafələrə ötürülməsi
☐ poladın bessemerləmə üsulunun kəşfi və tətbiqi

89 Hesab olunur ki, II sənaye çevrilişi bu hadisədən başlayıb:

- ☐ Daxili yanma mühərrikinin kəşfi
☒ Pyer Marten tərəfindən poladın bessemerləmə (ərinmiş çuqundan polad alınması) üsulunun kəşfi (1860) və Marten sobasının tətbiqi ilə
☐ Maykl Faradey tərəfindən elektrik mühərrikinin ixtira edilməsi
☐ D.A. Laçinov tərəfindən elektrik enerjisinin böyük məsafələrə ötürülməsi şərtlərinin ortaya çıxarılması (1880)
☐ İstehsal proseslərinin və insanların məişət həyatının genişmiqyaslı elektriklişdirilməsinə başlanılması

90 İkinci sənaye çevrilişi hansı dövrü əhatə edir?

- ☐ XIX əsrin əsrin sonu və XX əsrin əvvəllərini
☒ XIX əsrin 70-ci illərindən XX əsrin 70-ci illərinədək olan dövrü
☐ XVIII əsrin 70-ci illərindən XIX əsrin 70-ci illərinədək olan dövrü
☐ XVIII əsrin 70-ci illərindən XX əsrin 70-ci illərinədək olan dövrü
☐ XIX əsrin 70-ci illərindən XX əsrin 30-cu illərinədək olan dövrü

91 Sənayeləşmə prosesini daha tez başa çatdıran ölkələrdə uğurlu sənayeləşmənin əsas zəmini hesab olunan əlamət hansıdır?

- ☐ Sahibkarları stimullaşdıran hüquqi və siyasi institutların mövcudluğu
☒ bunların hamısı
☐ Azad bazar münasibətlərinin olması
☐ Sahibkarların (azad sahibkarlıq fəaliyyətinin) və sahibkarlıq mədəniyyətinin olması
☐ Xüsusi mülkiyyətin olması və xüsusi mülkiyyətin qorunması

92 Amerikada sənayeləşmə prosesi hansı sahədən başlayıb?

- ☐ neft sənayesindən
☒ pambıq-parşa sənayesindən
☐ kömür hasilatı sənayesindən
☐ metallurgiya sənayesindən
☐ dəmiryol nəqliyyatından

93 Sənaye çevrilişinə başlayan və onu uğurla başa çatdıran ilk ölkə hansıdır?

- ☐ Almaniya
☐ Böyük Britaniya krallığı
☒ İngiltərə
☐ Fransa
☐ ABŞ

94 Aşağıdakılardan hansını Birinci sənaye çevrilişinin əsas sosial-iqtisadi nəticələri sırasına aid etmək olar?

- ☐ beynəlxalq ticarətin genişlənməsi, rəqabətin qlobalaşması və ölkələrarası ticarət birliklərinin yaranması
☒ Urbanizasiya proseslərinin güclənməsi, habelə qadın və uşaq əməyinin kütləvi tətbiqi
☐ korporasiyaların və səhm bazarlarının yaranması
☐ inhisar birliklərinin və antiinhisar qanunvericiliyinin meydana çıxması
☐ həmkarlar ittifaqları hərəkətlərinin formalaşması

95 Birinci sənaye çevrilişinin əsas sosial-iqtisadi nəticələri sırasına hansını aid etmək olmaz?

- ☐ Fabrik sahiblərinin daha nüfuzlu sahibkar təbəqəsinə çevrilməsi və sənaye burjaziyasının yaranması
- ☒ korporasiyaların və səhm bazarlarının yaranması
- ☐ İrımışınlı sənayenin yaranması və kapitalizm cəmiyyətinin maddi-texniki bazasının formalaşması
- ☐ Məşğulluğun təmin edilməsində üstünlüyün kənd təsərrüfatından sənayeyə keçməsi
- ☐ Kapitalın təmərküzləşməsi və mərkəzləşməsi proseslərinin güclənməsi

96 Aşağıdakılardan hansı Birinci sənaye çevrilişi dövründə sürətlə inkişaf edən sənaye sahələri sırasına daxil deyil?

- ☐ Gəmiqayırma sənayesi
- ☐ Dəmir filisi hasilatı və metallurğiya sənayesi
- ☐ Daş kömür hasilatı
- ☒ neft sənayesi
- ☐ Toxuculuq sənayesi

97 Birinci sənaye çevrilişinin (inqilabının) əsas mənbəyi nə hesab olunur?

- ☐ ilk toxuculuq dəzgahının ixtirası
- ☒ C. Uatt tərəfindən buxar maşınının ixtirası
- ☐ M. Faradey tərəfindən elektrik mühərrikinin ixtirası
- ☐ Kartraytın mexanikləşdirilmiş toxuculuq dəzgahının ixtirası
- ☐ Hargrivsin pambıqəyirmə maşınının ixtirası

98 Aşağıdakı ixtirılardan hansını Birinci sənaye çevrilişinin zəmini hesab etmək olar?

- ☐ ilk toxuculuq dəzgahının ixtirası (1733)
- ☒ bunların hamısını
- ☐ C. Uatt tərəfindən buxar maşınının ixtirası (1784)
- ☐ Kartraytın mexanikləşdirilmiş toxuculuq dəzgahının ixtirası (1776)
- ☐ Hargrivsin pambıqəyirmə maşınının ixtirası (1765)

99 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı Birinci sənaye çevrilişini xarakterizə etmir?

- ☒ istehsal proseslərinin elektrikləşdirilməsinə başlanılıb
- ☐ əl əməyindən maşınlı əməyə keçid baş verib
- ☐ manufakturadan fabrikaya keçid baş verib
- ☐ əl gücünə əsaslanan sadə mexaniki əmək vasitələrindən iri maşınlara keçid baş verib
- ☐ sənayenin bir çox sahələrində istehsal şərtlərinin dəyişilməsinə gətirib çıxarmış texki ixtiralar seriyası baş verib

100 Birinci sənaye çevrilişi hansı dövrü əhatə edir?

- ☐ 1750 – 1800-cü illər dövrünü
- ☒ 1760 – 1830-cu illər dövrünü
- ☐ 1784 – 1900-cu illər dövrünü
- ☐ Orta əsrlər dövrünü
- ☐ 1760 – 1960-cı illər dövrünü

101 Müasir dünya sənayesinin inkişafında neçə sənaye çevrilişi (sənaye inqilabı) fərqləndirilir?

- ☐ 2
- ☒ 3
- ☐ 4
- ☐ 5
- ☐ 6

102 “Sənaye inqilabı” termini nəyi ifadə edirdi?

- ☒ məhsuldar qüvvələrin inkişafındakı keyfiyyət sıçrayışını
- ☐ məhsuldar qüvvələrin artımını
- ☐ məhsuldar qüvvələrin inkişafındakı dəyişikliyi
- ☐ məhsuldar qüvvələrin tədrici inkişafını
- ☐ məhsuldar qüvvələrin gücünün artmasını

103 “Sənaye inqilabı” terminini elmi dövriyyəyə gətirən kim olub?

- ☒ ingilis alimi A. Toynbi
- ☐ alman alimi V. Maybax
- ☐ ingilis alimi M. Faradey
- ☐ ingilis alimi C. Uatt
- ☐ amerikalı alim C. Stiqler

104 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı iri maşınlı sənaye mərhələsinə uyğun deyil?

- ☐ burada istehsal xammal və materialların maşın üsulu ilə emalına əsaslanır
- ☒ Qərbi Avropa ölkələrində XVI əsrin ortalarında start götürüb və XVIII əsrin 60-cı illərində davam edib
- ☐ istehsal vasitələri əsasən enerji ilə hərəkətə gətirilən iri maşınlardan təşkil olunur
- ☐ onun yaranması XVIII əsrin II yarısında başlayan sənaye çevrilişinin nəticəsi hesab olunur
- ☐ dar ixtisaslaşma hesabına əməyin mürəkkəb kooperasiyası mövcuddur

105 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı sənayenin inkişafının manufaktura mərhələsinə uyğun deyil?

- ☐ əsasən sadə sənətkarlıq əl texnikasına əsaslanıb
- ☐ əmək bölgüsü olub
- ☐ kapitalist sənayesinin inkişafının ikinci mərhələsi hesab olunur
- ☐ Qərbi Avropa ölkələrində XVI əsrin ortalarında start götürüb və XVIII əsrin 60-cı illərində davam edib
- ☒ emalatxana sahibi eyni vaxtda eyni işləri yerinə yetirən çox sayda müddü işçi çalışdırıb

106 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı sadə kapitalist kooperasiyası mərhələsinə uyğun deyil?

- ☐ kapitalist sənayesinin inkişafının ilkin mərhələsi olub
- ☐ bütün istehsal prosesləri əsasən sadə əl əməyinə söykənib
- ☒ əsasən sadə sənətkarlıq əl texnikasına və əmək bölgüsünə əsaslanıb
- ☐ əmək bölgüsü olmayıb
- ☐ emalatxana sahibi eyni vaxtda eyni işləri yerinə yetirən çox sayda müddü işçi çalışdırıb

107 Kapitalist sənayesinin ünkışafı mərhələləri hansılardır?

- ☐ sadə kapitalist kooperasiyası – manufaktura – iri maşınlı sənaye – robot sənayesi
- ☐ sənətkarlıq emalatxanası – sənətkarlıq müəssisəsi – manufaktura - fabrik
- ☒ sadə kapitalist kooperasiyası – manufaktura – iri maşınlı sənaye (fabrik)
- ☐ sənətkarlıq emalatxanası – manufaktura – fabrik
- ☐ kapitalist sənətkarlıq emalatxanası – manufaktura – fabrik - zavod

108 Əmtəə təsərrüfatı nə vaxt meydana çıxdı?

- ☐ kənd təsərrüfatı istehsalının yaranması ilə
- ☒ sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması ilə
- ☐ kapitalist sənayesinin meydana çıxması ilə
- ☐ şəhərlərin meydana çıxması ilə
- ☐ əkinçiliyin heyvandarlıqdan ayrılması ilə

109 Sənayenin ilkin rüşeymi hesab olunur:

- ☒ sənətkarlıq
- ☐ nemətlərin toplanması fəaliyyəti
- ☐ manufaktura

- ☐ heyvandarlıq
- ☐ əkinçilik

110 Sənayenin ilkin əsasları, çox primitiv formada olsa da, nə zaman meydana çıxmış hesab olunur?

- ☐ insanların sürü halında yaşadığı dövrdə
- ☒ natural kəndli təsərrüfatı çərçivəsində
- ☐ sadə kapitalist kooperasiyası mərhələsində
- ☐ ilkin kapital yığılı dövründə
- ☐ istehsalın meydana çıxmasından əvvəlki dövrdə

111 Aşağıdakı problemlərdən hansı sənayenin inkişafında müşahidə olunan institutsional problemlərə aid edilə bilər?

- ☐ korporativ idarəetmə təcrübəsinin mənimsənilməməsi
- ☒ bunların hamısını
- ☐ mal və xidmətlərin beynəlxalq tələblərə uyğun standartlaşma və sertifikatlaşdırma sisteminin qurulmaması
- ☐ müasir idarəetmə və menecment bacarıqlarının mənimsənilməsi mütəxəssislərin azlığı
- ☐ iri, orta və kiçik müəssisələrin qarşılıqlı maraqlar əsasında əlaqələndirilməsi sisteminin formalaşmaması

112 Aşağıdakı problemlərdən hansı sənayenin inkişafında müşahidə olunan bazar rəqabəti problemlərinə aid edilə bilər?

- ☐ hakimiyyət-biznes münasibətlərinin formalaşmış mənfi təcrübəsi və məhz belə münasibətlər əsasında inhisar fəaliyyətinin genişlənməsi
- ☒ yerli istehsal mal və xidmətlərinin əsasən aşağı keyfiyyəti və yüksək istehsal xərcləri
- ☐ qanunların işləməməsi və məmur özbaşınalığı
- ☐ gömrük və vergi siyasətində olan qüsurlar
- ☐ bazar infrastrukturunun zəif inkişafı

113 Aşağıdakı problemlərdən hansı sənayenin inkişafında müşahidə olunan bazar rəqabəti problemlərinə aid edilə bilməz?

- ☐ müəssisələrin bazar münasibətləri şəraitində fəaliyyətə ləng uyğunlaşması
- ☐ zəif daxili tələb və bazarın məhdudluğu
- ☒ qanunların işləməməsi və məmur özbaşınalığı
- ☐ yerli istehsal mal və xidmətlərinin əsasən aşağı keyfiyyəti və yüksək istehsal xərcləri
- ☐ bazarların tədqiqi və beynəlxalq bazarlara çıxış sahəsində çətinliklər

114 Aşağıdakılardan hansını sənayenin inkişafı ilə bağlı hökumətin siyasəti və dövlət tənzimlənməsi ilə bağlı problemlərə aiddir?

- ☒ Bunların hamısı
- ☐ investorların, o cümlədən xarici investorların hüquqlarının qorunması sisteminin tam formalaşmaması
- ☐ qanunların işləməməsi və məmur özbaşınalığı
- ☐ gömrük və vergi siyasətində olan qüsurlar
- ☐ dövlətin ölkə məhsullarının xarici bazarlarda mövqe tutmasına yönəlik diplomatik fəaliyyətinin qurulmaması

115 Aşağıdakılardan hansını sənayenin inkişafı ilə bağlı hökumətin siyasəti və dövlət tənzimlənməsi ilə bağlı problemlərə aid etmək olmaz?

- ☒ zəif daxili tələb və bazarın məhdudluğu
- ☐ iqtisadi islahatların həyata keçirilməsində kompleksliliyin və davamlılığın təmin edilməməsi
- ☐ idarəetmə sisteminin olan korrupsiya
- ☐ azad sahibkarlığın inkişafı üçün zəruri mühitin təmin edilməməsi
- ☐ hakimiyyət-biznes münasibətlərinin formalaşmış mənfi təcrübəsi və məhz belə münasibətlər əsasında inhisar fəaliyyətinin genişlənməsi

116 Aşağıdakılardan hansını Azərbaycan sənayesinin struktur problemləri sırasına aid etmək olmaz?

- ☒ islahatların ləngidilməsi, xüsusilə dövlət mülkiyyəti obyektlərinin özəlləşdirilməsinin başa çatmaması
- ☐ istehsal infrastrukturunu (xüsusilə enerji təminatı, nəqliyyat və s.) sahəsində çatışmazlıqlar
- ☐ regional disproporsiyalar və sənaye istehsalının əsasən Abşeron yarımadasında cəmləşməsi
- ☐ sənayenin xammal (xüsusilə neft-qaz hasilatı) yönümlü inkişafı
- ☐ sənayenin əvvəllər formalaşmış sahə strukturunun müstəqillik şəraitində ölkənin milli iqtisadi inkişaf tələblərinə uyğun gəlməməsi

117 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan sənayesinin struktur problemləri sırasına aiddir?

- ☒ sənayenin əvvəllər formalaşmış sahə strukturunun müstəqillik şəraitində ölkənin milli iqtisadi inkişaf tələblərinə uyğun gəlməməsi
- ☐ peşəkar mütəxəssislərin qıtlığı
- ☐ Sənaye müəssisələrinin investisiya imkanlarının məhdudluğu
- ☐ investorların, o cümlədən xarici investorların hüquqlarının qorunması sisteminin tam formalaşmaması
- ☐ yerli istehsalın dövlət tərəfindən dəstəklənməsi sisteminin düzgün qurulmaması

118 2014-cü ildə ölkənin ümumi sənaye məhsulunun 73 faizi mədənçıxarma sənayesində, o cümlədən 70 faizi xam neft və təbii qaz hasilatının payına düşüb. Həmin ildə sənaye məhsulunun 20,2 faizi emal sənayesində, o cümlədən 2 faizi qida sənayesində, 9,5 faizi neft emalı sənayesində istehsal olunub. 2014-cü ildə sənaye məhsulunun hansı hissəsi neft sektorunda yaradılıb?

- ☐ 73 faizi
- ☐ 81,5 faizi
- ☐ 82,5 faizi
- ☐ 70 faizi
- ☒ 79,5 faizi

119 2014-cü ildə ümumi sənaye məhsulunun 20,8 faizi dövlət bölməsində, 79,2 faizi isə qeyri-dövlət sektorunda istehsal edilmişdir. Bu məlumat nəyi göstərir?

- ☐ iqtisad fəaliyyət növləri üzrə emal sənayesində məhsul istehsalının sahə quruluşunu
- ☐ əvvəlki illə müqayisədə mülkiyyət mənsubiyyətinə görə sənaye istehsalının dəyişməsi
- ☒ illik sənaye istehsalının mülkiyyət mənsubiyyətinə görə quruluşunu
- ☐ əvvəlki illə müqayisədə mülkiyyət mənsubiyyətinə görə illik sənaye istehsalının artım templərini
- ☐ mülkiyyət mənsubiyyətinə görə illik sənaye istehsalının indekslərini

120 2015-ci ildə emal sektorunda qida məhsullarının istehsalı 2,9 faiz, dəri və ayaqqabıların istehsalı 3,0 faiz, kağız və karton istehsalı 7,5 faiz, kimya istehsalı 43,2 faiz, tikinti materiallarının istehsalı 6,3 faiz artmış, toxuculuq məhsullarının istehsalı 55,2 faiz, geyim istehsalı 44,2 faiz, içki istehsalı isə 11,2 faiz azalmışdır. Bu məlumat nəyi göstərir?

- ☐ əvvəlki illə müqayisədə hesabat ilində iqtisad fəaliyyət növləri üzrə emal sənayesinin bəzi sahələrində məhsul istehsalının artım və azalma templərini
- ☐ 2015-ci ildə iqtisad fəaliyyət növləri üzrə emal sənayesi sahələrində məhsul istehsalı indekslərini
- ☐ 2015-ci ildə iqtisad fəaliyyət növləri üzrə emal sənayesində məhsul istehsalının sahə quruluşunu
- ☒ əvvəlki illə müqayisədə hesabat ilində iqtisad fəaliyyət növləri üzrə emal sənayesinin bəzi sahələrində məhsul istehsalının dəyişmə səviyyəsini
- ☐ əvvəlki illə müqayisədə hesabat ilində iqtisad fəaliyyət növləri üzrə emal sənayesinin bəzi sahələrində məhsul istehsalının artım templərini

121 2015-ci ildə sənaye məhsulunun 61,9 faizi mədənçıxarma sektorunda, 29,9 faizi emal sektorunda, 7,3 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda, 0,9 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal olunub. Bu məlumat nəyi göstərir?

- ☐ İqtisadi fəaliyyət növlərinə görə sənaye istehsalının quruluşunu
- ☐ Sənaye istehsalının ümumi həcmində dəyişməsi
- ☐ Sənaye istehsalının sektorlar üzrə indekslərini
- ☐ Sənaye istehsalının sektorlar üzrə artım tempini
- ☒ Sənaye istehsalının sənaye sektorları (bölmələri) üzrə quruluşunu

122 Aşağıdakılardan hansı sənayenin sahə quruluşuna birbaşa təsir etmir?

- ☒ firmaların zəruri hesabatları vaxtlı-vaxtında müvafiq qurumlara təqdim etmə səviyyəsi
- ☐ dövlətin biznesə bu və ya başqa istiqamətdə yönəldici stimulları
- ☐ ölkədə, habelə regionlarda biznes üçün zəruri işgüzar xidmətlərin təşkili səviyyəsi
- ☐ ölkədə, xüsusilə regionlarda istehsal infrastrukturunun qurulması səviyyəsi
- ☐ istehsal amilləri bazarlarının ölkədə inkişaf səviyyəsi

123 Dövlətin iqtisadi siyasətinin hansı istiqaməti sənayenin sahə quruluşunun dəyişilməsinə təsir etmir?

- ☐ inhisar fəaliyyətinin qarşısının alınması
- ☐ regional inkişafı təmin etmək üçün bölgələrdə sənaye müəssisələri və sənaye sahələrinin yaranmasında iştirak
- ☐ xüsusi stimullar sistemi yaratmaqla kapitalın sahələrarası axınlarında dəyişikliklərə nail olması
- ☐ yerli istehsalçılara münasibətdə himayədarlıq siyasətinin qurulması
- ☒ minimal sosial standartların təyin edilməsi

124 Aşağıda qeyd edilən sosial-iqtisadi, mədəni və demoqrafik amillərdən hansı sənayenin sahə quruluşuna təsir göstərə bilər?

- ☐ əhalinin gəlirlərinin səviyyəsi və yaşam tərz
- ☒ qeyd edilənlərin hamısı
- ☐ əhalinin təhsil və mədəni səviyyəsi
- ☐ əhalinin sayı, yaş və sosial strukturu
- ☐ milli adət-ənənələr, milli-mənəvi dəyərləri və dini xüsusiyyətlər

125 Aşağıdakılardan hansı ölkəmizin sənayesinin quruluşuna “keçilmiş yoldan asılılıq” amili üzrə mənfi təsir göstərir?

- ☒ sovet dövründə formalaşmış sənaye müəssisələrində kifayət qədər bacarıqlı və səriştəli mühəndis və fəhlə mütəxəssisin yetişməsi
- ☐ müasir biznes və sahibkarlıq mədəniyyətinin, habelə müstəqil investor qabiliyyətlərinin yoxluğu
- ☐ sovet dövründə ölkədə ormalaşmış sənayenin vahid SSRİ xalq təsərrüfatı kompleksinin tələblərinə uyğunlaşdırılması
- ☐ sovet dövründə xüsusi mülkiyyətin, və sahibkarlıq fəaliyyətinin qadağan edilməsi
- ☐ sovet iqtisadiyyatı dövründə uzun müddət sərtmərkəzləşdirilmiş inzibati idarəetmə sistemində yaşamağımız

126 Ölkədə mövcud təbii ehtiyatlarının istifadə (istismar) səviyyəsi bundan asılı deyil:

- ☒ təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsi üsulları
- ☐ təbii resursların dünya bazar qiymətləri
- ☐ ölkənin və firmaların maliyyə və texnoloji imkanları
- ☐ təbii ehtiyatların təsdiq edilmiş həcmi
- ☐ təbii ehtiyatların istismarının kommersiya cəlbəediciyi

127 Aşağıdakı amillərdən hansı sənayenin sahə quruluşuna təsir göstərmir?

- ☐ Elmi-texniki amillər
- ☐ Qeyd edilən amillərin heç biri sənayenin sahə quruluşuna təsir göstərmir
- ☐ İnfrastruktur (istehsal və bazar) amilləri
- ☐ Ticarət qaydaları və xarici ticarət əlaqələri
- ☒ Sənaye müəssisələrində korporativ idarəetmənin tətbiqi səviyyəsi

128 Aşağıdakı amillərdən hansı sənayenin sahə quruluşuna təsir göstərir?

- ☐ Təbii sərvətlərin mövcudluğu, ehtiyatları (potensialı) və coğrafi yerləşməsi
- ☒ Qeyd edilən amillərin hamısı
- ☐ Dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsi səviyyəsi və dövlət tənzimlənməsi
- ☐ Cəmiyyətin inkişaf səviyyəsi (sosial-iqtisadi, mədəni və demoqrafik amillər)
- ☐ “Keçilmiş yoldan asılılıq” (yaxud “tarixin mirası”)

129 Sənaye məhsulları istehsalçılarının qiymət indeksi (SQİ) nə üçün istifadə olunur?

- ☒ sənaye istehsalının dəyər ifadəsində olan həcminə sənaye məhsullarının qiymət dəyişikliklərinin təsirini aradan qaldırmaqla real dəyişiklikləri izləmək üçün
- ☐ cari qiymətlərdə sənaye istehsalının illər üzrə həcmi müqayisə etmək üçün
- ☐ sənaye istehsalının dəyər ifadəsində olan həcminə sənaye məhsullarının qiymət dəyişikliklərinin təsirini əlavə etməklə nominal dəyişiklikləri izləmək üçün
- ☐ cari qiymətlərdə sənaye istehsalının nominal artım tempələrini qiymətləndirmək üçün
- ☐ sənaye istehsalının fiziki həcmələrinin dəyişilməsini izləmək üçün

130 Sənaye istehsalının 2010-cu ildəki səviyyəsini 100-ə bərabər götürəndə, növbəti illərdə sənaye istehsalının indeksləri belə dəyişib: 2011-ci ildə - 95 faiz; 2012-ci ildə - 93 faiz; 2013-cü ildə - 95 faiz; və 2014-cü ildə 94 faiz. Bu məlumatlar əsasında deyilən aşağıdakı fikirlərdən hansı doğru deyil?

- ☐ 2012-ci ildə sənaye istehsalının real həcmi 2010-cu ildəkindən 7 faiz az olub
- ☒ 2011-2014-cü illər dövründə sənaye istehsalının dəyər ifadəsində cari qiymətlərdə olan həcmi azalıb
- ☐ 2011-2014-cü illərin hər birində sənaye istehsalının dəyər ifadəsində real həcmi 2010-cu ildə olduğundan az olub
- ☐ Baza ili (2010-cu il) ilə müqayisədə bu dövrdə istehsalın ən aşağı həddi 2012-ci ildə olub
- ☐ 2014-cü ildə sənaye istehsalının real həcmi 2010-cu ildəkindən 6 faiz az olub

131 Sənaye istehsalı indeksi (Sİİ) nədir?

- ☒ Müəyyən bir dövr ərzində istehsal olunmuş mal və xidmətlərin həcmi (dəyər ifadəsində) başqa bir dövrə müqayisəsi olmaqla real dəyişikliyi əks etdirir
- ☐ Sənayenin tərkibinə daxil olan sahələrin kəmiyyət nisbəti və onlar arasındakı qarşılıqlı əlaqələrdir
- ☐ eyni tipli texnologiyalar əsasında eynicinsli yaxud spesifik məhsullar istehsal (hasil) edən müəssisələrin məcmusudur
- ☐ sənayeyə daxil olan iqtisadi fəaliyyət növlərinin tərkib siyahısıdır
- ☐ verilmiş cavab variantlarının heç biri doğru deyil

132 Sənaye istehsalının artım səviyyəsi hansı düsturla hesablanır?

- ☐ $At = H2 / H1 \times 100$
- ☒ $As = At - 100$
- ☐ $Qsah = At - sah / At - sn$
- ☐ Verilmiş düsturların hər üçü doğru cavabdır
- ☐ Verilmiş düsturların heç biri doğru cavab deyil

133 Sənaye istehsalının artım səviyyəsi hansı düsturla hesablanır?

- ☐ $As = H2 / H1 \times 100 - 100$
- ☐ Verilmiş düsturların heç biri doğru cavab deyil
- ☐ $As = At - 100$
- ☐ $As = (H2 - H1) / H1 \times 100$
- ☒ Verilmiş düsturların hər üçü doğru cavabdır

134 Sənaye istehsalının dəyər ifadəsində həcm göstəricisinin səviyyəsi hansı amillərdən asılıdır?

- ☒ istehsal olunan sənaye məhsulunun fiziki həcmi (miqdarı) və sənaye məhsulunun qiyməti
- ☐ sənaye istehsalının ümumi həcmi və ayrıca sahənin istehsal həcmi
- ☐ sənaye istehsalının fiziki həcmi və artım tempi
- ☐ sənaye məhsulunun qiyməti və ölkədə inflyasiya səviyyəsi
- ☐ sənayenin sahə quruluşu və istehsalın fiziki həcmi

135 Sənaye istehsalının artım tempi (sürəti) nə cür göstəricidir?

- ☒ nisbi (müqayisə)
- ☐ inteqral
- ☐ natural
- ☐ törəmə

☐ mütləq

136 Sənaye istehsalının artım tempi (sürəti) hansı düsturla hesablanır?

- ☐ $As = (H2 - H1) / H1 \times 100$
☐ $As = At - 100$
☐ $As = H2 / H1 \times 100 - 100$
☒ $At = H2 / H1 \times 100$
☐ $Qsah = At - sah / At - sn$

137 Əgər hər hansı bir sənaye sahəsində istehsalının illik artım tempi ümumi sənaye istehsalının artım tempini əhəmiyyətli dərəcədə qabaqlayıbsa, həmin sahənin sənaye istehsalının strukturundakı payı necə dəyişər?

- ☐ artım tempinin səviyyəsi sahə quruluşuna təsir etmir
☐ qabaqlama əmsalının səviyyəsi sahə quruluşuna təsir etmir
☐ azalar
☒ artar
☐ dəyişməz

138 Qabaqlama əmsalını aşağıdakı düsturla hesablanır:

- ☒ $Qsah = At - sah / At - sn$
☐ $As = (H2 - H1) / H1 \times 100$
☐ $As = At - 100$
☐ $As = H2 / H1 \times 100 - 100$
☐ $At = H2 / H1 \times 100$

139 Fərz edək ki, hesabat ilində sənaye istehsalının ümumi həcmi əvvəlki illə müqayisədə 4 milyard manat artıb. Həmin dövrdə mədənçıxarma sənayesində istehsalın həcmi artımı 3,5 milyard manat, emal sənayesində isə 500 milyon manat olub. Əvvəlki illə müqayisədə hesabat ilində sənaye istehsalının quruluşunda emal sənayesinin payı necə dəyişər?

- ☒ azalar
☐ mütləq həcmi azalar
☐ mütləq həcmi artar
☐ artar
☐ dəyişməz

140 Sənaye istehsalının ümumi həcmində emal sənayesinin payı 2010-cu ildə 16 faiz, 2012-ci ildə 18 faiz, 2014-cü ildə isə 20 faiz təşkil edib. 2010-cu illə müqayisədə 2014-cü ildə emal sənayesinin sənaye istehsalındakı payı nə qədər dəyişib?

- ☐ 4 faiz artıb
☐ dəyişməyib
☐ 2 faiz artıb
☐ 2 faiz bəndi artıb
☒ 4 faiz bəndi artıb

141 Fərz edək ki, hesabat ilində geyim istehsalı sənayesində istehsalın həcmi 200 milyon manat, ölkədə sənaye istehsalının ümumi həcmi isə 20 milyard manat olub. Geyim istehsalı sənayesinin ümumi sənaye istehsalında payı nə qədər olub?

- ☐ 2 faiz
☒ 1 faiz
☐ 10 faiz
☐ 0,1 faiz
☐ 100 faiz

142 Fərz edək ki, hesabat ilində sənaye istehsalının ümumi həcmi 21 milyard manat, əvvəlki ildə isə 20 milyard manat olub. Sənaye istehsalının həcmi mütləq ifadədə artımı nə qədər olub?

- ☐ 5 faiz bəndi
- ☐ 105 faiz
- ☐ 5 faiz
- ☒ 1 milyard manat
- ☐ 0,5 faiz

143 Fərz edək ki, hesabat ilində sənaye istehsalının ümumi həcmi 21 milyard manat, əvvəlki ildə isə 20 milyard manat olub. Sənaye istehsalının artım səviyyəsi nə qədər olub?

- ☒ 5 faiz
- ☐ 105 faiz
- ☐ 1 milyard manat
- ☐ 0,5 faiz
- ☐ 5 faiz bəndi

144 Fərz edək ki, hesabat ilində sənaye istehsalının ümumi həcmi 21 milyard manat, əvvəlki ildə isə 20 milyard manat olub. Sənaye istehsalının artım tempi (sürəti) nə qədər olub?

- ☐ 1 milyard manat
- ☒ 105 faiz
- ☐ 5 faiz bəndi
- ☐ 0,5 faiz
- ☐ 5 faiz

145 Fərz edək ki, hesabat ilində sənaye istehsalının ümumi həcmi 25 milyard manat, qida məhsulları sənayesində istehsalın həcmi isə 2,5 milyard manat olub. Qida məhsulları sənayesinin ümumi sənaye istehsalında xüsusi çəkisi nə qədərdir?

- ☐ 1 faiz
- ☐ 2,5 milyard manat
- ☐ 0,1 faiz
- ☐ 20 faiz
- ☒ 10 faiz

146 Fərz edək ki, hesabat ilində sənaye istehsalının ümumi həcmi 25 milyard manat, mədənçıxarma sənayesində istehsalın həcmi isə 15 milyard manat olub. Sənaye istehsalında mədənçıxarma sənayesinin payı nə qədər olub?

- ☐ 70 faiz
- ☒ 60 faiz
- ☐ 80 faiz
- ☐ 40 faiz
- ☐ 75 faiz

147 Hazırda Azərbaycanda sənaye istehsalının sahə strukturunda ən yüksək paya malik emal sənayesi sahəsi hansıdır?

- ☒ Neft məhsullarının istehsalı
- ☐ Xam neft və təbii qaz hasilatı
- ☐ Maşın və avadanlıqların istehsalı
- ☐ Qida məhsullarının istehsalı
- ☐ Tikinti materiallarının istehsalı

148 Hazırda Azərbaycanda sənaye istehsalının sahə strukturunda ən yüksək paya malik sənaye sahəsi hansıdır?

- ☒ Xam neft və təbii qaz hasilatı
- ☐ Qida məhsullarının istehsalı
- ☐ Maşın və avadanlıqların istehsalı
- ☐ Tikinti materiallarının istehsalı
- ☐ Neft məhsullarının istehsalı

149 Sənayenin sahə quruluşunu xarakterizə edən pay (xüsusi çəki) nə cür göstəricidir?

- ☒ nisbi (müqayisə)
- ☐ törəmə
- ☐ integral
- ☐ natural
- ☐ mütləq

150 Sənayenin sahə quruluşu tədqiq olunarkən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunmur?

- ☒ sənaye istehsalının natural ifadədə həcmi
- ☐ sənayenin əsas fondlarının ümumi dəyəri
- ☐ sənayenin ümumi mənfəəti
- ☐ sənayedə çalışanların (yaxud muzzdlu işçilərin) sayı
- ☐ sənaye istehsalının dəyər ifadəsində həcmi

151 Aşağıdakılardan hansı sənayenin sahə quruluşuna qarşı qoyulan tələblər sırasında ola bilməz?

- ☐ Müasir global rəqabət şəraitində ölkə sənayesinin sahə quruluşu beynəlxalq rəqabətə dözümlü sahələrdən ibarət olmaqla ölkə iqtisadiyyatının inkişafını təmin edə bilən səviyyədə olmalıdır
- ☐ sənayenin sahə quruluşu müasir dünyanın inkişaf meyllərinə uyğun olmalı və global çağırışlara cavab vərə bilməlidir
- ☐ sənayenin sahə quruluşu elə olmalıdır ki, mövcud resurs imkanları çərçivəsində özünün və ölkənin ehtiyaclarını öz məhsulları ilə mümkün qədər təmin edə bilsin, daha çox məhsulların ixracını təmin etsin
- ☐ Ölkə sənayesi bir-iki sahədən asılı olmamalı, mümkün qədər geniş şaxələnmiş olmalıdır
- ☒ sənayenin sahə quruluşu ölkənin daxili bazarına hesablanmalı və yalnız ənənəvi istehsal sahələrindən ibarət olmalıdır ki, optimal məşğulluğu təmin edə bilsin

152 Sənayenin sahə quruluşu nədir?

- ☒ Sənayenin tərkibinə daxil olan sahələrin kəmiyyət nisbəti və onlar arasındakı qarşılıqlı əlaqələrdir
- ☐ cavab variantlarının heç biri doğru deyil
- ☐ sənayeni müəyyən əlamətlərə görə altsahələrə bölünməsidir
- ☐ sənayeyə daxil olan iqtisadi fəaliyyət növlərinin tərkib siyahısıdır
- ☐ eyni tipli texnologiyalar əsasında eynicinsli yaxud spesifik məhsullar istehsal (hasil) edən müəssisələrin məcmusudur

153 Aşağıdakı sənaye sahələrindən hansı emal sənayesinə aiddir?

- ☐ Zərgərlik, musiqi, idman və tibb avadanlıqlarının istehsalı
- ☒ Bunların hamısı
- ☐ Poliqrafiya fəaliyyəti
- ☐ Neft məhsullarının istehsalı
- ☐ Tikinti materiallarının istehsalı

154 Aşağıdakı sənaye sahələrindən hansı emal sənayesinə aid deyil?

- ☐ Qida məhsullarının istehsalı
- ☐ Geyim istehsalı
- ☐ Toxuculuq sənayesi
- ☐ İçki istehsalı
- ☒ Tikinti (mişar) daşı stehsalı

155 Aşağıdakılardan hansı sənaye üzrə iqtisadi fəaliyyət növlərinin NACE təsnifatı üzrə bölmələrin sırasında deyil?

- ☒ Su təchizatı, içməli və texniki suyun çəkilməsi
- ☐ Su təchizatı; çirkli suların və tullantıların təmizlənməsi
- ☐ Elektrik enerjisi, qaz, buxar və kondisiyalaşdırılmış hava ilə təchizat
- ☐ Emal sənayesi
- ☐ Mədənçıxarma sənayesi

156 Aşağıdakılardan hansı emal sənayesinin işlərinə aid deyil?

- ☐ xammal və materialların istehlak dəyərinə də xassə dəyişiklikləri baş verir
- ☒ xam materialları təbiətdən əldə edir, yerin təkindən hasil edir və ilkin emal üçün hazırlayır
- ☐ məhsul istehsalı ya kimya texnologiyasına ya da mexaniki texnologiyaya əsaslanır
- ☐ xammal və materiallar emal prosesindən keçir və yeni istehlak dəyərlərinə çevrilir
- ☐ xammal və materiallar müəyyən fiziki, mexzniki, kimyəvi və başqa üsullarla emal olunur

157 Mədənçıxarma sənayesinə aid aşağıdakı sənaye sahələrindən hansı ölkəmizdə yoxdur?

- ☐ qara metal filizlərinin hasilatı
- ☐ neft və qaz hasilatı
- ☒ kömür, torf və başqa yanar maddələr hasilatı
- ☐ əlvan metal filizlərinin hasilatı
- ☐ tikinti materialları hasilatı

158 Aşağıdakı sənaye sahələrindən hansı mədənçıxarmaya aid deyil?

- ☐ neft və qazçıxarma
- ☒ Rezin və plastmas məmulatların istehsalı
- ☐ yerin təkindən çıxarılan tikinti materialları (daş, qum, çınqıl, gips və başqa) istehsalı
- ☐ filiz və qeyri-filiz kimi mineral xammalı hasil edən sənaye sahələri
- ☐ kimyəvi xammal hasilatı (kükürd, müxtəlif duzlar, kükürd kolçedanı, appatit və s.)

159 Əmək predmetinə təsiretmə xarakterinə görə sənaye sahələri necə təsnifləşdirilir?

- ☐ istehsal vasitələri istehsal edən sənaye sahələri və istehlak şeyləri istehsal edən sənaye sahələri
- ☐ fondtutumlu, əməktutumlu, kapitaltutumlu, enerjitutumlu, materialtutumlu sənaye sahələri
- ☐ ağır sənaye, yüngül sənaye və yeyinti sənayesi
- ☐ sənayenin "A" və "B" bölmələri
- ☒ mədənçıxarma sənayesi və emal sənayesi

160 Aşağıdakı sənaye sahələrindən hansı əsasən istehsal vasitələri istehsal edən sənayeyə aiddir?

- ☒ metallurgiya sənayesi
- ☐ toxuculuq sənayesi
- ☐ yeyinti sənayesi
- ☐ tikij sənayesi
- ☐ ayaqqabı sənayesi

161 Məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə sənaye sahələri necə təsnifləşdirilir?

- ☒ istehsal vasitələri istehsal edən sənaye sahələri və istehlak şeyləri istehsal edən sənaye sahələri
- ☐ sənayenin "A" və "B" bölmələri
- ☐ ağır sənaye, yüngül sənaye və yeyinti sənayesi
- ☐ fondtutumlu, əməktutumlu, kapitaltutumlu, enerjitutumlu, materialtutumlu sənaye sahələri
- ☐ mədənçıxarma sənayesi və emal sənayesi

162 Aşağıdakılardan hansı sənaye sahəsini müəyyən edən şərtlər sırasına daxildir?

- ☒ eyni tipli texnologiyalar əsasında eynicinsli yaxud spesifik məhsullar istehsal edən
- ☐ oxşar əmək kooperasiyasına və eyniadlı texnoloji avadanlıqlara malik olan müəssisələr
- ☐ sistemdən müəyyən əlamətlərinə görə xüsusişədirilmiş
- ☐ mexaniki maşınlar sistemi və fərqli texnoloji istehsal üsulları tətbiq edən
- ☐ məhsulun iqtisadi təyinatından asılı olamayaraq oxşar ümumi və istehsal strukturuna malik olan

163 Aşağıdakılardan hansı sənaye sahəsini müəyyən edən şərtlər sırasına daxil deyil?

- ☐ həmcins xammal və material istehlak edən
- ☒ məhsulun iqtisadi təyinatından asılı olamayaraq oxşar ümumi və istehsal strukturuna malik
- ☐ istehsalın ictimai təşkilinin özünəməxsus formaları olan
- ☐ oxşar maşınlar sistemi və texnoloji istehsal üsulları tətbiq edən
- ☐ xüsusi (bənzərsiz) peşə-ixtisas tərkibinə malik müəhən-dis-texniki və fəhlə kadrları olan

164 Sənaye sahəsi nədir?

- ☐ hər-hansı bir sistemin müəyyən əlamətlər üzrə ayrılmış (xüsusişədirilmiş) bir hissəsidir
- ☒ eyni tipli texnologiyalar əsasında eynicinsli yaxud spesifik məhsullar istehsal (hasil) edən müəssisələrin məcmusudur
- ☐ oxşar şərtlərə və tələblərə cavab verən müəssisələrin məcmusudur
- ☐ müəyyən altsahələrdən və müəssisələr toplusundan ibarət iqtisadi sistemdir
- ☐ spesifik cəhətləri və milli dəyərləri ilə iqtisadiyyatın xüsusişədirilmiş bir hissəsidir

165 Sənayenin ülkə iqtisadiyyatındakı yerini və rolunu xarakterizə etmək üçün aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə edilmir?

- ☒ sənaye istehsalının artım tempi
- ☐ ümumi mənfəətdə payı
- ☐ məşğulluqda payı
- ☐ əlavə dəyərdə payı
- ☐ ÜDM-də payı (xüsusi çəkisi)

166 Sənaye nədir?

- ☒ təbiətdən alınan xammal və müxtəlif növ materialları müxtəlif üsullarla emal edərək cəmiyyətin istehlak tələblərinə uyğun hala gətirən istehsal sahələrinin və müəssisələrin məcmusudur
- ☐ müəyyən bir ölkə çərçivəsində tarixən formalaşmış, özünəməxsus təbii-coğrafi, maddi-texniki və sosial-iqtisadi məzmunu malik sosial-iqtisadi sistemdir
- ☐ müəyyən altsahələrdən və müəssisələr toplusundan ibarət iqtisadi sistemdir
- ☐ spesifik cəhətləri və milli dəyərləri ilə iqtisadiyyatın xüsusişədirilmiş bir hissəsidir
- ☐ hər-hansı bir sistemin müəyyən əlamətlər üzrə ayrılmış (xüsusişədirilmiş) bir hissəsidir

167 Aşağıdakılardan hansı iqtisadiyyatın sahəsi yox, altsahə hesab olunmur?

- ☒ əkinçilik
- ☐ nəqliyyat və anbar təsərrüfatı
- ☐ sənaye
- ☐ informasiya və rabitə
- ☐ sosial və digər xidmətlər

168 Aşağıdakılardan hansı iqtisadiyyatın sahəsi yox, altsahə hesab olunmur?

- ☐ Kənd təsərrüfatı
- ☒ Maşınqayırma sənayesi
- ☐ Ticarət və nəqliyyat vasitələrinin təmiri
- ☐ Tikinti
- ☐ Turizm və ictimai iaşə

169 İqtisadiyyat sahəsi nədir?

- ☒ eyni tipli texnologiyalar əsasında eynicinsli yaxud spesifik məhsullar istehsal edən müəssisələrin məcmusudur
- ☐ müəyyən altsahələrdən və müəssisələr toplusundan ibarət iqtisadi sistemdir
- ☐ təbiətdən alınan xammalı və müxtəlif növ materialları müxtəlif üsullarla emal edərək cəmiyyətin istehlak tələblərinə uyğun hala gətirən istehsal sahələrinin və müəssisələrin məcmusudur
- ☐ hər-hansı bir sistemin müəyyən əlamətlər üzrə ayrılmış (xüsusişdirilmiş) bir hissəsidir
- ☐ spesifik cəhətləri və milli dəyərləri ilə iqtisadiyyatın xüsusişdirilmiş bir hissəsidir

170 Milli iqtisadiyyat nədir?

- ☐ təbiətdən alınan xammalı və müxtəlif növ materialları müxtəlif üsullarla emal edərək cəmiyyətin istehlak tələblərinə uyğun hala gətirən istehsal sahələrinin və müəssisələrin məcmusudur
- ☒ dünya iqtisadiyyatı ilə qarşılıqlı əlaqə və asılıqda olmaqla, müəyyən bir ölkə çərçivəsində tarixən formalaşmış, özünəməxsus təbii-coğrafi, maddi-texniki və sosial-iqtisadi məzmunu və münabətlər sisteminə, müvafiq təsərrüfatçılıq mexanizminə malik sosial-iqtisadi sistemdir
- ☐ onun dayanıqlığını, bütövlüyünü və dinamizmini təmin edən bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqəli olan bölmələrin (sahələrin) və qaydaya salınmış (sistemləşdirilmiş) əlaqələrin məcmusudur
- ☐ çox sayda sahələrdən və bunlara daxil olan altsahələrdən ibarət kompleks iqtisadi sistemdir
- ☐ eyni tipli texnologiyalar əsasında eynicinsli yaxud spesifik məhsullar istehsal edən müəssisələrin məcmusudur

171 Əks-əlaqəli “Quruluş-davranış-nəticəlilik” paradigmasını onun ilkin formasından fərqləndirən element hansıdır?

- ☐ Bazarın nəticəliliyi
- ☐ Firma davranışları
- ☐ Bazar quruluşu
- ☒ Dövlət tənzimlənməsi
- ☐ Sahə bazarının təməl şərtləri

172 Aşağıdakılardan hansı dövlətin sahə bazarlarına tənzimləyici təsirinin istiqamətləri sırasına daxildir?

- ☐ Xərclərin minimumlaşdırılması siyasəti
- ☐ Firmanın qiymət siyasəti
- ☐ Firmanın məhsul strategiyası
- ☒ İxracın dəstəklənməsi
- ☐ Məhsulun differensasiyası

173 Aşağıdakılardan hansı dövlətin sahə bazarlarına tənzimləyici təsirinin istiqamətləri sırasına daxildir?

- ☐ Dövlət məşğulluq siyasəti
- ☐ Dövlət satınalmaları
- ☐ Subsidiyalaşdırma (himayədarlıq siyasəti)
- ☒ Bunların hamısı
- ☐ Dövlət investisiya siyasəti

174 Aşağıdakılardan hansı dövlətin sahə bazarlarına tənzimləyici təsirinin istiqamətləri sırasına daxildir?

- ☐ Ticarət qaydaları (daxili və xarici)
- ☐ Sahəyə (bazara) giriş maneələrinin tətbiqi
- ☐ Antiinhisar tənzimlənməsi
- ☒ Bunların hamısı
- ☐ Vergi və gömrük siyasəti

175 Dövlətin tənzimləyici siyasəti aşağıdakılardan hansına təsir edə bilər?

- ☐ sahə bazarlarının nəticəliliyinə
- ☐ firmanın bazar davranışlarına
- ☐ sahə bazarının quruluşuna
- ☒ Bunların hamısına
- ☐ sahə bazarının təməl şərtlərinə

176 Firmanın hansı davranışı bazar quruluşuna və sahə bazarlarının nəticəliliyinə birbaşa təsir göstərə bilmir?

- ☐ Firmanın məhsul strategiyası
- ☐ Tədqiqat və inkişaf (R&D) – ETTKİ
- ☐ Əsaslı vəsait qoyuluşu strategiyası
- ☒ Korporativ sosial məsuliyyət sahəsindəki fəaliyyəti
- ☐ Reklam siyasəti

177 Firmanın hansı davranışı bazar quruluşuna və sahə bazarlarının nəticəliliyinə təsir göstərə bilər?

- ☐ Firmalar arasında qarşılıqlı münasibətlər (sövdələşmələr, birləşmələr və s.)
- ☐ Tədqiqat və inkişaf (R&D) – ETTKİ
- ☐ Əsaslı vəsait qoyuluşu strategiyası
- ☒ Bunların hamısı
- ☐ Hüquqi normalar sahəsində taktikası

178 Firmanın hansı davranışı bazar quruluşuna və sahə bazarlarının nəticəliliyinə təsir göstərə bilər?

- ☐ Reklam siyasəti
- ☐ Firmanın məhsul strategiyası
- ☐ Firmanın məqsədləri və strategiyaları
- ☒ Bunların hamısı
- ☐ Qiymət strategiyası (qiymətdəyişmə)

179 Təklif tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- ☐ Tələbin dinamikası
- ☐ İstehlakçıların dislokasiyası
- ☐ Əvəzedici malların mövcudluğu
- ☒ Məhsulun xidmət müddəti
- ☐ Qiymət elastikliyi

180 Təklif tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- ☐ İstehlakçıların dislokasiyası
- ☐ Əvəzedici malların mövcudluğu
- ☐ Qiymət elastikliyi
- ☒ İstehsalın miqyası
- ☐ Tələbin dinamikası

181 Təklif tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- ☐ İstehlakçıların dislokasiyası
- ☐ Əvəzedici malların mövcudluğu
- ☐ Qiymət elastikliyi
- ☒ Bunların heç biri
- ☐ Tələbin dinamikası

182 Təklif tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- ☐ Həmkarlar ittifaqının təsiri
- ☐ Texnologiya
- ☐ Xammal və materiallar
- ☒ Bunların hamısı
- ☐ Məhsul vahidinə məsrəflər

183 Tələb tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- ☐ Həmkarlar ittifaqının təsiri
- ☐ İstehsalın yerləşməsi
- ☐ İstehsalın miqyası
- ☒ Məhsulun istehlakçılara çatdırılması üsulları
- ☐ Məhsulun xidmət müddəti

184 Tələb tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- ☐ İstehlakçıların dislokasiyası
- ☐ Əvəzedici malların mövcudluğu
- ☐ Qiymət elastikliyi
- ☒ Bunların hamısı
- ☐ Tələbin dinamikası

185 Tələb tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- ☒ Bunların heç biri
- ☐ Xammal və materiallar
- ☐ Texnologiya
- ☐ Məhsul vahidinə məsrəflər
- ☐ Həmkarlar ittifaqının təsiri

186 Aşağıdakılardan hansı bazara giriş (çıxış) sahəsində institusional xarakterli maneələr sırasına aiddir?

- ☐ Əmtənin differensasiyası (fərqləndirilməsi)
- ☒ Bunların heç biri
- ☐ İstehlakçıların istəkləri (öncüllükləri)
- ☐ İstehsal texnologiyası
- ☐ Şaquli inteqrasiyalar

187 Aşağıdakılardan hansı bazara giriş (çıxış) sahəsində institusional xarakterli maneələr sırasına aiddir?

- ☐ Patent siyasəti
- ☒ Firmaların fəaliyyətinin dayandırılması və müflis elan edilməsi sistemi
- ☐ Əmtənin differensasiyası (fərqləndirilməsi)
- ☐ Şaquli inteqrasiyalar
- ☐ Rəqib firmaların bazara girişini məhdudlaşdıran strateji qiymətdoyma

188 Aşağıdakılardan hansı bazara giriş (çıxış) sahəsində institusional xarakterli maneələr sırasına aiddir?

- ☒ Bunların hamısı
- ☐ Firmanın fəaliyyətini hökumət qurumları tərəfindən dayandırması riskləri
- ☐ Firmaların gəlirləri səviyyəsinin tənzimlənməsi
- ☐ Qiymətlər üzərində dövlət nəzarəti sistemi və dövlət tənzimlənməsi
- ☐ Bəzi sahibkarlıq fəaliyyəti növlərinə lisenziyaların (xüsusi icazələrin) verilməsi

189 Aşağıdakılardan hansı firmanın bazar davranışlarının əsasları ilə bağlı olan strateji xarakterli maneələr sırasına aiddir?

- ☐ İstehsal texnologiyası
- ☐ Xarici rəqabət
- ☐ Tələbin dinamikası
- ☐ İstehlakçıların istəkləri (öncüllükləri)
- ☒ İnnovasiya xərcləri sahəsində strateji və uzunmüddətli siyasət

190 Aşağıdakılardan hansı firmanın bazar davranışlarının əsasları ilə bağlı olan strateji xarakterli maneələr sırasına aiddir?

- ☒ Bunların hamısı

- ☐ Əmtənin differensasiyası (fərqləndirilməsi)
- ☐ Şaquli integrasiyalar
- ☐ Patent siyasəti
- ☐ Rəqib firmaların bazara girişini məhdudlaşdıran strateji qiymətdoyma

191 Aşağıdakılardan hansı firmanın bazar davranışlarının əsasları ilə bağlı olan strateji xarakterli maneələr sırasına aiddir?

- ☐ Xarici rəqabət
- ☐ İstehsal texnologiyası
- ☒ Bunların heç biri
- ☐ İstehlakçıların istəkləri (öncüllükləri)
- ☐ Tələbin dinamikası

192 Aşağıdakılardan hansı sahə bazarının obyektiv xarakteristikası ilə bağlı (yaxud qeyri-strateji) maneələrə aiddir?

- ☐ İnnovasiya xərcləri sahəsində strateji və uzunmüddətli siyasət
- ☒ İstehsal texnologiyası
- ☐ Patent siyasəti
- ☐ Əmtənin differensasiyası (fərqləndirilməsi)
- ☐ Bəzi sahibkarlıq fəaliyyəti növlərinə lisenziyaların (xüsusi icazələrin) verilməsi

193 Aşağıdakılardan hansı sahə bazarının obyektiv xarakteristikası ilə bağlı (yaxud qeyri-strateji) maneələrə aiddir?

- ☐ İstehsal texnologiyası
- ☒ Bunların hamısı
- ☐ İstehlakçıların istəkləri (öncüllükləri)
- ☐ Xarici rəqabət
- ☐ Tələbin dinamikası

194 Aşağıdakılardan hansı sahə bazarının obyektiv xarakteristikası ilə bağlı (yaxud qeyri-strateji) maneələrə aiddir?

- ☐ Şaquli integrasiyalar
- ☐ Əmtənin differensasiyası (fərqləndirilməsi)
- ☒ Bunların heç biri
- ☐ Rəqib firmaların bazara girişini məhdudlaşdıran strateji qiymətdoyma
- ☐ Patent siyasəti

195 Bazara giriş yaxud bazardan çıxış maneələri dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ əmtəə bazarında olan firmaların əmtəələrin satış şərtlərini birgə müəyyən etməsinə yönəldilmiş qarşılıqlı hərəkətlərdir
- ☒ əmtəə bazarına yeni subyektlərin daxil olmasına və ya əmtəə bazarındakı subyektlərin fəaliyyətinin çətinləşdirilməsinə yönəldilmiş hərəkətlər
- ☐ əmtəə bazarına yeni subyektlərin daxil olması şərtlərinin asanlaşdırılmasına və ya əmtəə bazarındakı subyektlərin fəaliyyətinin gücləndirilməsinə yönəldilmiş hərəkətlərdir
- ☐ əmtəə bazarında baş verən proseslər haqqında məlumatların kənara çıxmasının qarşısını almağa yönəldilmiş hərəkətlərdir
- ☐ əmtəə bazarına yeni subyektlərin daxil olmasına və ya əmtəə bazarındakı subyektlərin fəaliyyətinin asanlaşdırılmasına yönəldilmiş hərəkətlərdir

196 $C_n = \sum_{i=1}^n Y_i$ düsturu ilə nə hesablanır?

- ☒ n sayda firma üçün bazar təmərküzləşməsi indeksi
- ☐ n sayda firma üçün istehsal həcmi indeksi
- ☐ firmanın bazar payı
- ☐ sahənin istehsal quruluşu indeksi

- ☐ bazar quruluşunun dəyişilməsi indeksi

197 Bazar təmərküzləşməsi dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ bazarda olan ən böyük firmanın bazar payı başa düşülür
☒ bazarda olan n sayda (adətən $2 \leq n \leq 8$) aparıcı firmanın birgə bazar payı başa düşülür
☐ bazarda olan n sayda aparıcı firmanın birgə istehsal həcmi başa düşülür
☐ bazarda olan firmaların sayı başa düşülür
☐ hər-hansı əmtəənin (xidmətin) ümumi satış həcmində konkret firmanın payı başa düşülür

198 Firmanın bazarda hökmran mövqeyi dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ firmanın müvafiq coğrafi böyük bazar payına malik olması başa düşülür
☒ firmanın müvafiq əmtəə bazarında əmtəələrin tədavülünün ümumi qaydalarına və şərtlərinə təsir göstərə bildiyi müstəsna vəziyyəti başa düşülür
☐ firmanın müvafiq əmtəə bazarında başqa firmalarla rəqabətli şəraitdə fəaliyyət göstərdiyi vəziyyəti başa düşülür
☐ firmanın müvafiq sahədə əmtəələrin istehsal şərtlərinə və həcmələrinə təsir göstərə bildiyi müstəsna vəziyyəti başa düşülür
☐ firmanın müvafiq sahədə əmtəə istehsalının ümumi həcmində daha böyük paya malik olması başa düşülür

199 Firmanın bazar payı göstəricisi hansı intervalda dəyişə bilər?

- ☐ 0 – 50 intervalında
☐ 0 – 1 intervalında
☒ 0 – 100 faiz intervalında
☐ 10 – 50 faiz intervalında
☐ 50 – 100 faiz intervalında

200 Firmanın bazar payı nəyi göstərir?

- ☐ hər-hansı əmtəənin ümumi istehsal həcmində konkret firmanın payını göstərir
☒ hər-hansı əmtəənin ümumi satış həcmində konkret firmanın payını göstərir
☐ hər-hansı sahədə istehsal olunan məhsulların ümumi həcmində konkret firmanın payını göstərir
☐ hər-hansı əmtəənin ümumi satış coğrafiyasında konkret firmanın malik olduğu ərazini göstərir
☐ hər-hansı əmtəənin ümumi satış coğrafiyasında konkret firmanın dislokasiyasını göstərir

201 Sahə bazarında iştirak edən firmaların sayının çox olması ... Bu cümləni aşağıdakılardan hansı ilə tamamlamaq yanlışdır?

- ☐ sahəyə giriş maneələrinin az olmasına dəlalət edə bilər
☒ birmənalı olaraq bazarda böyük rəqabətin olması deməkdir
☐ bazarda rəqabətin genişlənməsi imkanı yaranır
☐ bazarda hələ kifayət qədər rəqabətin olması demək deyildir
☐ istehlakçıların seçim imkanını genişləndirə bilər

202 Aşağıdakılardan hansı sahə bazarının quruluş ünsürləri sırasına daxildir?

- ☐ Tələbin dinamikası
☒ Firmaların diversifikasiya strategiyaları
☐ Tələbin mövsümliliyi
☐ Qiymət elastikliyi
☐ Məhsulun istehlakçılara çatdırılması üsulları

203 Aşağıdakılardan hansı sahə bazarının quruluş ünsürləri sırasına daxildir?

- ☐ Məşğulluq səviyyəsi
☒ Şaquli inteqrasiyalar (məsələn, təchizatçıların firmaya inteqrasiyası)
☐ Məhsulun bazar qiymətinin səviyyəsi
☐ Məhsulun keyfiyyəti
☐ İstehsalın səmərəliliyi

204 Aşağıdakılardan hansı sahə bazarının quruluş ünsürləri sırasına daxil deyil?

- ☐ Bazara (sahəyə) giriş maneələrinin mövcudluğu
- ☐ Alıcı və satıcıların sayı
- ☒ Əvəzedici malların mövcudluğu
- ☐ Firmaların bazar payı və bazarın təmərküzləşməsi səviyyəsi
- ☐ Məhsulun differensasiya dərəcəsi

205 Bazar sərhədləri ilə bağlı daha obyektiv xarakteristikanı aşağıdakılardan hansı verə bilər?

- ☐ iqtisadi prosesləri tənzimləyən hökumət qurumları
- ☒ bazarın iştirakçısı olan satıcılar
- ☐ bazarın iştirakçısı olan alıcılar
- ☐ bazarın iştirakçısı olan firmalar
- ☐ bazarın iştirakçısı olmayan müstəqil ekspertlər

206 Eyni əmtəənin fərqli qiymətləri nəyi xarakterizə edir?

- ☐ firmaların gücünü
- ☒ bazarların fərqli olmasını
- ☐ bazarların ümumiliyini
- ☐ əmtəələrin qarşılıqlı əvəz olunmasını
- ☐ alıcıların rifah fərqlərini

207 Bazarın coğrafi sərhədləri baxımından bazarın xüsusi (spesifik) şərtləri kimi aşağıdakılardan hansını göstərmək olar?

- ☐ iştirakçıların mülahizələrinin nə qədər əsaslı olması (informasiya assimetriyası)
- ☐ malların qiymətlərində olan kənarlaşmalar və qiymətlərin hərəkətinin sərbəstliyi
- ☐ ölçmələrin zaman dövrlərinin böyük qeyri-müəyyənliyə malik olması
- ☒ konkret əraziyə gətirilən və həmin ərazidən aparılan əmtəənin nisbəti
- ☐ əmtəələr arasında tələbin çarpaz elastikliyi

208 Bazarın coğrafi sərhədləri baxımından bazarın xüsusi (spesifik) şərtləri kimi aşağıdakılardan hansını göstərmək olar?

- ☐ İstehsal və daşınma (nəqlətmə) xərclərinin nisbəti
- ☐ Alışların real modelləri
- ☐ Alıcı tərəfindən məhsulun seçildiyi ərazi
- ☐ Yükün daşınması (nəql edilməsi) ərazisi və məsafəsi
- ☒ Bunların hamısı

209 Bazarın coğrafi sərhədləri baxımından bazarın xüsusi (spesifik) şərtləri kimi aşağıdakılardan hansını göstərmək olar?

- ☐ İstehsal və daşınma (nəqlətmə) xərclərinin
- ☐ Yükün daşınması (nəql edilməsi) ərazisi və məsafəsi
- ☒ Bunların hamısı
- ☐ Alıcı tərəfindən məhsulun seçildiyi ərazi
- ☐ Alışların real modelləri

210 Əmtəə bazarı baxımından bazarın xüsusi (spesifik) şərtləri kimi aşağıdakılardan hansını qeyd etmək olar?

- ☐ əmtəələr arasında tələbin çarpaz elastikliyi
- ☒ bunların hamısı
- ☐ malların qiymətlərində olan kənarlaşmalar və qiymətlərin hərəkətinin sərbəstliyi
- ☐ satıcı və alıcıların xüsusiyyətləri
- ☐ iştirakçıların mülahizələrinin nə qədər əsaslı olması (informasiya assimetriyası)

211 B məhsulunun qiyməti üzrə A məhsuluna tələbin çarpaz elastikliyi sıfıra bərabər ($E_{Da^{Pb}}=0$) olarsa, onda:

- ☐ B və A bir-birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələr hesab olunur
- ☐ B və A qarşılıqlı əvəz olunan əmtəələr hesab olunur
- ☒ B və A müstəqil əmtəələr hesab olunur
- ☐ B və A substitutlar hesab olunur
- ☐ B və A komplementar əmtəələr hesab olunur

212 B məhsulunun qiyməti üzrə A məhsuluna tələbin çarpaz elastikliyi sıfırdan kiçik ($E_{Da^{Pb}} < 0$) olarsa, onda:

- ☐ B və A bir-birindən asılı olmayan əmtəələr hesab olunur
- ☐ B və A qarşılıqlı əvəz olunan əmtəələr hesab olunur
- ☐ B və A substitutlar hesab olunur
- ☐ B və A müstəqil əmtəələr hesab olunur
- ☒ B və A bir-birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələr hesab olunur

213 B məhsulunun qiyməti üzrə A məhsuluna tələbin çarpaz elastikliyi sıfırdan böyük ($E_{Da^{Pb}} > 0$) olarsa, onda:

- ☐ B və A bir-birindən asılı olmayan əmtəələr hesab olunur
- ☐ B və A müstəqil əmtəələr hesab olunur
- ☒ B və A qarşılıqlı əvəz olunan əmtəələr hesab olunur
- ☐ B və A bir-birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələr hesab olunur
- ☐ B və A komplementar əmtəələr hesab olunur

214 B məhsulunun qiyməti üzrə A məhsuluna tələbin çarpaz elastikliyinin sıfıra bərabər olması ($E_{Da^{Pb}}=0$) nə deməkdir?

- ☐ B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb artar
- ☒ B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb dəyişmir
- ☐ B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb azalar
- ☐ B məhsulunun qiyməti azalanda A məhsuluna tələb artar
- ☐ B məhsulunun qiyməti azalanda A məhsuluna tələb azalar

215 B məhsulunun qiyməti üzrə A məhsuluna tələbin çarpaz elastikliyinin sıfırdan kiçik olması ($E_{Da^{Pb}} < 0$) nə deməkdir?

- ☐ B məhsulunun qiyməti azalanda A məhsuluna tələb azalar
- ☒ B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb azalar
- ☐ B məhsulunun qiyməti azalanda A məhsuluna tələb dəyişmir
- ☐ B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb dəyişmir
- ☐ B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb artar

216 B məhsulunun qiyməti üzrə A məhsuluna tələbin çarpaz elastikliyinin sıfırdan böyük ($E_{Da^{Pb}} > 0$) olması nə deməkdir

- ☐ B məhsulunun qiyməti azalanda A məhsuluna tələb dəyişmir
- ☒ B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb artar
- ☐ B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb azalar
- ☐ B məhsulunun qiyməti azalanda A məhsuluna tələb artar
- ☐ B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb dəyişmir

217 Qiymət üzrə tələbin çarpaz elastikliyi ($E_{Da^{Pb}}$) nəyi göstərir?

- ☐ B məhsulunun qiymətinin (Pb) 1% dəyişməsi zamanı A məhsulunun qiyməti (Da) nə qədər (neçə faiz) dəyişər
- ☒ B məhsulunun qiymətinin (Pb) 1% dəyişməsi zamanı A məhsuluna olan tələb (Da) nə qədər (neçə faiz) dəyişər
- ☐ B məhsuluna tələbin (Pb) 1% dəyişməsi zamanı A məhsulunun qiyməti (Da) nə qədər (neçə faiz) dəyişər

- ☐ B məhsulunun qiymətinin (Pb) 1% dəyişməsi zamanı A məhsulunun təklifi (Da) nə qədər (neçə faiz) dəyişər
- ☐ B məhsulunun təklifinin (Pb) 1% dəyişməsi zamanı A məhsuluna olan tələb (Da) nə qədər (neçə faiz) dəyişər

218 Oiyment üzrə tələbin çarpaz elastikliyi nə deməkdir?

- ☐ hər-hansı bir mala olan tələb yalnız onun öz qiymətindən asılı olaraq dəyişir
- ☒ hər-hansı bir mala olan tələb yalnız onun öz qiymətindən yox, həm də başqa malların qiymətindən asılı olaraq dəyişir
- ☐ hər-hansı bir malın qiyməti yalnız onun öz təklifindən yox, həm də başqa mallara olan olan tələbdən asılı olaraq dəyişir
- ☐ hər-hansı bir malın təklifi yalnız onun öz qiymətindən yox, həm də başqa malların qiymətindən asılı olaraq dəyişir
- ☐ hər-hansı bir mala olan tələb həm də başqa malların təklifindən asılı olaraq dəyişir

219 Məhsulun əvəzetmə (substitusiya) dərəcəsi hansı göstərici ilə xarakterizə olunur?

- ☐ təklif üzrə qiymətin çarpaz elastikliyi göstəricisi
- ☐ qiymət üzrə təklifin çarpaz elastikliyi göstəricisi
- ☒ qiymət üzrə tələbin çarpaz elastikliyi göstəricisi
- ☐ tələb üzrə qiymətin çarpaz elastikliyi göstəricisi
- ☐ təklif üzrə tələbin çarpaz elastikliyi göstəricisi

220 Con Robinsonun bu fikrini tamamlayın: “bazar eynicinsli malları (əmtələri) – onun əvəzedicilərini – əvəzedicinin əvəzedicilərini... bu mal substitutları (əvəzediciləri) zəncirində _____ yaranmasına qədər davam edir.

- ☐ ahəngdarlıq
- ☒ kəskin uyğunsuzluq
- ☐ mərkəzləşmə
- ☐ sistemlilik
- ☐ tam uyğunluq

221 Sahə bazarları nəzəriyyəsinə görə bazar hansı aspektdən təhlil olunan hadisədir?

- ☐ rəqabət baxımından
- ☒ tələb baxımından
- ☐ lokal baxımdan
- ☐ strateji baxımdan
- ☐ qiymət baxımından

222 Bazarın sərhədlərini hansı əlamətə görə kifayət qədər dəqiq müəyyənləşdirmək olar?

- ☐ həm məhsulun tipinə, həm də zaman amilinə görə
- ☒ həm məhsulun tipinə, həm də coğrafi əlamətə görə
- ☐ yalnız məhsulun tipinə görə
- ☐ yalnız coğrafi əlamətə görə
- ☐ yalnız zaman amilinə görə

223 Bunlar sahə bazarının başlıca parametrləri və təyinediciləri kimi çıxış edir:

- ☐ Məhsulun çeşidi və nomenklaturası
- ☒ Məhsulun tipi və coğrafi rayon
- ☐ Məhsulun tipi və firmanın yerləşdiyi coğrafi rayon
- ☐ Məhsulun istehsal texnologiyası və coğrafi rayon
- ☐ Məhsulun siyahısı və coğrafi rayon

224 Sahə bazarının sərhədlərinin müəyyən edilməsi vəzifəsi əsasən hansı səviyyədə həll olunur?

- ☐ nəzəri səviyyədə
- ☐ yerli səviyyədə
- ☐ makroiqtisadi səviyyədə

- ☐ mikroiqtisadi səviyyədə
☒ empirik səviyyədə

225 Sahə bazarının sərhədləri aşağıdakı aspektlərdən qiymətləndirilir:

- ☐ əmtəə sərhədləri, gömrük sərhədləri, beynəlxalq sərhədlər
☐ oxşar məhsullar, əvəzedici məhsullar, sərbəst məhsullar
☐ çeşid sərhədləri, nomenklatura sərhədləri, məkan və zaman sərhədləri
☐ yerli bazar, regional bazar, beynəlxalq bazar
☒ əmtəə sərhədləri, məkan (coğrafi) sərhədləri, zaman sərhədləri

226 Sahə bazarı düzgün təyin edilməməsinin, məsələn, dar götürülməsinin firma üçün aşağıdakı kimi mənfi nəticəsi ola bilər:

- ☐ rəqiblər tam nəzərə alınmaya bilər
☐ istehlakçılar tam nəzərə alınmaya bilər
☒ bunların hamısı
☐ tələb tam qiymətləndirilməyə bilər
☐ təklif tam qiymətləndirilməyə bilər

227 Sahə bazarlarının düzgün təyin edilməməsinin dövlət siyasəti üçün aşağıdakı kimi mənfi nəticəsi ola bilər:

- ☐ Qiymət tənzimlənməsinin səmərəsiz olması
☒ Antiinhisar tənzimlənməsinin səmərəsiz olması
☐ İnhisarların fəaliyyətinin əlaqələndirilməsinin uğursuz olması
☐ Dövlətin borclanma siyasətinin səmərəsiz olması
☐ Təbii inhisarların fəaliyyətinin tənzimlənməsinin uğursuz olması

228 Sahə bazarları düzgün təyin edilməməsinin dövlət siyasəti üçün aşağıdakı kimi mənfi nəticəsi ola bilər:

- ☐ Dövlətin fiskal siyasətinin düzgün yönləndirilməməsi və səmərəsizliyə düçar olması
☐ Dövlətin sosial müdafiə tədbirlərinin düzgün yönləndirilməməsi və səmərəsizliyə düçar olması
☒ Dövlətin dəstək tədbirlərinin düzgün yönləndirilməməsi və səmərəsizliyə düçar olması
☐ Dövlətin infrastruktur tədbirlərinin düzgün yönləndirilməməsi və səmərəsizliyə düçar olması
☐ Dövlətin liberallaşdırma tədbirlərinin düzgün yönləndirilməməsi və səmərəsizliyə düçar olması

229 Sahə bazarının düzgün müəyyən edilməsi kimin üçün əhəmiyyət kəsb edir?

- ☐ bunların heç biri üçün
☐ firma üçün
☐ dövlət üçün
☐ tədqiqatçılar üçün
☒ bunların hamısı üçün

230 Aşağıdakılardan hansıları bir səhə bazarına aid məhsullar ola bilər:

- ☐ bunların hamısı
☐ kişi köynəkləri, corab məmulatları, alt trikotaj, ipək şallar və şərflər, məktəbli formaları, iş geyimləri
☒ ət (mal əti, qoyun əti, donuz əti, quş əti), kolbasa məmulatları, yeməli balıq məhsulları (balıq konservləri daxil olmaqla)
☐ mineral və qazlı sular; alkoqolsuz içkilər; alkoqollu içkilər (pivə, şərab, araq və s.)
☐ hazır pambq parşalar, hazır ipək parşalar, pambıq yataq ağları, pambıq iplik, xalça və xalça məmulatları

231 Aşağıdakılar bir səhənin məhsullarını əhatə edir:

- ☐ ət istehsalı, kolbasa məmulatları istehsalı, süd məhsulları istehsalı, yeməli balıq məhsulları istehsalı, mineral və qazlı sular istehsalı, alkoqolsuz və alkoqollu içkilər istehsalı və s.
☒ ət istehsalı, kolbasa məmulatları istehsalı, süd məhsulları istehsalı, yeməli balıq məhsulları istehsalı, konservləşdirilmiş tərəvəz və meyvələr istehsalı, makaron məmulatları istehsalı, bitki yağları istehsalı

- ☐ parşalar istehsalı, xalça və xalça məmulatları istehsalı, trikotaj məmulatları istehsalı, iş geyimləri istehsalı, makaron məmulatları istehsalı, alkoqollu içkilər istehsalı
- ☐ makaron məmulatları istehsalı, bitki yağları istehsalı, mineral və qazlı sular istehsalı, alkoqolsuz içkilər istehsalı, trikotaj məmulatları istehsalı
- ☐ mineral və qazlı sular istehsalı, alkoqolsuz içkilər istehsalı, alkoqollu içkilər istehsalı, qənnadı məmulatları istehsalı, un, çörək və çörək məmulatları istehsalı, təbii çay istehsalı və s.

232 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☐ sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan məhsullar az və ya çox dərəcədə bir-birlərinin əvəzediciləri ola bilər
- ☐ sahə bazarında satılan məhsullar bir-birlərinin əvəzediciləri ola bilər
- ☐ sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan məhsulların oxşar iqtisadi təyinatı ola bilər
- ☒ sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan məhsulların hamısı yalnız eyni iqtisadi təyinat alır
- ☐ sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan məhsullar tamamilə fərqli və müstəqil məhsullar ola bilər

233 “sənaye sahəsi” və “sahə bazarı” arasında fərq nəyə əsaslanır?

- ☐ bazar – firmaların məcmusu, sahə isə istehsal müəssisələrinin məcmusudur
- ☐ bazar - ödənilən tələbatların ümumiliyi ilə, sahə isə istehsal proseslərinin ümumiliyi ilə bağlıdır
- ☐ bazar - tələbatları ödənilən firmaların ümumiliyi ilə, sahə isə istehsal prosesində iştirak edən firmaların oxşarlığı ilə bağlıdır
- ☐ bazar - ödənilən tələbatların ümumiliyi ilə, sahə isə istehsal prosesində istifadə edilən texnologiyaların fərqliliyi, məhsulun müxtəlifliyi ilə bağlıdır
- ☒ bazar - ödənilən tələbatların ümumiliyi ilə, sahə isə istehsal prosesində istifadə edilən texnologiyaların oxşar xarakteri və məhsulun eynicinsliliyi ilə bağlıdır

234 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☐ Sahə bazarı dedikdə oxşar yaxud yaxın texnologiyalardan və istehsal resurslarından istifadə etməklə oxşar istehlak təyinatı olan məhsullar buraxan və bazarda məhsullarının satışı uğrunda öz aralarında rəqabət aparan müəssisələrin məcmusu başa düşülür
- ☐ Bazar dedikdə mal və xidmətlərin rəqabətli şəraitdə və tələblə təklifin sərbəst qarşılıqlı fəaliyyəti əsasında formalaşan qiymətə alqı-satqısını təmin edən iqtisadi mexanizm başa düşülür
- ☐ Sahə bazarları nəzəriyyəsinə görə bazar tələb baxımından təhlil olunan hadisədir
- ☒ İqtisadiyyatın sahə bazarlarına bölünməsi fərdi əmək bölgüsünün nəticəsidir
- ☐ İqtisadiyyat sahəsi dedikdə eyni tipli texnologiyalar əsasında eynicinsli yaxud spesifik məhsullar istehsal edən müəssisələrin məcmusu başa düşülür

235 “Sahə bazarı” dedikdə...

- ☐ iqtisadiyyatın yaxud sənayenin oxşar məhsulları reallaşdıran müəssisələrinin tələb və təklif əsasında qarşılıqlı fəaliyyət göstərdiyi coğrafi ərazi başa düşülür
- ☐ oxşar resurslardan və eyni tipli texnologiyalardan istifadə edərək eynicinsli yaxud yaxın məhsullar istehsal edən müəssisələrin məcmusu başa düşülür
- ☐ mal və xidmətlərin rəqabətli şəraitdə və tələblə təklifin sərbəst qarşılıqlı fəaliyyəti əsasında formalaşan qiymətə alqı-satqısını təmin edən iqtisadi mexanizm başa düşülür
- ☒ oxşar yaxud yaxın texnologiyalardan və istehsal resurslarından istifadə etməklə oxşar istehlak təyinatı olan məhsullar buraxan və bazarda məhsullarının satışı uğrunda öz aralarında rəqabət aparan müəssisələrin məcmusu başa düşülür
- ☐ sənaye müəssisələrinin və onların məhsullarının alıcılarının qarşılaşdıqları, qiymətlərin tələb və təklif qanunu əsasında formalaşdığı məkan başa düşülür

236 . “Bazar” dedikdə ...

- ☐ oxşar yaxud yaxın texnologiyalardan və istehsal resurslarından istifadə etməklə oxşar istehlak təyinatı olan məhsullar buraxan və bazarda məhsullarının satışı uğrunda öz aralarında rəqabət aparan müəssisələrin məcmusu başa düşülür
- ☐ mal və xidmətlərin əvvəlcədən təyin edilmiş dəyişməz qiymətə alqı-satqısını təmin edən iqtisadi mexanizm başa düşülür
- ☐ mal və xidmətlərin satıcı və alıcıların qarşılıqlı fəaliyyəti əsasında alqı-satqısını təmin edən məkan başa düşülür
- ☒ mal və xidmətlərin rəqabətli şəraitdə və tələblə təklifin sərbəst qarşılıqlı fəaliyyəti əsasında formalaşan qiymətə alqı-satqısını təmin edən iqtisadi mexanizm başa düşülür
- ☐ ev təsərrüfatlarının tələblərinin ödənilməsi yaxud malik olduqları istehsal amillərini reallaşdırdığı yer başa düşülür

237 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☐ İşəməzd əmək haqqı məhsul və xidmətin kəmiyyət göstəricilərinin uçotunun dəqiq ölçülməsinin mümkün olduğu və texniki cəhətdən əsaslandırılmış normaların tətbiqinə çətinlik törətməyən iş yerləri və sahələrində istifadə olunur
- ☐ Əmək xidmətinin qiyməti olan əmək haqqının tərkibi, bir qayda olaraq, iki hissədən – transfer gəliri və iqtisadi rentadan – ibarət olur
- ☐ Əmək haqqı əməyin istifadəsinə görə işəgötürən tərəfindən maddəli işçiyə - əmək qabiliyyətlərinin sahibinə - ödənilən haqdır (qiymətdir)
- ☒ İşəməzd əmək haqqı məhsul və xidmətin kəmiyyət göstəricilərinin uçotunun dəqiq ölçülməsinin, habelə texniki cəhətdən əsaslandırılmış normaların tətbiqinin mümkün olmadığı iş yerləri və sahələrində istifadə olunur
- ☐ Əməyin vaxtamaddə formasında işçinin əmək haqqı onun tərəfindən istehsalda işlənməmiş vaxta və müvafiq ixtisas dərəcəsinin tarif maaşına görə hesablanır

238 Aşağıdakılardan hansı əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərən işin xarakteri ilə bağlı amillər sırasına aid deyil?

- ☐ işin icrası üçün məsuliyyətin səviyyəsi
- ☐ tələb edilən iş təcrübəsi və vərdişlər
- ☐ işin mürəkkəbliyi və əmək şəraiti
- ☒ məhsula olan tələbin dinamikası
- ☐ əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi

239 Aşağıdakılardan hansı əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərən firma ilə bağlı amillər sırasına aid deyil?

- ☐ firmada həmkarlar ittifaqı təşkilatının fəaliyyəti
- ☐ firmanın mülkiyyət mənsəbiyyəti
- ☐ firmanın gəlirliyi
- ☒ firmanın təşkilati quruluşu
- ☐ firmada əməyin təşkili səviyyəsi

240 Aşağıdakılardan hansı sahədə və/və ya firmada əmək haqqının səviyyəsini müəyyən edən amillərin sırasına aiddir?

- ☐ Təqdim olunan işin məhsuldarlığı
- ☐ Dövlətin tənzimləyici siyasəti və sosial normativləri
- ☐ Əmək bazarında mövcud olan konyunktura
- ☒ Bunların hamısı
- ☐ İşin xarakteri ilə əlaqədar amillər

241 Real əmək haqqı nədir?

- ☐ bunların heç biri
- ☐ cari dövrdə firmanın bütün işçilərinə ödənilmiş ümumi əmək haqqı fondunun məbləğidir
- ☐ cari dövrdə ödənilmiş əmək haqqının məbləğidir
- ☒ cari əmək haqqının müəyyən dövr ərzində baş vermiş qiymət dəyişikliklərinə (istehlak qiymətləri indeksinə) uyğun olaraq korrektə edilmiş məbləğidir
- ☐ cari dövrdə firmanın bütün işçilərinə ödənilmiş əmək haqqı fondunun məbləğinin həmin dövr ərzində baş vermiş qiymət dəyişikliklərinə uyğun olaraq korrektə edilmiş məbləğidir

242 Nominal əmək haqqı nədir?

- ☐ bunların hamısı
- ☐ cari əmək haqqının müəyyən dövr ərzində baş vermiş qiymət dəyişikliklərinə (istehlak qiymətləri indeksinə) uyğun olaraq korrektə edilmiş məbləğidir
- ☐ cari dövrdə firmanın bütün işçilərinə ödənilmiş ümumi əmək haqqı fondunun məbləğidir
- ☒ cari dövrdə işçiyə ödənilmiş əmək haqqının məbləğidir
- ☐ cari dövrdə firmanın bütün işçilərinə ödənilmiş əmək haqqı fondunun məbləğinin həmin dövr ərzində baş vermiş qiymət dəyişikliklərinə uyğun olaraq korrektə edilmiş məbləğidir

243 Aşağıdakılardan hansını həmkarlar ittifaqı təşkilatının əmək bazarında tələb və təklifin səviyyəsinə təsir göstərən fəaliyyəti hesab etmək olar?

- ☐ Həmkarlar ittifaqı əmək haqqının artırılmasına nail olmaqla əmək xidmətinə tələbi azaldır
- ☐ Həmkarlar ittifaqının iş gününün qısaldılması, əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması, tətillər və sair kimi tələbləri firmaların əmək xərclərini artırmaqla əmək xidmətlərinə tələbi azaldır
- ☐ Həmkarlar ittifaqının müdafiəsi altında olan işin cəlbəciliyinin artması həmin sahələrə əmək xidməti təklifini artırır
- ☒ Bunların hamısını
- ☐ Kollektiv müqavilələrdə əmək haqqının fiksə edilməsi təklif əyrisini daha elastik edir

244 Kollektiv saziş nədir?

- ☐ işəgötürənlə işçi arasında fərdi qaydada bağlanan əmək münasibətlərinin əsas şərtlərini, tərəflərin hüquq və vəzifələrini əks etdirən yazılı müqavilədir
- ☐ bunların heç biri
- ☐ işəgötürənlə (firmanın rəhbərliyi ilə) əmək kollektivi (həmkarlar ittifaqları təşkilatı) arasında yazılı formada bağlanan əmək, sosial-iqtisadi, məişət və digər münasibətləri tənzimləyən müqavilədir
- ☒ müvafiq icra hakimiyyəti orqanı, həmkarlar ittifaqlarının və işəgötürənlərin birlikləri arasında bağlanan, işçilərin əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması, məşğulluğun təmin edilməsi və digər sosial müdafiə tədbirləri üzrə birgə fəaliyyətə dair tərəflərin öhdəliklərini müəyyən edən razılaşmadır
- ☐ ölkədə işçilərin əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması, əməyin mühafizəsi, məşğulluğun təmin edilməsi və digər sosial müdafiə tədbirlərinin həyata keçirilməsi sahəsində birgə fəaliyyətə dair tərəflərin öhdəliklərini müəyyən edən razılaşmadır

245 Kollektiv müqavilə nədir?

- ☐ bunların heç biri
- ☐ ölkədə işçilərin əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması, əməyin mühafizəsi, məşğulluğun təmin edilməsi və digər sosial müdafiə tədbirlərinin həyata keçirilməsi sahəsində birgə fəaliyyətə dair tərəflərin öhdəliklərini müəyyən edən razılaşmadır
- ☐ işəgötürənlə işçi arasında fərdi qaydada bağlanan əmək münasibətlərinin əsas şərtlərini, tərəflərin hüquq və vəzifələrini əks etdirən yazılı müqavilədir
- ☒ işəgötürənlə (firmanın rəhbərliyi ilə) əmək kollektivi (həmkarlar ittifaqları təşkilatı) arasında yazılı formada bağlanan əmək, sosial-iqtisadi, məişət və digər münasibətləri tənzimləyən müqavilədir
- ☐ müvafiq icra hakimiyyəti orqanı, həmkarlar ittifaqlarının və işəgötürənlərin birlikləri arasında bağlanan, işçilərin əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması, məşğulluğun təmin edilməsi və digər sosial müdafiə tədbirləri üzrə birgə fəaliyyətə dair tərəflərin öhdəliklərini müəyyən edən razılaşmadır

246 Əmək müqaviləsi nədir?

- ☐ müvafiq icra hakimiyyəti orqanı, həmkarlar ittifaqlarının və işəgötürənlərin birlikləri arasında bağlanan, işçilərin əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması, məşğulluğun təmin edilməsi və digər sosial müdafiə tədbirləri üzrə birgə fəaliyyətə dair tərəflərin öhdəliklərini müəyyən edən razılaşmadır
- ☐ bunların hamısı
- ☐ işəgötürənlə (firmanın rəhbərliyi ilə) əmək kollektivi (həmkarlar ittifaqları təşkilatı) arasında yazılı formada bağlanan əmək, sosial-iqtisadi, məişət və digər münasibətləri tənzimləyən müqavilədir
- ☒ işəgötürənlə işçi arasında fərdi qaydada bağlanan əmək münasibətlərinin əsas şərtlərini, tərəflərin hüquq və vəzifələrini əks etdirən yazılı müqavilədir
- ☐ ölkədə işçilərin əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması, əməyin mühafizəsi, məşğulluğun təmin edilməsi və digər sosial müdafiə tədbirlərinin həyata keçirilməsi sahəsində birgə fəaliyyətə dair tərəflərin öhdəliklərini müəyyən edən razılaşmadır

247 Həmkarlar ittifaqı təşkilatı nədir?

- ☐ Bunların heç biri
- ☐ müddətli işçilərin əmək, sosial, iqtisadi hüquqlarını və qanuni mənafələrini müdafiə etmək məqsədi ilə işəgötürənlərin könüllü birləşib yaratdıqları təşkilatdır
- ☐ əhalini əmək, sosial, iqtisadi hüquqlarını və qanuni mənafələrini müdafiə etmək məqsədi ilə insanların könüllü birləşib yaratdıqları təşkilatdır
- ☒ müddətli işçilərin əmək, sosial, iqtisadi hüquqlarını və qanuni mənafələrini müdafiə etmək məqsədi ilə işçilərin könüllü birləşib yaratdıqları təşkilatdır

- ☐ müzdlü işçilərin əmək, sosial, iqtisadi hüquqlarını və qanuni mənafeələrini müdafiə etmək məqsədi ilə işçilərin dövlətin göstərişi əsasında icbari şəkildə birləşib yaratdıqları təşkilatdır

248 Dövlət əmək xidmətlərinin alıcısı kimi çıxış etməklə:

- ☐ bunların hamısı
☐ əmək bazarında tarazlıq yaradır
☐ əmək bazarında təklifi artırır
☒ əmək bazarında tələbi artırır
☐ əmək bazarında qiyməti tənzimləyir

249 Aşağıdakılardan hansı dövlətin əmək bazarına giriş və çıxış maneələrini müəyyən etməsi hesab olunur?

- ☐ əmək bazarının iqtisadiyyatın inkişaf tələblərinə uyğunlaşdırılması
☐ işsizlərin sosial təminatı sisteminin qurulması
☐ minimum əmək haqqının tətbiqi
☒ əcnəbi əmək miqrantlarının işə qəbulunda məhdudiyyətlərin qoyulması və xüsusi şərtlərin tətbiqi
☐ həmkarlar ittifaqlarının fəaliyyətinə dəstək verilməsi

250 Aşağıdakılardan hansı dövlətin əmək bazarına giriş və çıxış maneələrini müəyyən etməsidir?

- ☐ işdən azad edilən müzdlü işçilərin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi üçün firmalar qarşısında öhdəliklərin qoyulması
☐ pensiya yaşının, pensiyaya çıxma şərtlərinin, pensiyaçıların müzdlü işdə çalışması hallarının və şərtlərinin müəyyən edilməsi
☐ müzdlü işlə məşğul olmaq üçün aşağı yaş senzinin qoyulması
☒ bunların hamısı
☐ ayrı-ayrı peşə-ixtisas üzrə çalışanlara fərdi qaydada xüsusi icazə (lisenziya) alınması qaydalarının tətbiqi

251 Aşağıdakılardan hansı dövlət tərəfindən əmək bazarının tənzimlənməsi istiqamətlərinə aiddir?

- ☐ Transfer gəlirlərin səviyyəsinin tənzimlənməsi
☐ Əmək bazarında rəqabətin tənzimlənməsi
☐ Əmək bazarında tələbin səviyyəsinin tənzimlənməsi
☒ Bunların heç biri
☐ Antiinhisar tənzimlənməsi

252 Aşağıdakılardan hansı dövlət tərəfindən əmək bazarının tənzimlənməsi istiqamətlərinə aiddir?

- ☐ Əmək bazarında tələbin səviyyəsinin tənzimlənməsi
☐ Transfer gəlirlərin səviyyəsinin tənzimlənməsi
☐ Antiinhisar tənzimlənməsi
☐ Əmək bazarında rəqabətin tənzimlənməsi
☒ Əmək bazarının iqtisadiyyatın inkişaf tələblərinə uyğunlaşdırılması

253 Aşağıdakılardan hansı dövlət tərəfindən əmək bazarının tənzimlənməsi istiqamətlərinə aiddir?

- ☐ Nizamsız işçilərin müvafiq qaydada cəzalandırılmasını təmin edir
☐ İşçilərin işə götürülməsinin bütün şərtlərini təyin edir
☐ Firmada əmək haqqının səviyyəsini təyin edir
☒ Dövlət əmək xidmətlərinin alıcısı kimi çıxış edir
☐ İşçilərin vəzifələrə təyinatını həyata keçirir

254 Aşağıdakılardan hansı dövlət tərəfindən əmək bazarının tənzimlənməsi istiqamətlərinə aiddir?

- ☐ İşsizlərin sosial təminatının qurulması
☐ Əmək münasibətlərinin qanunvericilik təminatı
☐ Minimum əmək haqqı səviyyəsinin təyin edilməsi
☒ Bunların hamısı
☐ Əmək bazarına giriş və çıxış maneələrinin müəyyən edilməsi

255 Aşağıdakılardan hansı əmək bazarında tələbin səviyyəsinə təsir göstərən amillər sırasına aid deyil?

- ☐ Vergi və sosial ödənişlərin səviyyəsi
- ☐ Əməyin əvəzədicilərinin qiyməti
- ☐ Əmək haqqının səviyyəsi
- ☒ əmək miqrasiyası
- ☐ Firmanın gəlirliliyi

256 Aşağıdakılardan hansı əmək bazarında tələbin səviyyəsinə təsir göstərən amillər sırasına aiddir?

- ☐ əməyin ödənilməsi dərəcələri, əmək şəraiti və əmək haqqı
- ☐ demoqrafik amillər (əhalinin təbii artımı, yaş qrupları üzrə proporsiyalar və s.)
- ☐ əmək resurslarının mövcud sayı
- ☒ Bunların heç biri
- ☐ əmək miqrasiyası

257 Əmək bazarında tələbin səviyyəsinə təsir göstərən amillər sırasına hansı aiddir?

- ☐ Vergi və sosial ödənişlərin səviyyəsi
- ☐ Əmtəə bazarlarında olan tələbin dinamikası və əmtəələrin qiyməti
- ☐ İşəgötürənlərin sayı
- ☒ Bunların hamısı
- ☐ Tətbiq olunan texnologiyalar

258 Əmək təklifinin səviyyəsinə aşağıdakı amillərdən hansıları təsir göstərir?

- ☐ Vergi və sosial ödənişlərin səviyyəsi
- ☐ Əmtəə bazarlarında olan tələbin dinamikası və əmtəələrin qiyməti
- ☐ İşəgötürənlərin sayı
- ☒ Bunların heç biri
- ☐ Əmək məhsuldarlığı

259 Əmək təklifinin səviyyəsinə aşağıdakı amillərdən hansıları təsir göstərir?

- ☐ alternativ xərclər
- ☐ firmaların xüsusiyyətləri
- ☐ bazarın miqyası
- ☒ peşə-ixtisas tələbləri
- ☐ bunların hamısı

260 Əmək təklifinin səviyyəsinə aşağıdakı amillərdən hansıları təsir göstərir?

- ☐ həmkarlar ittifaqlarının təsiri
- ☐ qeyri-əmək gəlirlərinin əlçatanlığı (müəssərliyi)
- ☐ əmək qabiliyyəti daşıyıcılarının fərdi keyfiyyətləri və üstünlük verdiyi dəyərləri (iş və istirahət vaxtı arasında seçim, nə qədər işləmək istəyi və s.)
- ☒ bunların hamısı
- ☐ əmək bazarının dövlət tənzimlənməsi xüsusiyyətləri

261 Əmək təklifinin səviyyəsinə aşağıdakı amillərdən hansıları təsir göstərir?

- ☐ əməyin ödənilməsi dərəcələri, əmək şəraiti və əmək haqqı
- ☐ demoqrafik amillər (əhalinin təbii artımı, yaş qrupları üzrə proporsiyalar və s.)
- ☐ əmək resurslarının mövcud sayı
- ☒ bunların hamısı
- ☐ əmək miqrasiyası

262 Adətən əmək bazarında ümumi təklifin səviyyəsi necə müəyyən edilir?

- ☐ əhalinin ümumi sayından əmək qabiliyyətli yaşdan aşağı əhalinin sayının çıxılması kimi

- ☐ muzzdla çalıřanların sayı kimi
- ☐ əhalini ümumi sayı kimi
- ☒ əmək qabiliyyətli olub işləmək istəyən insanların sayı kimi
- ☐ işsizliyin həddi kimi

263 Aşağıdakılardan hansı əmək haqqının dərəcəsi ilə yanaşı əmək təklifinə təsir göstərən qeyri-pul amilləri sırasına aid deyil?

- ☐ Məşğulluq və peşəkar inkişaf təminatları
- ☒ Əmək haqqının dərəcəsi
- ☐ İşin mürəkkəbliyi və nüfuzluluğu
- ☐ Əmək şəraiti
- ☐ Əmyin təhlükəsizliyi

264 Aşağıdakılardan hansı əmək haqqının dərəcəsi ilə yanaşı əmək təklifinə təsir göstərən qeyri-pul amilləri sırasına aiddir?

- ☐ əmək haqqının dərəcəsi
- ☒ əmək kollektivində olan mənəvi mühit
- ☐ alternativ dəyər
- ☐ əmək haqqının ödənilməsi müddətləri
- ☐ əmək haqqının ödənilməsi forması

265 Aşağıdakılardan hansı əmək haqqının dərəcəsi ilə yanaşı əmək təklifinə təsir göstərən qeyri-pul amilləri sırasına aiddir?

- ☐ İşin mürəkkəbliyi və nüfuzluluğu
- ☒ Bunların hamısı
- ☐ Məşğulluq və peşəkar inkişaf təminatları
- ☐ Əmyin təhlükəsizliyi
- ☐ Əmək şəraiti

266 Gəlir effekti nədir?

- ☐ əmək haqqının dərəcəsi əmək təklifinin kəmiyyətinə bərabərdir
- ☐ əmək haqqının dərəcəsinin artması əmək təklifinin kəmiyyətinə təsir göstərmir
- ☐ əmək haqqı dərəcəsinin artması ilə əlaqədar əmək təklifi artır
- ☒ əmək haqqının dərəcəsi artdıqca əmək təklifi azalır
- ☐ əmək haqqının dərəcəsinin dəyişməsi ilə əmək təklifinin kəmiyyəti arasında birbaşa əlaqə yoxdur

267 Əvəzlənmə effekti nədir?

- ☐ əmək haqqının dərəcəsinin dəyişməsi ilə əmək təklifinin kəmiyyəti arasında birbaşa əlaqə yoxdur
- ☐ əmək haqqının dərəcəsinin artması əmək təklifinin kəmiyyətinə təsir göstərmir
- ☐ əmək haqqının dərəcəsi artdıqca əmək təklifi azalır
- ☒ əmək haqqı dərəcəsinin artması ilə əlaqədar əmək təklifi artır
- ☐ əmək haqqının dərəcəsi əmək təklifinin kəmiyyətinə bərabərdir

268 Əmək bazarında yalnız bir növ yekcins əmək mövcud olarsa, müzdlü işçi nə qədər vaxtın işə sərf edilməsi və nə qədər sərbəst vaxtın saxlanılması ilə bağlı seçimi nəyin əsasında edir?

- ☐ marjinal xərclər əsasında
- ☐ alternativ dəyər əsasında
- ☐ alternativ istifadə imkanını əsasında
- ☒ əmək haqqının real dərəcəsi əsasında
- ☐ bazar tələbi əsasında

269 İstehsal amilləri bazarındakı iqtisadi renta öz mahiyyətinə görə:

- ☐ əmtəə bazarlarında olan mənfəətin maksimumlaşdırılması şərtinin oxşardır
- ☐ əmtəə bazarlarında olan inflyasiya gözləntilərinin oxşardır
- ☐ əmtəə bazarlarında olan marjinal gəlirlərin oxşardır
- ☒ əmtəə bazarlarında olan istehsalçı artıqlığının oxşardır
- ☐ əmtəə bazarlarında olan fiksə edilmiş gəlirin oxşardır

270 Resurs xidməti təklifinin elastikliyi nədən asılıdır?

- ☐ Resurs təklifinin elastikliyi resursun xarakteri ilə müəyyən edilir
- ☐ Resurs təklifinin elastikliyi resurs sahibinin istəklərindən asılı olaraq müəyyən edilir
- ☐ Resurs təklifinin elastikliyi resursun alternativ istifadə variantlarının müxtəlifliyi ilə müəyyən edilmir
- ☒ Resurs təklifinin elastikliyi resursun alternativ istifadə variantlarının müxtəlifliyi ilə müəyyən edilir
- ☐ Resurs təklifinin elastikliyi resursun qiyməti ilə müəyyən edilir

271 Resurs (istehsal amili) təklifi ümumiyyətlə qeyri-elastikdirsə (III variant), istehsal amilinə ödənilən xidmər haqqının transfer gəliri və iqtisadi renta arasında bölünməsi proporsiyası necə olar?

- ☐ burada resurs gəliri xırclərdən az olduğuna görə onun transfer gəliri və iqtisadi renta arasında bölünməsi mümkün olmur
- ☐ burada tarazlıq haında resursa ödənilən bütün məbləğ transfer gəlirini təşkil edəcək
- ☐ burada yalnız sonuncu resurs vahidi istisna olmaqla, istehsala cəlb edilmiş bütün digər resurs vahidləri iqtisadi renta əldə edir
- ☒ burada resursa ödənilən xidmət haqqı tamamilə ona olan tələblə müəyyən edilir və bütünlüklə iqtisadi renta hesab olunur
- ☐ burada qiymətin necə olmasından asılı olmayaraq, ümumi məbləğ transfer gəliri və iqtisadi renta arasında bərabər bölünəcək

272 Resurs (istehsal amili) xidməti təklifi yüksələn xətt üzrə artarsa (II variant), istehsal amilinə ödənilən xidmər haqqının transfer gəliri və iqtisadi renta arasında bölünməsi proporsiyası necə olar?

- ☐ burada resurs gəliri xırclərdən az olduğuna görə onun transfer gəliri və iqtisadi renta arasında bölünməsi mümkün olmur
- ☐ burada resursa ödənilən xidmət haqqı tamamilə ona olan tələblə müəyyən edilir və bütünlüklə iqtisadi renta hesab olunur
- ☐ burada tarazlıq haında resursa ödənilən bütün məbləğ transfer gəlirini təşkil edəcək
- ☒ burada yalnız sonuncu resurs vahidi istisna olmaqla, istehsala cəlb edilmiş bütün digər resurs vahidləri iqtisadi renta əldə edir
- ☐ burada qiymətin necə olmasından asılı olmayaraq, ümumi məbləğ transfer gəliri və iqtisadi renta arasında bərabər bölünəcək

273 Resurs (istehsal amili) təklifi tamamilə elastik olarsa (I variant), istehsal amilinə ödənilən xidmər haqqının transfer gəliri və iqtisadi renta arasında bölünməsi proporsiyası necə olar?

- ☐ burada resurs gəliri xırclərdən az olduğuna görə onun transfer gəliri və iqtisadi renta arasında bölünməsi mümkün olmur
- ☐ burada resursa ödənilən xidmət haqqı tamamilə ona olan tələblə müəyyən edilir və bütünlüklə iqtisadi renta hesab olunur
- ☐ burada yalnız sonuncu resurs vahidi istisna olmaqla, istehsala cəlb edilmiş bütün digər resurs vahidləri iqtisadi renta əldə edir
- ☒ burada tarazlıq haında resursa ödənilən bütün məbləğ transfer gəlirini təşkil edəcək
- ☐ burada qiymətin necə olmasından asılı olmayaraq, ümumi məbləğ transfer gəliri və iqtisadi renta arasında bərabər bölünəcək

274 Əgər hökumət vergiqoyma zamanı iqtisadi resursların bazar bölgüsünü dəyişmək istəmirsə, onda:

- ☐ vergi yalnız mənfəəti əhatə etməlidir
- ☐ vergi həm də xərclər sahəsinə nüfuz etməlidir
- ☐ vergi həm də transfer gəlir sahəsinə nüfuz etməlidir
- ☒ vergi iqtisadi renta sahəsi həddlərini aşmamalıdır
- ☐ vergi xərclər sahəsi həddlərini aşmamalıdır

275 “İqtisadi renta istehsal amili sahibinin _____.” Cümləni tamamlayın

- ☐ İstehsal amilinə görə ödənilən məbləğin xərclərdən artıq olan hissəsidir
- ☐ əlavə xərc çəkmədən, lakin bazarda olan tələbə uyğun risk etmək hesabına əldə etdiyi əlavə gəlirdir (əlavə qazandır)
- ☐ əlavə xərc çəkməklə və risk etməklə əldə etdiyi əlavə gəlirdir (yaxud əlavə qazandır)
- ☒ əlavə xərc çəkmədən və risk etmədən, sadəcə bazarda olan yüksək tələb hesabına əldə etdiyi artıq gəlirdir (yaxud gözlənilməz qazandır)
- ☐ əlavə xərc çəkməklə (məsələn, reklam etməklə) bazarda resursa olan tələbi artırmaq hesabına əldə etdiyi əlavə gəlirdir

276 İqtisadi renta nədir?

- ☐ İstehsal amilinin bazar qiyməti
- ☐ İstehsal amilindən istifadəyə görə resurs sahibinə ödənilən haqq
- ☐ İstehsal amilinə xidmətinə görə ödənilən transfer gəlirin bir hissəsi
- ☒ İstehsal amilinə xidmətinə görə ödənilən haqqın transfer gəlirdən artıq olan hissəsi
- ☐ İstehsal amilinə xidmətinə görə ödənilən transfer gəlirinin özü

277 Transfer gəliri (yaxud saxlayıcı gəlir) nədir?

- ☐ İstehsal amilinin qiyməti
- ☐ Xidmətinə görə istehsal amilinə ödənilən məbləğ
- ☐ Xidmətinə görə istehsal amilinə ödənilən ən yüksək, həm də onun tətbiq olunduğu sahədə qalmasına kifayət edən ödəniş məbləği
- ☒ Xidmətinə görə istehsal amilinə ödənilən ən aşağı, lakin onun tətbiq olunduğu sahədə qalmasına və başqa sahəyə keçməsinin qarşısını almağa kifayət edən ödəniş məbləği
- ☐ İstehsal amilindən istifadəyə görə firmanın resurs sahibinə ödədiyi məbləğ

278 İstehsalın istənilən amilini hazırda tətbiq olunduğu sahədə saxlayan (yəni başqa sahəyə keçməsinin qarşısını alan) amil nədir?

- ☐ resursun tətbiq olunduğu sahənin başqa sahələrlə müqayisədə böyük olması
- ☐ onun başqa sahədə tətbiqi imkanlarının olmaması
- ☐ onun xidmətlərinə görə öz alternativ dəyərindən çox ödəniş alması
- ☒ onun xidmətlərinə görə öz alternativ dəyərinə (yəni alternativ istifadə zamanı əldə edə biləcəyi gəlirə) uyğun ödəniş alması
- ☐ resurs sahibinin dəyişikliklərdə maraqlı olmaması

279 İstehsal amilləri bazarında resursların təklifinin kəmiyyəti hansı amillərdən asılıdır?

- ☐ Ev təsərrüfatlarının malik olduqları resursların həcmi, onların həmin resursları bazara çıxarmaq meyli, resurslara və əmtəələrə olan tələbin səviyyəsi
- ☐ Ölkənin malik olduğu resursların həcmi və resurs sahiblərinin həmin resursları bazara çıxarmaq meyli
- ☐ Dövlətin malik olduğu resursların həcmi və onun həmin resursları bazara çıxarmaq meyli
- ☒ Ev təsərrüfatlarının malik olduqları resursların həcmi və onların həmin resursları bazara çıxarmaq meyli
- ☐ Ev təsərrüfatlarının malik olduqları resursların həcmi, onların həmin resursları bazara çıxarmaq meyli və ev təsərrüfatlarının tələbləri

280 Aşağıdakılardan hansı biri istehsal amilləri bazarlarında resursa olan tələbin asılı olduğu qeyri-qiymət amilləri sırasında ola bilməz?

- ☐ Resursun əvəz olunması elastikliyi
- ☐ İstehsal amilinin məhsuldarlığı
- ☐ Firmanın məhsuluna bazar tələbi
- ☒ İstehsal amilinin qiyməti
- ☐ İstehsal xərclərində resurs üzrə məsrəflərin payı

281 Aşağıdakılardan hansı biri istehsal amilləri bazarlarında resursa olan tələbin asılı olduğu qeyri-qiymət amilləri sırasındadır?

- ☐ Sahədə olan firmaların sayı

- ☐ Digər istehsal amillərinin mövcudluğu
- ☐ Resursun qiyməti
- ☒ İstehsal xərclərində resurs üzrə məsrəflərin payı
- ☐ İstehsal amilinin ölkədə mövcud potensialı

282 Aşağıdakılardan hansı biri istehsal amilləri bazarlarında resursa olan tələbin asılı olduğu qeyri-qiymət amilləri sırasındadır?

- ☐ Firmanın məhsuluna bazar tələbi
- ☒ Bunların hamısı
- ☐ Resursun əvəz olunması elastikliyi
- ☐ Digər istehsal resurslarının qiyməti
- ☐ İstehsal amilinin məhsuldarlığı

283 Qeyri-təkmil rəqabət bazarlarında fəaliyyət göstərən firmanın resurs qərarı necə olur?

- ☒ təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarı ilə müqayisədə qeyri-təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarında firma resursları daha az miqdarda və daha aşağı qiymətə alacaq
- ☐ təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarı ilə müqayisədə qeyri-təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarında firma resursların qiymətinin dəyişilməsinə reaksiya verməyəcək
- ☐ təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarı ilə müqayisədə qeyri-təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarında firma resursları daha çox miqdarda və daha yüksək qiymətə alacaq
- ☐ təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarı ilə müqayisədə qeyri-təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarında firma resursları daha çox miqdarda və daha aşağı qiymətə alacaq
- ☐ təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarı ilə müqayisədə qeyri-təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarında firma resursları daha az miqdarda və daha yüksək qiymətə alacaq

284 Qeyri təkmil rəqabət bazarında fəaliyyət göstərən, amma resursları təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarından alan firmanın resurs qərarı necə olur?

- ☐ qeyri-təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma istehsal olunan məhsulun qiymətinin dəyişilməsinə daha zəif reaksiya verir
- ☐ qeyri-təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma istehsal olunan məhsula tələbin dəyişilməsinə reaksiya vermir
- ☐ qeyri-təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma istehsal amillərinin qiymətinin dəyişilməsinə reaksiya vermir
- ☐ qeyri-təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma istehsal amillərinin qiymətinin dəyişilməsinə daha güclü reaksiya verir
- ☒ qeyri-təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma istehsal amillərinin qiymətinin dəyişilməsinə daha zəif reaksiya verir

285 Təkmil (xalis) rəqabət bazarları şəraitində firmanın resurs qərarı necə olur?

- ☐ belə bazarlar şəraitində fəaliyyət göstərən firma hər zaman istehsal həcmələrinin artırılmasında maraqlıdır
- ☐ belə bazarlar şəraitində fəaliyyət göstərən firma istehsal amillərinin qiymətinin dəyişilməsinə reaksiya vermir
- ☐ belə bazarlar şəraitində istehsal amillərinin qiyməti azalan zaman firmanın həmin resurslara tələbi azalır, istehsal amilinin qiyməti yüksələn zaman isə firmanın ona tələbi yüksəlir
- ☒ belə bazarlar şəraitində istehsal amillərinin qiyməti azalan zaman firmanın həmin resurslara tələbi artacaq, istehsal amilinin qiyməti yüksələn zaman isə firmanın ona tələbi ixtisar ediləcək
- ☐ belə bazarlar şəraitində istehsal amillərinin qiyməti dəyişən zaman firmanın həmin resurslara tələbi dəyişmir

286 Rəqabətli bazarlar şəraitində gəlirlərin cəmiyyətdə amillərə görə bölgüsünün bünövrəsində nə durur?

- ☐ resurs sahiblərinin istəkləri
- ☐ resursların mobilliyi
- ☒ resursların son hədd məhsuldarlığı
- ☐ resursların sahələrarası axını
- ☐ resursların kimə məxsusluğu

287 Firmanın mənfəətinin maksimumlaşdırılması üçün istehsal amilləri dəstinin hansı strukturu optimal hesab olunur?

- ☐ ən azı bir istehsal amili üzrə son hədd amil gəlirliliyi həmin amilin istifadəsinin son hədd xərclərindən çox olsun
- ☐ bir istehsal amili üzrə son hədd amil gəlirliliyi həmin amilin istifadəsinin son hədd xərclərindən az olsa da, digər amillər üzrə son hədd amil gəlirliliyi onların istifadəsinin son hədd xərclərindən çox olsun
- ☐ ən azı bir istehsal amili üzrə son hədd amil gəlirliliyi həmin amilin istifadəsinin son hədd xərclərinə bərabər olsun
- ☐ hər bir amil üzrə son hədd amil gəlirliliyi həmin amilin istifadəsinin son hədd xərclərindən çox olsun
- ☒ hər bir amil üzrə son hədd amil gəlirliliyi həmin amilin istifadəsinin son hədd xərclərinə bərabər olsun

288 Firmanın resurs qərarının optimallaşdırılması prinsipi ($MRPX = MRCX$) ilə mənfəətin maksimumlaşdırılması şərti ($MR = MC$) arasında hansı əlaqə var?

- ☐ Əslində bu halların hər ikisi fərqli şərtidir və istehsalın optimallaşdırılması məsələsinin həllini 2 müxtəlif mövqedən səciyyələndirir
- ☐ Firmanın resurs qərarının optimallaşdırılması prinsipi ilə mənfəətin maksimumlaşdırılması şərti arasında heç bir əlaqə və ya bağlılıq yoxdur
- ☐ Cavab variantlarının hamısı yanlıştır
- ☒ Əslində bu halların hər ikisi eyni şərtidir, sadəcə olaraq, istehsalın optimallaşdırılması məsələsinin həllini 2 müxtəlif mövqedən səciyyələndirir
- ☐ Firmanın resurs qərarının optimallaşdırılması prinsipi istehsal sferasını, mənfəətin maksimumlaşdırılması şərti isə mübadilə sferasını əks etdirir

289 Əmtəə bazarında firmanın mənfəətinin maksimumlaşdırılması şərti necə ifadə olunur?

- ☐ $MC = 0$
- ☒ $MR = MC$
- ☐ $MR < MC$
- ☐ $MR > MC$
- ☐ $MR = 0$

290 Resurs qərarının optimallaşdırılması prinsipi necə ifadə olunur?

- ☐ Son hədd amil gəlirinin müsbət kəmiyyət olması
- ☐ Son hədd amil gəlirinin həmin istehsal amili üzrə son hədd xərclərdən azlığı
- ☐ Son hədd amil gəlirinin həmin istehsal amili üzrə son hədd xərclərdən çox olması
- ☒ Son hədd amil gəlirinin həmin istehsal amili üzrə son hədd xərclərə bərabərliyi
- ☐ Son hədd amil gəlirinin 0-a (sıfıra) bərabər olması

291 Aşağıdakılardan hansı biri firmanın istehsal amilinə tələbin miqdarı (kəmiyyəti) haqqında qərar verməsi prinsipini ifadə edir?

- ☐ $MRCX = 0$
- ☐ $MRPX < MRCX$
- ☐ $MRPX > MRCX$
- ☒ $MRPX = MRCX$
- ☐ $MRPX = 0$

292 İstehsal amili (X) üzrə son hədd xərcləri ($MRCX$) necə hesablanır?

- ☐ $MRCX = \Delta TC = \Delta X$
- ☐ $MRCX = \Delta TC * \Delta X$
- ☐ $MRCX = \Delta TC + \Delta X$
- ☒ $MRCX = \Delta TC / \Delta X$
- ☐ $MRCX = \Delta TC - \Delta X$

293 Firma üçün istehsal amilinin dəyəri necə müəyyən olunur?

- ☐ onun qiyməti ilə
- ☐ onun əlavə gəliri ilə
- ☐ onun gəliri ilə
- ☒ onun son hədd amil gəliri ilə

- ☐ onun hesabına firmanın ümumi gəlirinin dəyişməsi ilə

294 İstehsal amilinin məhsuldarlığı eyni olmasına rəğmən, onun vasitəsiylə yaradılan məhsulun qiyməti ilə həmin istehsal amilinə tələb arasında əlaqə necədir?

- ☐ Cavab variantlarının hamısı yanlıştır
- ☐ İstehsal amili vasitəsiylə yaradılan məhsulun qiyməti ilə həmin istehsal amilinə tələb arasında heç bir əlaqə yoxdur
- ☐ İstehsal amili vasitəsiylə yaradılan məhsulun qiyməti yüksək olduğu zaman ona tələb azalır, məhsulun qiyməti aşağı olduğu zaman isə eyni istehsal amilinə tələb artır
- ☒ İstehsal amili vasitəsiylə yaradılan məhsulun qiyməti yüksək olduğu zaman ona tələb artır, məhsulun qiyməti aşağı olduğu zaman isə eyni istehsal amilinə tələb azalır
- ☐ İstehsal amilinin məhsuldarlığından asılı olmayaraq, onun vasitəsiylə yaradılan məhsulun qiyməti ilə həmin istehsal amilinə tələb arasında əlaqə yoxdur

295 Firmanın hər hansı istehsal amilinə əlavə tələbi nədən asılıdır?

- ☐ həm həmin amilin məhsuldarlığından (MPX), həm əlavə tətbiq olunan istehsal amili vasitəsilə yaradılan əmtənin (xidmətin) qiymətindən (PA), həm də sahə daxilində digər firmaların istehsal amilinə olan tələbindən asılıdır
- ☐ əlavə tətbiq olunan istehsal amili vasitəsilə yaradılan əmtənin (xidmətin) qiymətindən (PA) asılıdır
- ☐ yalnız həmin amilin məhsuldarlığından (MPX) asılıdır
- ☒ həm həmin amilin məhsuldarlığından (MPX), həm də əlavə tətbiq olunan istehsal amili vasitəsilə yaradılan əmtənin (xidmətin) qiymətindən (PA) asılıdır
- ☐ sahə daxilində digər firmaların istehsal amilinə olan tələbindən asılıdır

296 Son hədd amil gəliri tətbiq olunan istehsal amilinin miqdarının artmasından (ΔX) firmanın ümumi gəlirinin dəyişməsini (ΔTR) əks etdirdiyinə görə onun kəmiyyəti belə də müəyyən oluna bilər:

- ☐ $MRPX = \Delta TR * \Delta X$
- ☐ $MRPX = \Delta TR + \Delta X$
- ☐ $MRPX = \Delta X / \Delta TR$
- ☒ $MRPX = \Delta TR / \Delta X$
- ☐ $MRPX = \Delta TR - \Delta X$

297 Son hədd amil gəlirini (MRPX) aşağıdakı kimi hesablanır:

- ☐ $MRPX = MRA - MPX$
- ☐ $MRPX = MPX - MRA$
- ☐ $MRPX = MPX + MRA$
- ☒ $MRPX = MPX * MRA$
- ☐ $MRPX = MPX / MRA$

298 İstehsal amilinin əlavə vahidinin tətbiqi (istifadəsi) nəticəsində firmanın əldə etdiyi əlavə gəlir necə adlanır?

- ☐ ümumi gəlir
- ☐ ümumi amil gəliri
- ☐ amil gəliri
- ☒ son hədd amil gəliri
- ☐ mənfəət

299 Aşağıdakı fikirlərdən hansı biri istehsal amillərinə olan tələbin törəmə xarakterinin izahı ilə bağlı deyil?

- ☐ Firmanın istehsal amillərinə olan tələbi ilk növbədə onun istehsal etdiyi məhsullara bazar tələbinin dinamikasından asılı olaraq dəyişir
- ☐ İstehsal amilləri bazarında resurslar müxtəlif sahələr və firmalar arasında bölünür
- ☐ istehsal amilləri bazarlarının alıcılar (istehlakçılar) rolunda istehsal funksiyasını həyata keçirən firmalar, satıcı (təklif) rolunda isə resurs sahibi olan ev təsərrüfatları çıxış edir
- ☒ istehsal amilləri əmtəə bazarlarında satılır
- ☐ Firmaların istehsal amillərinə olan tələbi onun əmtəə bazarına edəcəyi təklif qərarından asılıdır

300 İstehsal amilləri bazarları ilə əmtəə bazarlarını fərqləndirən başlıca əlamət budur:

- ☐ istehsal amilləri bazarlarının həcmi əmtəə bazarları ilə müqayisədə daha kiçikdir
- ☐ istehsal amillərinin satışından gəlirlər firmalara çatır
- ☐ istehsal amillərinin təklifi törəmə təklifdir
- ☒ istehsal amillərinə olan tələb törəmə tələbdir
- ☐ istehsal amillərinin qiymətini bazar müəyyən etmir

301 Aşağıdakılardan hansı istehsal amilləri bazarlarına aid deyil

- ☐ torpaq bazarı
- ☐ kapital bazarı
- ☐ əmək bazarı
- ☒ əmtəə bazarı
- ☐ qiymətli kağızlar bazarı

302 Aşağıdakılardan hansı biri ev təsərrüfatlarının amil gəlirlərinə aiddir?

- ☐ mənfəət
- ☐ faiz gəliri
- ☐ əmək haqqı
- ☒ Bunların hamısı
- ☐ renta

303 Sahibkarlıq qabiliyyəti:

- ☐ istehsalın təşkili amillərinin məqsədyönlü və davamlı kombinasiyasıdır
- ☐ əmtəələrin istehsalı və xidmətlərin göstərilməsində istifadə olunan fiziki və zehni fəaliyyətlərin (qabiliyyətlərin) məcmusunu əks etdirir
- ☐ əmtəə və xidmətlər istehsalında istifadə olunan əmək vasitələri və əmək cisimlərinin məcmusu kimi çıxış edir
- ☒ insanın əmtəə və xidmətlər yaratmaq üçün digər istehsal amillərinin bir-biri ilə əlaqələndirilməsi və müvafiq qaydada uzlaşdırılması üzrə fəaliyyətlərin təşkilinə yönəlik xüsusi növ (təşkiletmə) qabiliyyətlərinin məcmusudur
- ☐ istehsalın təbii amilidir, yəni insan fəaliyyətinin nəticəsi deyil

304 İstehsal amili kimi kapital:

- ☒ əmtəə və xidmətlər istehsalında istifadə olunan əmək vasitələri və əmək cisimlərinin məcmusu kimi çıxış edir
- ☐ əmtəələrin istehsalı və xidmətlərin göstərilməsində istifadə olunan fiziki və zehni fəaliyyətlərin (qabiliyyətlərin) məcmusunu əks etdirir
- ☐ istehsalın təbii amilidir, yəni insan fəaliyyətinin nəticəsi deyil
- ☐ insanın əmtəə və xidmətlər yaratmaq üçün digər istehsal amillərinin bir-biri ilə əlaqələndirilməsi və müvafiq qaydada uzlaşdırılması üzrə fəaliyyətlərin təşkilinə yönəlik xüsusi növ (təşkiletmə) qabiliyyətlərinin məcmusudur
- ☐ istehsalın təşkili amillərinin məqsədyönlü və davamlı kombinasiyasıdır

305 İstehsal amili kimi əmək:

- ☐ əmtəə və xidmətlər istehsalında istifadə olunan əmək vasitələri və əmək cisimlərinin məcmusu kimi çıxış edir
- ☒ əmtəələrin istehsalı və xidmətlərin göstərilməsində istifadə olunan fiziki və zehni fəaliyyətlərin (qabiliyyətlərin) məcmusunu əks etdirir
- ☐ istehsalın təşkili amillərinin məqsədyönlü və davamlı kombinasiyasıdır
- ☐ insanın əmtəə və xidmətlər yaratmaq üçün digər istehsal amillərinin bir-biri ilə əlaqələndirilməsi və müvafiq qaydada uzlaşdırılması üzrə fəaliyyətlərin təşkilinə yönəlik xüsusi növ (təşkiletmə) qabiliyyətlərinin məcmusudur
- ☐ istehsalın təbii amilidir, yəni insan fəaliyyətinin nəticəsi deyil

306 Aşağıdakılardan hansı istehsalın təşkili amilləri sırasına daxil deyil?

- ☐ kapital
- ☒ əmtəə
- ☐ sahibkarlıq qabiliyyəti
- ☐ torpaq (təbii resurslar)

☐ əmək

307 Birja indeksləri (fond indeksləri) necə hesablanır?

- ☒ indeksin hesablanması üçün seçilmiş müəyyən sayda şirkətin daha likvid olan adi səhmləri yaxud istiqraz vərəqələri səbəti əsasında hesablanır
- ☐ indeksin hesablanması üçün seçilmiş müəyyən sayda ölkənin dövlət istiqraz vərəqələri səbəti əsasında hesablanır
- ☐ fond birjasında listingdən keçmiş bütün şirkətlərin adi səhmləri yaxud istiqraz vərəqələri səbəti əsasında hesablanır
- ☐ ölkənin bütün şirkətlərinin daha likvid olan adi səhmləri yaxud istiqraz vərəqələri səbəti əsasında hesablanır
- ☐ indeksin hesablanması üçün seçilmiş müəyyən sayda ölkənin valyuta səbəti əsasında hesablanır

308 Aşağıdakılardan hansı ABŞ-nin fond indeksidir?

- ☐ DAX 30
- ☐ CAC 40
- ☐ FT-SE 100
- ☐ Nikkei 225
- ☒ Dow Jones 30

309 Aşağıdakılardan hansı beynəlxalq fond indeksi hesab olunur?

- ☐ NASDAQ
- ☒ S&P Global 100 Index
- ☐ FT-SE 100
- ☐ Dow Jones
- ☐ Nikkei

310 Birja indeksləri (fond indeksləri) nədir?

- ☒ qiymətli kağızlar (fond) bazarının vəziyyəti haqqında mühakimə yürütmək üçün investotların istifadə etdiyi indikatorudur ("ölçmə aləti"dir)
- ☐ eqliobal maliyyə bazarlarının vəziyyəti haqqında mühakimə yürütmək üçün investotların istifadə etdiyi indikatorudur ("ölçmə aləti"dir)
- ☐ birjada təmsil olunan şirkətlərin vəziyyəti haqqında mühakimə yürütmək üçün investotların istifadə etdiyi indikatorudur ("ölçmə aləti"dir)
- ☐ ayrı-ayrı şirkətlərin vəziyyəti haqqında mühakimə yürütmək üçün investotların istifadə etdiyi indikatorudur ("ölçmə aləti"dir)
- ☐ ölkə iqtisadiyyatının vəziyyəti haqqında mühakimə yürütmək üçün investotların istifadə etdiyi indikatorudur ("ölçmə aləti"dir)

311 Birja indeksləri (fond indeksləri) nə üçün istifadə olunur?

- ☐ şirkətlərin təsərrüfat fəaliyyətinin hansı istiqamətdə dəyişilə biləcəyini izləmək üçün
- ☒ şirkətlərin maliyyə vəziyyətinin hansı istiqamətdə dəyişilə biləcəyini izləmək üçün
- ☐ şirkətlərin istehsal vəziyyətinin hansı istiqamətdə dəyişilə biləcəyini izləmək üçün
- ☐ şirkətlərin mənfəətinin artıb-azalmasını izləmək üçün
- ☐ ölkələrin maliyyə vəziyyətinin hansı istiqamətdə dəyişilə biləcəyini izləmək üçün

312 Maliyyə bazarlarının əsas funksiyalarından biridir:

- ☒ fondların axımını ucuz və səmərəli təmin etməklə kapitalın sahələr arasında paylanmasını təmin etmək
- ☐ şirkətlərin səhmlərinin emissiyasını həyata keçirmək
- ☐ ölkə iqtisadiyyatında maliyyə sabitliyini təmin etmək
- ☐ səhmdarların hüquqlarını təmin etmək
- ☐ firmaların investisiya fəaliyyətini stimullaşdırmaq

313 Firma tərəfindən ödənilməsinə baxmayaraq, aşağıdakılardan hansı firmadan deyil, istehlakçıdan tutulan vergi hesab olunur?

- ☒ əlavə dəyər vergisi

- ☐ yol vergisi
- ☐ mədən vergisi
- ☐ əmlak vergisi
- ☐ mənfəət vergisi

314 Firmanın öz fəaliyyətinin nəticəsi olaraq əldə etdiyi xalis gəlirdən ödənilən vergi növü hansıdır?

- ☐ mədən vergisi
- ☐ əmlak vergisi
- ☐ əlavə dəyər vergisi
- ☒ mənfəət vergisi
- ☐ aksiz vergisi

315 İcbari sosial sığorta ödənişi firmanın hansı fondunun məbləğinə əsasən hesablanaraq ödənilir?

- ☐ sərəncamda qalan mənfəət
- ☐ xalis mənfəət
- ☐ amortizasiya fondu
- ☒ əmək haqqı fondu
- ☐ ümumi gəlir

316 Firmanın kapitalının artırılmasına mənfəətin hansı hissəsi yönəldilir?

- ☐ dividentlərin ödənilməsinə yönəldilən mənfəətin bir hissəsi
- ☐ firmanın sərəncamında qalan mənfəət
- ☐ bölüşdürülən mənfəət
- ☒ bölüşdürülməyən mənfəət
- ☐ vergilər ödənildikdən sonra qalan mənfəət

317 Firmanın sərəncamında qalan mənfəət necə istifadə olunur?

- ☐ firmanın işçilərinin rəyi əsasında
- ☐ hökumət qurumları ilə razılaşdırılmaqla
- ☐ dövlətin müəyyən etdiyi kimi
- ☒ firmanın nizamnaməsinə uyğun olaraq
- ☐ firmanın rəhbərinin istəyinə uyğun olaraq

318 Aşağıdakılardan hansı firmanın balans mənfəətinə daxil edilmir?

- ☐ satışdankənar əməliyyatların maliyyə nəticələri
- ☐ məhsulun reallaşdırılma-sın-dan, işlərin yerinə yetirilməsindən, xidmətlərin göstərilmə-sin-dən firmanın üzləşdiyi zərər
- ☐ məhsulun reallaşdırılma-sın-dan, işlərin yerinə yetirilməsindən, xidmətlərin göstərilmə-sin-dən mənfəət (zərər)
- ☒ məhsulun reallaşdırılma-sı, işlərin yerinə yetirilməsi və xidmətlərin göstərilmə-si ilə bağlı məsrəflər
- ☐ müəssisənin əsas vəsaitlərinin və digər əmlak-ının reallaşdırılmasından daxil olan mənfəət (zərər)

319 Aşağıdakılardan hansı firmanın sair gəlirlərinə aid edilmir?

- ☐ təmənnasız, o cümlədən müqavilə əsasında bəxşiş kimi verilmiş aktivlər
- ☐ firmanın başqa təşkilatlarla müştərək işgüzar əməkdaşlığından əldə olunan gəlirlər
- ☐ kəşflərə görə patent, sənaye məhsulu nümunələri və digər intellektual mülkiyyət növlərindən istifadə hüququna görə daxil olan gəlirlər
- ☒ əvvəlki illərdən firmanın hazır məhsul anbarında qalmış malların satışından əldə edilən gəlirlər
- ☐ istehsal əsas fondları və digər aktivlərin başqa təşkilatlara satılma-sın-dan daxil olan gəlirlər

320 Aşağıdakılardan hansı firmanın əsas fəaliyyətindən daxil olan gəlirlərə aid edilir?

- ☐ müqavilə şərtlərini pozduqlarına görə firmaya ödənilən cərimələr
- ☐ başqa firmaların təsisçiliyində iştirak etməkdən daxil olan gəlirlər (dividendlər)
- ☐ firmanın kənar təşkilata müvəqqəti istifadə üçün verdiyi aktivlərə görə ödəniş haqqı kimi daxil olan gəlirlər

- ☒ istehsal edilmiş məhsulun (xidmətin və görülmüş işin) reallaşdırılmasından əldə edilən gəlirlər
- ☐ banklar tərəfindən firmaya mənsub pul vəsaitlərindən istifadəyə görə ödədiyi faizlər

321 (kapital + uzunmüddətli öhdəliklər) /aktivlərin cəmi x 100% - bu düsturla hansı əmsal hesablanır?

- ☐ ötürücü əmsal
- ☐ firmanın ödəmə qabiliyyəti
- ☐ maliyyə müstəqilliyi əmsalı
- ☒ maliyyə sabitliyi əmsalı
- ☐ firmanın mütləq likvidliyi

322 Maliyyə sabitliyi əmsalı nəyi ifadə edir?

- ☐ firmanın fəaliyyətində hər zaman istifadə edə biləcəyi bütün vəsaitlərin xüsusi çəkisini
- ☐ firmanın fəaliyyətində istifadə edə biləcəyi aktivlərin xüsusi çəkisini
- ☐ firmanın fəaliyyətində qısa müddət ərzində istifadə edə biləcəyi maliyyə vəsaitlərinin xüsusi çəkisini
- ☒ firmanın fəaliyyətində uzun müddət ərzində istifadə edə biləcəyi maliyyə vəsaitlərinin payını
- ☐ firmanın fəaliyyətində istifadə edə biləcəyi passivlərin xüsusi çəkisini

323 Firmanın maliyyə müstəqilliyi əmsalının hansı səviyyəsi məqbul hesab olunur?

- ☐ 80 %
- ☐ 70 %
- ☐ 100 %
- ☒ 50 %
- ☐ 30 %

324 Firmanın xüsusi vəsaitləri / firmanın aktivlərinin cəmi x 100% - bu düsturla hansı əmsal hesablanır?

- ☐ firmanın mütləq likvidliyi
- ☐ firmanın likvidliyi
- ☐ firmanın ödəmə qabiliyyəti
- ☒ maliyyə müstəqilliyi əmsalı
- ☐ cari likvidlik əmsalı

325 Maliyyə müstəqilliyi əmsalı nəyi ifadə edir?

- ☐ firmanın passivlərinin onun əmlakının ümumi dəyərində xüsusi çəkisini
- ☐ firmanın öhdəliklərinin onun əmlakının ümumi dəyərində xüsusi çəkisini
- ☐ firmanın ümumi vəsaitlərinin onun əmlakının ümumi dəyərindəki payını
- ☒ firmanın xüsusi vəsaitlərinin (kaitalının) onun əmlakının ümumi dəyərindəki payını
- ☐ firmanın aktivlərinin onun əmlakının ümumi dəyərində xüsusi çəkisini

326 “Dövriyyə vəsaitlərinin cəmi / (qısamüddətli öhdəliklər + uzunmüddətli öhdəliklər)” düsturu ilə hansı əmsal hesablanır?

- ☐ cari likvidlik əmsalı
- ☐ firmanın mütləq likvidliyi
- ☐ firmanın likvidliyi
- ☒ firmanın ödəmə qabiliyyəti
- ☐ firmanın təcili likvidliyi

327 Firmanın ödəmə qabiliyyəti nəyi əks etdirir?

- ☐ firmanın öz dövriyyə vəsaitləri ilə hesablaşa bilmək qabiliyyətini
- ☐ firmanın uzunmüddətli öhdəlikləri ilə hesablaşa bilmək qabiliyyətini
- ☐ firmanın qısamüddətli öhdəlikləri ilə hesablaşa bilmək qabiliyyətini
- ☒ firmanın öz öhdəlikləri ilə hesablaşa bilmək qabiliyyətini
- ☐ firmanın mülkiyyətçiləri qarşısındakı öhdəlikləri ilə hesablaşa bilmək qabiliyyətini

328 Firma nə vaxt likvid hesab edilir?

- ☐ dövriyyə vəsait-lərini reallaşdıraraq (sataraq) özünün mülkiyyətçilərinin öhdəlikləri ilə hesablaşa bildikdə
- ☐ dövriyyə vəsait-lərini reallaşdıraraq (sataraq) bütün öhdəlikləri ilə hesablaşa bildikdə
- ☐ dövriyyə vəsait-lərini reallaşdıraraq (sataraq) uzun-müddət-li öhdəlikləri ilə hesablaşa bildikdə
- ☒ dövriyyə vəsait-lərini reallaşdıraraq (sataraq) qısa-müddət-li öhdəlikləri ilə hesablaşa bildikdə
- ☐ bütün əmlakını reallaşdıraraq (sataraq) özünün öhdəlikləri ilə hesablaşa bildikdə

329 Firmanın likvidliyi nəyi əks etdirir?

- ☒ qısamüddətli öhdəliklərini yerinə yetirə bil-mək qabiliyyətini
- ☐ uzunmüddətli öhdəliklərini yerinə yetirə bil-mək qabiliyyətini
- ☐ bütün (həm qısamüddətli, həm də uzunmüddətli) öhdəliklərini yerinə yetirə bil-mək qabiliyyətini
- ☐ mülkiyyətçiləri qarşısında olan öhdəliklərini yerinə yetirə bil-mək qabiliyyətini
- ☐ malik olduğu əmlakını nağdlaşdırma bilmək qabiliyyətini

330 Müəssisənin xalis aktivləri necə müəyyən edilir?

- ☒ onun ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin fərqi kimi
- ☐ onun öhdəlikləri ilə kapitalının fərqi kimi
- ☐ onun aktivləri ilə öhdəliklərinin cəmi kimi
- ☐ onun aktivləri ilə passivlərinin fərqi kimi
- ☐ onun öhdəlikləri ilə kapitalının cəmi kimi

331 Aşağıdakılardan hansı firmanın kapitalına aiddir?

- ☒ nizamnamə kapitalı və bölüşdürülməmiş mənfəət
- ☐ səhmdarlara ödənilmiş dividendlər
- ☐ tikililər, avadanlıqlar və adi səhmlər
- ☐ əsas kapital və dövriyyə kapitalı
- ☐ nizamnamə kapitalı və əsas kapital

332 Balans hesabatındakı “kapital” nəyi ifadə edir?

- ☐ firmanın bütün əmlakını
- ☒ şirkətin özünə (onun sahibinə yaxud səhmdarına) məxsus vəsaiti
- ☐ istifadə edərək firmanın dəyər yarada biləcəyi (fayda götürə biləcəyi) resursları
- ☐ firmanın cəlb edilmiş vəsaitlərini
- ☐ firmanın əmlakının və əsas fondların dəyərini

333 “Öhdəliklər” nəyi göstərir?

- ☐ nizamnamə kapitalını
- ☐ firmanın adi səhmlərini
- ☐ firmanın aktivlərini
- ☒ firmanın borclarını (cəlb edilmiş vəsaitləri)
- ☐ firmanın kapitalını

334 Aşağıdakılardan hansı firmanın uzunmüddətli aktivlərinə aid deyil?

- ☐ uzunmüddətli alacaqlar
- ☐ avadanlıqlar
- ☐ torpaq, tikililər
- ☒ mal-material ehtiyatı
- ☐ qeyri-maddi aktivlər (qudvil, patent, lisenziya və s.)

335 Aşağıdakılardan hansı firmanın cari aktivlərinə aid deyil?

- ☐ qiymətli kağızlar

- ☐ qısamüddətli debitor borcları
- ☐ nağd pul və ekvivalentləri
- ☒ qeyri-maddi aktivlər (qudvil, patent, lisenziya və s.)
- ☐ mal-material ehtiyatı

336 Firmanın “Balans hesabatı” nədir?

- ☐ Bəlli bir müddətdə (adətən 1 il ərzində) firmanın istehsal-təsərrüfat və maliyyə fəaliyyətinin nəticələrini əks etdirən hesabatdır
- ☐ Firmanın il ərzində gəlir və xərclərini əks etdirən maliyyə hesabatıdır
- ☐ Firmanın illik fəaliyyət hesabatıdır
- ☒ Firmanın bəlli bir tarixdəki (adətən ilin sonuna) aktivlərini və passivlərini (öhdəliklər, kapital) göstərən hesabatdır
- ☐ Firmanın illik mühasibat uşotu hesabatıdır

337 Firmanın balansı baxımından “Aktivlər” deyiləndə nə başa düşülür?

- ☐ firmanın aktiv əsas fondları
- ☐ firmanın xüsusi vəsaitləri
- ☐ şirkətin borcları və öhdəlikləri
- ☒ istifadə edərək firmanın dəyər yarada biləcəyi (fayda götürə biləcəyi) resurslardır (əşya və s.)
- ☐ firmanın cəlb edilmiş vəsaitləri

338 Firmanın balans hesabatı aşağıdakı hissələrdən ibarətdir:

- ☐ aktivlər; passivlər; mənfəət və zərər
- ☐ əsas vəsaitlər; dövrüyyə vəsaitləri
- ☐ aktivlər; passivlər; öhdəliklər; kapital
- ☒ aktivlər; passivlər (öhdəliklər və kapital)
- ☐ firmanın əmlakı; firmanın kapitalı

339 Ötürücü əmsalı (h) leveric əmsalı (L) ilə necə ifadə etmək olar?

- ☐ $h = L - 1$
- ☐ $h = (L+1) / L$
- ☐ $h = L * (L+1)$
- ☒ $h = L / (L+1)$
- ☐ $h = L + 1$

340 Firmanın malik olduğu kapitalının cəmi məbləği 100 milyon manatdır. Bunun 40 milyon manatı firmanın xüsusi kapitalı, qalan 60 milyon manatı isə borc (cəlb edilmiş) kapitalıdır. Leveric əmsalı (L) hesablayın.

- ☐ 0,2 yaxud 20 %
- ☐ 0,4 yaxud 40 %
- ☐ 0,6 yaxud 60 %
- ☒ 1,5 yaxud 150 %
- ☐ 66,7 %

341 Firmanın malik olduğu kapitalının cəmi məbləği 100 milyon manatdır. Bunun 40 milyon manatı firmanın xüsusi kapitalı, qalan 60 milyon manatı isə borc (cəlb edilmiş) kapitalıdır. Ötürücü əmsalı (h) hesablayın

- ☐ 60 milyon manat
- ☐ 66,7 %
- ☐ 0,4 yaxud 40 %
- ☒ 0,6 yaxud 60 %
- ☐ 1,5 yaxud 150 %

342 Firmanın malik olduğu kapitalının cəmi məbləği 100 milyon manatdır. Bunun 40 milyon manatı firmanın xüsusi kapitalı, qalan 60 milyon manatı isə borc (cəlb edilmiş) kapitalıdır. Ötürücü əmsalı (h) hesablayın.

- ☐ 60 milyon manat
- ☐ 66,7 %
- ☐ 0,4 yaxud 40 %
- ☒ 0,6 yaxud 60 %
- ☐ 1,5 yaxud 150 %

343 Leveric əmsalı necə hesablanır?

- ☐ firmanın borc kapitalının məbləğinin onun xüsusi və borc kapitallarının ümumi məbləğinə olan nisbəti kimi
- ☐ firmanın xüsusi kapitalının məbləğinin onun borc kapitalının məbləğinə olan nisbəti kimi
- ☒ firmanın borc kapitalının məbləğinin onun xüsusi kapitalının məbləğinə olan nisbəti kimi
- ☐ firmanın borc kapitalının məbləğinin onun xüsusi kapitalının məbləğinin 2 mislinə olan nisbəti kimi
- ☐ firmanın xüsusi kapitalının məbləğinin onun xüsusi və borc kapitallarının ümumi məbləğinə olan nisbəti kimi

344 Ötürücü əmsal necə hesablanır?

- ☐ firmanın borc kapitalının məbləğinin onun xüsusi və borc kapitallarının ümumi məbləğinin 2 mislinə olan nisbəti kimi
- ☐ firmanın xüsusi kapitalının məbləğinin onun xüsusi və borc kapitallarının ümumi məbləğinə olan nisbəti kimi
- ☐ firmanın borc kapitalının məbləğinin onun xüsusi kapitalının məbləğinə olan nisbəti kimi
- ☒ firmanın borc kapitalının məbləğinin onun xüsusi və borc kapitallarının ümumi məbləğinə olan nisbəti kimi
- ☐ firmanın xüsusi kapitalının məbləğinin onun bütün borc kapitalının məbləğinə olan nisbəti kimi

345 Firma il ərzində 200 milyon manat xalis mənfəət əldə etmişdir. Səhmdarların ümumi yığıncağının qərarı ilə mənfəətin 50 milyon manatı dividend kimi ödənilmiş, qalanı isə firmanın inkişafına yönəldilmişdir. Yenidən investisiyalaşdırma əmsalını hesablayın.

- ☐ 50 milyon manat
- ☐ 0,5 yaxud 50 %
- ☐ 0,25 yaxud 25 %
- ☒ 0,75 yaxud 75 %
- ☐ 150 milyon manat

346 Dividendlərin ödənilməsi əmsalı nəyi göstərir?

- ☐ firmanın xalis mənfəətinin səhmdarlar (mülkiyyətçilər) arasında bölünməyən payını
- ☐ hər bir səhmdara çatan dividend məbləğinin ümumi mənfəətə nisbətini
- ☐ bəlli bir dövrdə hər bir səhmdara çatan mənfəət məbləğini
- ☐ səhmdarlara dividendlərin ödənilməsi faizini
- ☒ firmanın xalis mənfəətinin səhmdarlar (mülkiyyətçilər) arasında bölünən payını

347 Yenidən investisiyalaşdırma əmsalı necə hesablanır?

- ☐ ümumi mənfəətin inflyasiya səviyyəsinə uyğun korrektə edilməsi kimi
- ☐ investisiya layihələrinin qiymətləndirilməsi üsullarından istifadə etməklə
- ☐ firmanın ümumi mənfəətindən bütün zəruri xərclər çıxıldıqdan və vergilər ödənildikdən sonra yerdə qalan mənfəətin ümumi mənfəətə nisbəti kimi
- ☒ bölüşdürülməyən, yəni investisiya üçün saxlanılan mənfəət məbləğinin firmanın ümumi (yaxud xalis) mənfəətinin məbləğinə nisbəti kimi
- ☐ diskont dərəcəsi nəzərə alınmaqla mənfəətin bölüşdürülməyən hissəsinin bütün mənfəətə nisbəti kimi

348 Yenidən investisiyalaşdırma əmsalı nəyi göstərir?

- ☐ bunların heç biri
- ☐ firmanın illik investisiyalarının artımını əks etdirir
- ☐ firmanın illik investisiyalarının məbləğini əks etdirir

- ☒ firmanın əldə etdiyi mənfəətin səhmdarlar (mülkiyyətçilər) arasında bölüşdürülməyən, yəni investisiyalar üçün saxlanılan hissəsini (payını) əks etdirir
- ☐ firmanın bölüşdürülən mənfəətinin səhmdarların (mülkiyyətçilərin) yenidən investisiya kimi firmaya qaytardıqları hissəsini əks etdirir

349 Səhmdar cəmiyyətinin nizamnamə kapitalı necə formalaşır?

- ☐ səhm emissiyasının nəticəsi kimi
- ☐ dövlətin ayırdığı əmlakın dəyəri kimi
- ☐ istiqrazlarının satışından əldə edilən vəsait kimi
- ☒ səhmlərinin satışından əldə edilən vəsait kimi
- ☐ mülkiyyətçilərin qoyduqları paylar kimi

350 Firmanın nizamnamə kapitalının formalaşması nədən asılıdır?

- ☐ firmanın mülkiyyət dormasından
- ☐ firmanın istehsal-təsərrüfat fəaliyyətindən
- ☐ firmanın təşkilati-iqtisadi formasından
- ☒ firmanın təşkilati-hüquqi formasından
- ☐ firmanın təsisçilərinin sayından

351 Aşağıdakılardan hansı firmanın cəlb edilmiş vəsaitlərinə aiddir?

- ☐ ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və məqsədli maliyyələşdirməyə yönəldilən vəsait
- ☒ istiqrazların və başqa borc qiymətli kağızlarının satışından daxil olan vəsaitlər
- ☐ bölüşdürülməmiş mənfəət, ehtiyat və əlavə kapital
- ☐ nizamnamə kapitalı, təsisçilərin və mülkiyyətçilərin payları və mayaları
- ☐ firmaya məxsus əmlakın satışından əldə edilən vəsaitlər

352 Aşağıdakılardan hansı firmanın cəlb edilmiş vəsaitlərinə aid deyil?

- ☐ bank kreditləri
- ☒ nizamnamə kapitalı
- ☐ firmanın əmək haqqı və büdcə ödənişləri üzrə hesablanması ilə köçürülməsi müddətləri arasında yaranan öhdəlikləri
- ☐ kreditor borcları
- ☐ istiqrazların və başqa borc qiymətli kağızlarının satışından daxil olan vəsaitlər

353 Firmanın öz fəaliyyəti nəticəsində yaratdığı ehtiyatlara nə daxildir?

- ☐ firmanın səhmlərinin və istiqrazlarının satışından əldə edilən vəsait
- ☐ ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və məqsədli maliyyələşdirməyə yönəldilən vəsait
- ☒ bölüşdürülməmiş mənfəət, ehtiyat və əlavə kapital
- ☐ nizamnamə kapitalı, təsisçilərin və mülkiyyətçilərin payları və mayaları
- ☐ istiqrazların və başqa borc qiymətli kağızlarının satışından daxil olan vəsaitlər

354 Aşağıdakılardan hansı firmanın xüsusi vəsaitlərinin mənbəyi hesab olunmur?

- ☐ mülkiyyətçi tərəfindən verilən kapital
- ☒ firmanın istiqrazlarının satışından əldə edilən vəsait
- ☐ hüquqi və fiziki şəxsləri əvəzsiz yardımları
- ☐ firmaya məxsus əmlakın satışından əldə edilən vəsaitlər
- ☐ firmanın öz fəaliyyəti nəticəsində yaratdığı ehtiyatlar

355 Mülkiyyətçi tərəfindən firmaya verilən kapitalla aiddir:

- ☒ nizamnamə kapitalı, təsisçilərin və mülkiyyətçilərin payları və mayaları
- ☐ firmanın öz fəaliyyəti nəticəsində yaratdığı ehtiyatlar
- ☐ firmanın istiqrazlarının satışından əldə edilən vəsait
- ☐ bölünməmiş mənfəət və ehtiyat kapital

- ☐ hüquqi və fiziki şəxsləri əvəzsiz yardımları və yatırımları

356 Aşağıdakılardan hansı firmanın xüsusi vəsaitlərinin mənbəyi hesab olunur?

- ☐ Firmanın istiqrazlarının satışından əldə edilən vəsait
☐ Firmanın əsas fondları
☐ Firmanın dövriyyə fondları
☐ Firmanın aktivləri
☒ Mülkiyyətçi tərəfindən verilən kapital

357 Firmanın maliyyə resursları yaranma mənbəyinə görə aşağıdakı kimi bölünür:

- ☐ nizamnamə kapitalı və bölüşdürülməmiş mənfəət
☐ firmanın aktivləri və firmanın passivləri
☒ özünün xüsusi vəsaitləri və cəlb edilmiş vəsaitlər
☐ özünün xüsusi vəsaitlər və bölüşdürülməmiş
☐ firmanın fondları və firmanın öhdəlikləri

358 Firmanın ümumiləşdirilmiş modeli onun fəaliyyətinin bütün tərəflərini öyrənməklə firmaya aşağıdakıları təmin etməyə imkan yaradır:

- ☐ Bazar investisiyalarını və yeniliklərin tətbiqini – bunlar firmanın qarşılaşdığı tələb şərtlərinə təsir göstərir
☒ Bunların hamısını
☐ Bunların heç birini
☐ Əldəetmələr (birləşdirmələr, qovuşmalar və s.) hesabına böyüməyə - bunlar firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar şərtlərini bilavasitə dəyişir
☐ İstehsal və innovasiyalara (tədqiqat və inkişaf) xərcləri – bunlar təklif şərtlərinə və məsrəflərə təsir göstərir

359 Real həyatda firmanın fəaliyyətini bu modellərdən hansı daha tam əhatə edir?

- ☒ firmanın ümumiləşdirilmiş modeli
☐ firmanın istehsal modeli
☐ firmanın xərc modeli
☐ firmanın maliyyə modeli
☐ firmanın bazar modeli

360 Firmanın ümumiləşdirilmiş modelində aşağıdakı 3 model birləşdirilir:

- ☐ maliyyə modeli, bazar modeli və təsərrüfat modeli
☒ bazar modeli, maliyyə modeli və xərc modeli
☐ bazar modeli, istehsal modeli və maliyyə modeli
☐ bazar modeli, innovasiya modeli və istehsal modeli
☐ bazar modeli, maliyyə modeli və innovasiya modeli

361 Firmanın xərc mədelinə görə firmanın fondların xərcləndiyi əsas 3 istiqamət bunlardır:

- ☐ bazar investisiyaları; kapital qoyuluşları; fond bazarlarında əməliyyatlar
☒ bazar investisiyaları; tədqiqat və inkişaf (innovasiyalar); əldəetmələr (qovuşmalar və birləşdirmələr)
☐ istehsal amillərinin əldə edilməsi; istehsal proseslərinin təşkili; məhsul satışı və marketing
☐ innovasiyalar; bazarların tədqiqi və marketing; reklam xərcləri
☐ istehsal xərcləri; məhsul satışı və marketing xərcləri; sosial xərclər

362 Firmanın mənfəətdən səhmdarlarına ödədiyi dividendin səviyyəsi fond bazarı tərəfindən firmanın qiymətləndirilməsi baxımından niyə əhəmiyyətli amil hesab olunur?

- ☐ çünki bu, firmanın maliyyə siyasətinin doğruluğunu təsdiq edir
☒ çünki bu, yeni yaxud artıq mövcud səhmdarlardan yeni fondların cəlb edilməsi üçün vacibdir
☐ çünki bu, firmanın xüsusi və cəlb edilmiş vəsaitlərinin nisbətini qorunub saxlanmasını təmin edir
☐ çünki bu, firmanın xüsusi və cəlb edilmiş vəsaitlərinin nisbətini ikincinin xeyrinə dəyişir

- ☐ çünki bu, firmanın xüsusi və cəlb edilmiş vəsaitlərinin nisbətini birincinin xeyrinə dəyişir

363 Aşağıdakılardan hansı firmanın seçdiyi maliyyə siyasətindən asılıdır?

- ☐ firmanın fəaliyyətindən əldə olunan ümumi gəlirin xərclər və mənfəət arasında bölünməsi səviyyəsi
- ☐ firmanın malik olduğu fondların bazar investisiyaları, tədqiqat və inkişafa yönəldilən sərmayələr, habelə fiziki kapitalla qoyuluşlar arasında bölünməsi səviyyəsi
- ☒ həm daxili (bölüşdürülməyən mənfəət), həm də xarici fondlardan təklifin səviyyəsi
- ☐ məhsul istehsalına və satışına çəkilən xərclərin səviyyəsi
- ☐ firmanın dövlət büdcəsinə ödəməli olduğu vergi və ödənişlərin məbləği

364 Firmanın xərc mədeli:

- ☐ bazar tələb və təklifi üzərindən qiymət və məhsul buraxılışı həcmi üzrə qərarları, habelə xərclərin və mənfəətin səviyyəsi üçün həmin qərarların təsirlərini təsvir edir
- ☒ firmanın malik olduğu fondlardan bazar investisiyalarını, tədqiqatlara və inkişafa yönəldilən sərmayələri, habelə fiziki kapitalla qoyuluşları təsvir edir
- ☐ ayrıca firmanın maliyyə qərarlarını və davranışlarını, habelə firmalararası səviyyədə bu problemlərin sistemli şəkildə öyrənilməsini təsvir edir
- ☐ firmanın qərarlarının son hədd səmərəlilik və faiz dərəcəsi baxımından investisiyalarm səviyyəsinə təsirlərini təsvir edir
- ☐ firmanın fondlara olan tələbatını və öz səhmlərinin qiyməti baxımından firmanın dividend siyasətini təsvir edir

365 Firmanın maliyyə modelinin diqqət mərkəzində olan budur:

- ☒ ayrıca firmanın maliyyə qərarları və davranışlarının, habelə firmalararası səviyyədə bu problemlərin sistemli şəkildə öyrənilməsi
- ☐ cari xərclərin səviyyəsinin məhsul buraxılışının həqiqi həcmindən və firmanın üzləşdiyi təklif şərtlərindən asılılığı
- ☐ firmanın qərarlarının son hədd səmərəlilik və faiz dərəcəsi baxımından investisiyalarm səviyyəsinə təsirləri
- ☐ firmanın malik olduğu fondlardan bazar investisiyalarını, tədqiqatlara və inkişafa yönəldilən sərmayələrin, habelə fiziki kapitalla qoyuluşların tədqiqi
- ☐ bazar tələb və təklifi üzərindən qiymət və məhsul buraxılışı həcmi üzrə qərarların tədqiqi, habelə xərclərin və mənfəətin səviyyəsi üçün həmin qərarların təsirlərinin öyrənilməsi

366 Firmanın bazar modeli nəyə əsaslanır?

- ☒ bazar tələb və təklifi üzərindən qiymət və məhsul buraxılışı həcmi üzrə qərarların tədqiqinə, habelə xərclərin və mənfəətin səviyyəsi üçün həmin qərarların təsirlərinin öyrənilməsinə
- ☐ firmanın mənfəətdən səhmdarlarına ödədiyi dividendin səviyyəsinin tədqiqinə
- ☐ firmanın malik olduğu fondlardan bazar investisiyalarını, tədqiqatlara və inkişafa yönəldilən sərmayələrin, habelə fiziki kapitalla qoyuluşların tədqiqinə
- ☐ firmanın fondlara olan tələbatı və öz səhmlərinin qiyməti baxımından firmanın dividend siyasətinin təhlilinə
- ☐ ayrıca firmanın maliyyə qərarları və davranışlarının, habelə firmalararası səviyyədə bu problemlərin sistemli şəkildə öyrənilməsinə

367 Firmanın bazar modelinə görə:

- ☐ fond bazarı tərəfindən firmanın yüksək qiymətləndirilməsi firmanın məqsədi kimi qoyula bilər
- ☐ firma istehlakçıların tələblərini daha dolğun ödəmək üçün mövcuddur
- ☒ firma mənfəətini maksimumlaşdırmaq məqsədiylə mövcuddur
- ☐ firma istehsal amillərinin məqsəduyğun davamlı kombinasiyasıdır
- ☐ firmanın məqsədi davamlı inkişafa nail olmaqdır

368 Əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri hansılardır?

- ☐ investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya riski
- ☒ investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər
- ☐ bazarın real həcmi, daxili mənfəət norması
- ☐ bazarın potensial həcmi, risklərin gözlənilən faizi
- ☐ daxili rentabellik norması, risklərin gözlənilən səviyyəsi

369 İnvestisiya layihələrinin səmərəliliyinin təhlili aşağıdakı hissələrdən ibarətdir:

- ☒ ümumiqtisadi, texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili
- ☐ texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili, sosioloji
- ☐ ümumiqtisadi, texniki-iqtisadi, texnoloji təhlil
- ☐ sosial-iqtisadi, maliyyə, texnoloji təhlil
- ☐ sosioloji, sosial, siyasi-iqtisadi təhlil

370 Aşağıdakılardan hansı investisiya fəaliyyətinin obyektı ola bilər?

- ☐ əsas fondlarının yeniləşdirilməsi, dövrüyyə fondlarının alınması, istehsalın genişləndirilməsi, məhsul satışı
- ☐ işçilərin əmək haqqı, kadrların yenidən hazırlanması, əsas fondların təkrar istehsalı, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- ☐ yeni tikinti, istehsalın modernizasiyası, vergi xərcləri, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- ☐ əsaslı təmir, cari təmir, avadanlıqların alınmasına çəkilən xərclər, binaların tikintisi
- ☒ yeni yaradılmış və ya moderniləşdirilmiş əsas fondlar, qiymətli kağızlar, mülkiyyət hüququ və əqli mülkiyyət hüququ

371 Qeyri-neft məhsullarının ixracının stimullaşdırılması üçün nəzərdə tutulan ixrac təşviqi necə hesablanır?

- ☒ ixrac gömrük bəyannaməsində nəzərdə tutulan dəyərin 3% baza olmaqla və məhsulların növündən asılı olaraq baza məbləğinə əmsallar tətbiq edilməklə
- ☐ ixrac gömrük bəyannaməsində nəzərdə tutulan dəyərin 3% baza olmaqla və məhsulların növündən asılı olaraq baza məbləğinə 5 % əlavə tətbiq edilməklə
- ☐ ixrac gömrük bəyannaməsində nəzərdə tutulan dəyərin 5% əsas götürülməklə
- ☐ ixrac gömrük bəyannaməsində nəzərdə tutulan dəyərin 5% baza olmaqla və məhsulların növündən asılı olaraq baza məbləğinə əmsallar tətbiq edilməklə
- ☐ ixrac gömrük bəyannaməsində nəzərdə tutulan dəyərin 3% əsas götürülməklə

372 İnvestisiya təşviqi sənədini alan sahibkarlar üçün olan güzəştlər neçə il müddətinə nəzərdə tutulur?

- ☐ 3 il
- ☐ 10 il
- ☐ müddətsiz
- ☒ 7 il
- ☐ 5 il

373 İnvestisiya təşviqi sənədini alan sahibkarlar aşağıdakı güzəştlərin hansından faydalana bilməz?

- ☐ idxal etdikləri texnika və qurğular üzrə idxalda əlavə dəyər vergisindən azad edilir
- ☒ mənfəət yaxud gəlir vergisindən azad edilir
- ☐ mənfəət yaxud gəlir vergisi üzrə 50 faizlik güzəşt
- ☐ əmlak vergisindən və torpaq vergisindən azad edilir
- ☐ idxal etdikləri texnoloji avadanlıqlar idxalda əlavə dəyər vergisindən azad edilir

374 2016-cı ildən Azərbaycanda investisiya fəaliyyətinin stimullaşdırılması üçün hansı mexanizm tətbiq olunur?

- ☐ investisiya məbləğinin yuxarı həddi
- ☐ investisiya kvotası
- ☐ investisiya güzəştləri sənədi
- ☒ investisiya təşviqi sənədi
- ☐ investisiya lisenziyası

375 Son illər Azərbaycanda investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması üçün atılan addımlar sırasında bu tədbir yoxdur:

- ☒ sahibkarlıq subyektlərində bütün yoxlamalar ləğv edilib
- ☐ investisiya təşviqi sənədi tətbiq olunur
- ☐ qeyri-neft məhsullarının ixracına ixrac təşviqi tətbiq olunur
- ☐ sahibkarlıq subyektlərində bir çox yoxlamalar 2 il müddətinə dayandırılıb

- ☐ lisenziyalaşdırma şərtləri asanlaşdırılıb

376 Hazırda Azərbaycanda sahibkarlıq fəaliyyətinə lisenziyalar neçə il müddətinə verilir?

- ☐ 10 il
☒ müddətsiz
☐ 1 il
☐ 5 il
☐ 3 il

377 İnvestisiya siyasəti nədir?

- ☐ bunların hamısı
☒ investisiya qoyuluşu üçün əlverişli şərait yaradılması istiqamətində dövlət tərəfindən davamlı olaraq və sistemli şəkildə həyata keçirilən təşkilati, iqtisadi, siyasi və başqa xarakterli tədbirlərin məcmusudur
☐ əhalinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində dövlət tərəfindən davamlı olaraq və sistemli şəkildə həyata keçirilən təşkilati, iqtisadi, siyasi və başqa xarakterli tədbirlərin məcmusudur
☐ ölkədə sosial-iqtisadi infrastrukturun qurulması istiqamətində dövlət tərəfindən davamlı olaraq və sistemli şəkildə həyata keçirilən təşkilati, iqtisadi, siyasi və başqa xarakterli tədbirlərin məcmusudur
☐ dövlət büdcəsi hesabına həyata keçirilən investisiya layihələrinin səmərəliliyinin təmin edilməsi məqsədi ilə dövlət tərəfindən sistemli şəkildə həyata keçirilən təşkilati, iqtisadi, siyasi və başqa xarakterli tədbirlərin məcmusudur

378 İnvestisiya mühitə belə ola bilər:

- ☐ maraqlı yaxud maraqsız
☒ əlverişli yaxud əlverişsiz
☐ lokal, milli və global
☐ fasiləli yaxud fasiləsiz
☐ makroiqtisadi yaxud mikroiqtisadi

379 Aşağıdakılardan hansı investisiyalar üçün olan qeyri-kommersiya risklərinə daxildir?

- ☐ ərazidə qanunçuluq səviyyəsi
☒ bunların hamısı
☐ ekoloji təhlükəsizlik və təbii-iqlim şəraiti
☐ işsizlik səviyyəsi
☐ siyasi sabitlik səviyyəsi

380 Aşağıdakılardan hansı investisiyalar üçün kommersiya riski hesab olunur

- ☐ siyasi, sosial, ekoloji, iqtisadi və s. xarakterli risklər
☐ müharibə, siyasi qeyri-sabitlik, dövlətin investisiya fəaliyyətinə mane olması kimi risklər
☐ bunların heç biri
☒ investisiya layihələrinin iqtisadi məzmunu ilə əlaqəli risklər
☐ xarici mühitin investora təsiri ilə bağlı risklər

381 Aşağıdakılardan hansı investisiya potensialını əks etdirmir?

- ☐ əhalinin rifah səviyyəsi
☐ əmək ehtiyatlarının kəmiyyəti və keyfiyyəti
☐ ərazidə təbii resursların mövcudluğu
☒ insanların ömür müddəti
☐ maliyyə resurslarına əlçatanlıq səviyyəsi

382 İnvestisiya fəallığı hansı amillərlə müəyyən edilir?

- ☒ investisiya potensialı və investisiya riskləri
☐ dövlət investisiya siyasəti və investisiya riskləri
☐ investisiyaya müünasibət və əhalinin rifah səviyyəsi

- ☐ investisiya yığımı və investisiya riskləri
- ☐ makroiqtisadi, sosial-siyasi və institusional amillər

383 Aşağıdakılardan hansı sahənin investisiya cəlbədiciyi baxımından xarakteritikası hesab edilmir?

- ☐ sahə bazarının miqyası və rəqabət səviyyəsi
- ☒ sahənin ÜDM istehsalındakı payı
- ☐ bunların hamısı sahənin xarakteristikasıdır
- ☐ sahəyə giriş-çıxış maneələrinin mövcudluğu
- ☐ sahənin inkişaf templəri və perspektivləri

384 Aşağıdakılardan hansı sahənin investisiya cəlbədiciyi baxımından xarakteritikası hesab edilmir?

- ☐ sahəyə giriş-çıxış maneələrinin mövcudluğu
- ☐ sahənin inkişaf templəri və perspektivləri
- ☒ sahənin ÜDM istehsalındakı payı
- ☐ sahə bazarının miqyası və rəqabət səviyyəsi
- ☐ bunların hamısı sahənin xarakteristikasıdır

385 Aşağıdakılardan hansı investisiya mühitinin zəruri şərtləridir?

- ☐ mülkiyyət hüququnun və investorların maraqlarının müdafiəsi
- ☐ antiinhisar tənzimlənməsi və rəqabətin mühafizə olunması
- ☒ bunların hamısı
- ☐ qanunçuluq və ədalətli məhkəmə sistemi
- ☐ qanunvericilik bazasının keyfiyyəti və sabitliyi

386 İnvestisiya mühitinin makroiqtisadi amillərinə aiddir?

- ☐ ÜDM artım dinamikası
- ☐ inflyasiyanın və faiz dərəcəsinin səviyyəsi
- ☐ vergi sisteminin keyfiyyəti və vergi yükünün səviyyəsi
- ☐ ölkə iqtisadiyyatının açıqlıq dərəcəsi
- ☒ bunların hamısı

387 Aşağıdakılardan hansı investisiya mühitinin xarakteristikası deyil?

- ☐ ölkə bazarının həcmi və cəlbədiciyi
- ☒ ÜDM-in sahə quruluşu
- ☐ əhəlinin rifah səviyyəsi və sosial-mədəni amillər
- ☐ siyasi sabitlik səviyyəsi
- ☐ iqtisadi-maliyyə sabitliyinin səviyyəsi

388 Dünya Bankının müəyyənliyinə görə investisiya mühiti nədir?

- ☒ hər-hansı bir ərazidə şirkətlərə və iş adamlarına məhsuldar investisiyaları həyata keçirmək, yeni iş yerləri yaratmaq və öz fəaliyyətlərini genişləndirmək üçün imkanlar yaradan və onları belə fəaliyyətə stimullaşdıran amillərin məcmusudur
- ☐ bunların heç biri
- ☐ bunların hamısı
- ☐ insanların gələcək faydalar naminə cari istehlakdan imtina edərək vəsaitini işüzar fəaliyyətə yönəltməsidir
- ☐ şirkətlərə və iş adamlarına iş qurmaq və mənfəət əldə etmək imkanlarını məhdudlaşdıran və onları belə fəaliyyətdən çəkəndirən amillərin məcmusunu əks etdirir

389 İnvestisiya nəyin tərkib hissəsidir?

- ☐ xalis cari dəyər
- ☐ mənfəət
- ☐ inflyasiya
- ☐ dövriyyədə olan pulun miqdarı

390 Aşağıdakılardan hansı ÜDM-in tərkib hissəsi deyil?

- ☐ xarici ticarət dövriyyəsinin saldosu
- ☒ idxal edilən məhsulların dəyəri
- ☐ investisiya
- ☐ ev təsərrüfatlarının cari istehlakı
- ☐ dövlət xərcləmələri

391 Dayanaqlı artıma nail olmaq üçün:

- ☒ investisiyaların məbləği ilə yanaşı onun keyfiyyəti və səmərəliliyi artırılmalıdır
- ☐ yığımın məbləği ilə yanaşı istehlakın həcmi də artırılmalıdır
- ☐ investisiyaların məbləği ilə yanaşı əhalinin istehlakı da artırılmalıdır
- ☐ yalnız investisiyaların məbləğinin artırılması kifayətdir
- ☐ yalnız yığımın məbləğinin artırılması kifayətdir

392 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi baxımdan zəif ölkələrə aiddir?

- ☐ yığımın aşağı, investisiyanın isə yüksək səviyyəsi
- ☒ yığımın və investisiyanın aşağı səviyyəsi
- ☐ yığımın və investisiyanın yüksək səviyyəsi
- ☐ yığımın yüksək, investisiyanın isə aşağı səviyyəsi
- ☐ bunların heç biri

393 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi baxımdan inkişaf etmiş ölkələrə aiddir?

- ☐ yığımın aşağı, investisiyanın isə yüksək səviyyəsi
- ☐ bunların heç biri
- ☒ yığımın və investisiyanın yüksək səviyyəsi
- ☐ yığımın və investisiyanın aşağı səviyyəsi
- ☐ yığımın yüksək, investisiyanın isə aşağı səviyyəsi

394 Aşağıdakılardan hansı maliyyəinvestisiyasıdır?

- ☐ əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyalar
- ☒ investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyalar
- ☐ əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzun müddətli vəsait qoyuluşları
- ☐ əməkhaqqının ödənilməsinə yönəldilmiş investisiya qoyuluşları
- ☐ daşınmaz əmlakın alınmasına yönəldilən investisiyalar

395 Aşağıdakılardan hansı realinvestisiyanı əks etdirir?

- ☐ birbaşa və portfelin investisiyaların cəmi
- ☒ əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzun müddətli vəsait qoyuluşları
- ☐ investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınması ilə əlaqədar uzun müddətli vəsait qoyuluşları
- ☐ qiymətli kağızların alınmasına və dövriyyə vəsaitlərinin formalaşdırılması ilə əlaqədar layihələrə uzun müddətli vəsait qoyuluşları
- ☐ əməkhaqqının ödənilməsinə yönəldilmiş uzun müddətli investisiya qoyuluşları

396 Birbaşa investisiya:

- ☐ veksellərin alınmasına yönəldilir
- ☐ imtiyazlı səhmlərin alınmasına yönəldilir
- ☐ istiqrazların alınmasına yönəldilir
- ☐ müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı vermir
- ☒ müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı verir

397 Əsaslı vəsait qoyuluşunun tərkibi hansı xərclərdən ibarətdir?

- ☐ sənaye, kənd təsərrüfatı, tikinti, nəqliyyat, rabitə və ticarət xərcləri
- ☐ müəssisələrin genişləndirilməsi, yenidənqurulması, texnika ilə silahlanması, təhcizat və satış xərcləri
- ☐ təkrar istehsal, texnoloji, cari və s. xərclər
- ☒ tikinti-quraşdırma avadanlıq, alət və inventarların alınması, geoloji kəşfiyyat, torpaq alma, kadr hazırlama, idarə heyətinin saxlanması xərcləri
- ☐ texnoloji təkmilləşdirmələr və yeni məhsul istehsalı xərcləri, məhsul satışı xərcləri

398 Əsaslı vəsait qoyuluşunun texnoloji quruluşu nədir?

- ☐ iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı maliyyələşmə mənbələrinin xüsusi çəkiləridir
- ☐ iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı regionların xüsusi çəkiləridir
- ☐ iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı sahə xərclərin xüsusi çəkiləridir
- ☐ yeni tikintiyə, mövcud güjlərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki jəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərjlərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkiləridir
- ☒ layihələndirməyə, avadanlıqların alınmasına, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi əsaslı vəsait qoyuluşunda xüsusi çəkiləridir

399 Aşağıdakılardan hansı maliyyə investisiyaları hesab edilir?

- ☐ istehsalın səmərəliliyini yüksəldən investisiyalar
- ☒ qiymətli kağızların, məsələn, adi səhmlərin və istiqrazların alınmasına investisiyalar
- ☐ dövrüyyə vəsaitlərinin yaradılması və artırılmasına investisiyalar
- ☐ istehsalın genişlənməsinə investisiyalar
- ☐ yeni istehsalların və ya yeni texnologiyaların yaradılmasına investisiyalar

400 Aşağıdakılardan hansı real investisiyalar hesab edilmir?

- ☐ dövrüyyə vəsaitlərinin yaradılması və artırılmasına investisiyalar
- ☒ qiymətli kağızların, məsələn, adi səhmlərin və istiqrazların alınmasına investisiyalar
- ☐ fəaliyyətdə olan müəssisələrin yenidən qurulmasına investisiyalar
- ☐ yeni müəssisələrin yaradılmasına investisiyalar
- ☐ istehsalın genişlənməsinə investisiyalar

401 Aşağıdakılardan hansı investisiya vasitələrinə aiddir?

- ☐ daşınan və daşınmaz əmlak
- ☒ bunların hamısı
- ☐ torpaq, su və digər ehtiyatlardan istifadə hüquqları
- ☐ patentləşdirilmiş texniki, texnoloji, kommersiya və digər biliklərin məcmusu
- ☐ elmi-praktiki və digər intellektual dəyərlər

402 Aşağıdakılardan hansı investisiya vasitələrinə aiddir?

- ☐ pul və məqsədli bank yatırımları
- ☒ bunların hamısı
- ☐ qiymətli kağızlar
- ☐ paylar və səhmlər
- ☐ kreditlər

403 Aşağıdakılardan hansı investisiyanı daha yaxşı ifadə edir?

- ☒ gəlir götürmək məqsədi ilə sahibkarlıq və digər fəaliyyət növlərinə qoyulan maliyyə vəsaitləri, maddi və intellektual dəyərlərdir
- ☐ gəlir götürmək məqsədi ilə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaqdır
- ☐ bunların hamısı
- ☐ məhsul istehsal etmək məqsədi ilə sahibkarlıq və digər fəaliyyət növlərinə qoyulan maliyyə vəsaitləri, maddi və intellektual dəyərlərdir

- ☐ iş görmək məqsədi ilə sahibkarlıq və digər fəaliyyət növlərinə qoyulan maliyyə vəsaitləri, maddi və intellektual dəyərlərdir

404 Aşağıdakılardan hansı istehsalın inkişafına yönəldilən investisiya hesab olunur?

- ☐ işləyənlərin əmək haqqı
☒ avadanlıqların alınması və quraşdırılması xərcləri
☐ əsas fondların cari təmiri xərcləri
☐ xammal və materialların alınması xərcləri
☐ məhsulun istehsalına və reallaşdırmasına çəkilən cari xərclər

405 Birbaşa investisiya: Birbaşa investisiya:

- ☐ veksellərin alınmasına yönəldilir
☐ imtiyazlı səhmlərin alınmasına yönəldilir
☒ müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkənini verir
☐ müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkənini vermir
☐ istiqrazların alınmasına yönəldilir

406 Firmanın investisiya fəaliyyətinin məqsədləri sırasında ola bilməz:

- ☐ kapitalın miqdarının artırılması
☒ büdcə qarşısında öhdəliklərin yerinə yetirilməsi
☐ kapitalın dəyərinin saxlanılması
☐ kapitalın dəyərinin artırılması
☐ kapitalın istifadəsindən gəlir götürülməsi

407 C.M. Keynsin fikrincə, investisiya – firma tərəfindən aşağıdakılara sərf olunan vəsaitdir:

- ☐ işçilərin əmək haqqının ödənilməsinə, avadanlıqların cari təmirinə
☐ kapital ehtiyatlarının artırılmasına, bina və qurğuların tikilməsinə və dövlət büdcəsinə vergilərin ödənilməsinə
☐ kapital ehtiyatlarının artırılmasına, avadanlığın alınmasına və dividendlərin verilməsinə
☐ bina və qurğuların tikilməsinə, onlara qulluq edilməsinə və vaxtı-vaxtında cari təmir edilməsinə
☒ kapital ehtiyatını artırılmasına, avadanlığın alınmasına, bina və qurğuların tikilməsinə

408 P. Samuelsonun fikrini tamamlayın: “investisiya - kapitalın yaranması və gələcəkdə gözlənilən istehlakın genişləndirilməsi naminə, hazırkı gəlirin _____ imtinə etmək deməkdir”

- ☒ cari istehlaka xərclənməsindən
☐ yığıma yönəldilməsindən
☐ əmanətə qoyulmasından
☐ cari istehsal xərclənməsindən
☐ gələcək istehlaka xərclənməsindən

409 Vençur kapitalı nədir?

- ☐ bunların heç biri
☐ Sənaye istehsalı müəssisələrinin yaradılmasına yönəldilən sərmayədir
☐ İstehsalın genişləndirilməsini nəzərdə tutan iri həcmli layihənin maliyyələşdirilməsinə vasitə yönəldilməsidir
☒ Yeni ideyanın həyata keçirilməsini nəzərdə tutan “riskli layihə”lərin maliyyələşdirilməsinə yönəldilən sərmayədir
☐ yeni ideyaların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır

410 İnformasiyanın baza modelinə görə yenilikçi sahibkar innovasiya prosesinin təşkilinə necə nail olur?

- ☐ vençur müəssisələrinin dəstəyi ilə
☐ texniki və bazar məlumatlarını toplamaqla
☐ texniki bilikləri və zəruri maliyyəni tapmaqla
☒ texniki bilikləri, bazar məlumatlarını və inzibati qabiliyyətləri birləşdirməklə
☐ dövlət yardımından yararlanmaqla

411 İnformasiyanın baza modelinə görə ideyaların məhsula çevrilməsində həlledici rol kimə məxsusdur?

- ☐ bunların hamısına
- ☐ ekspertə
- ☐ dövlətə
- ☒ sahibkara
- ☐ ev təsərrüfatına

412 Texnopark nədir?

- ☐ Yüksək elmi potensiala malik iri elmimərkəzlərin (məsələn, universitetlər, institutlar və s.) ətrafında formalaşan və onların elmi ideyalarının və ixtiralarının tətbiqini nəzərdə tutan innovasiya təşkilatıdır
- ☐ eyni cinsi sənaye müəssisələrinin öz məhsullarının ümumi satış kontoru vasitəsilə satışını təşkil etmək məqsədi ilə xüsusi ticarət cəmiyyəti yaxud ortaqlığı formasında yaratdıqları birlikdir
- ☐ hüquqi yaxud fiziki şəxslərin, bəzəadətən, ümumi təsərrüfat, elmi, mədəni yaxud başqa qeyri-kommersiya məqsədlərinə çatmaq üçün yaratdıqları könüllü birlik formasıdır
- ☒ Fəaliyyəti elmi-texniki tədqiqatların kommersiyalaşdırılmasına və yeniliklərin maddi istehsal sferasına hərəkətinin sürətləndirilməsinə əsaslanan kompakt yerləşdirilmiş kompleksdir
- ☐ İri müstəqil şirkətlərin ayrı-ayrı fəaliyyətlərin əlaqələndirilməsi və birgə maliyyələşdirilməsi, strateji elmi-tədqiqat və layihə-konstruktor işləmələrinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə yaratdıqları müvəqqəti birlikdir

413 Texnopolis nədir?

- ☐ İri müstəqil şirkətlərin ayrı-ayrı fəaliyyətlərin əlaqələndirilməsi və birgə maliyyələşdirilməsi, strateji elmi-tədqiqat və layihə-konstruktor işləmələrinin həyata keçirilməsi məqsədii lə yaradılan firmalararası birlikdir
- ☐ Fəaliyyəti elmi-texniki tədqiqatların kommersiyalaşdırılmasına və yeniliklərin maddi istehsal sferasına hərəkətinin sürətləndirilməsinə əsaslanan kompakt (sıxəlaqəli) yerləşdirilmiş kompleksdir
- ☐ Nəticələrin kommersiyalaşdırılması da daxil olmaqla bütün innovasiya tsikli üzrə mürəkkəb işlər kompleksinin həyata keçirilməsi üçün iştirakçıların firmalararası kooperasiya sazişidir
- ☒ Müəyyən bir ərazidə tam innovasiya tsiklini əhatə edən müəssisə və idarələrin daxil olduğu elmi ideyalar mərkəzi (məsələn, universitet) yanında xüsusi olaraq yaradılmış kompleksdir
- ☐ Yüksək elmi potensiala malik iri elmi mərkəzlərin (məsələn, universitetlər, institutlar və s.) ətrafında formalaşan və onların elmi ideyalarının və ixtiralarının tətbiqini nəzərdə tutan innovasiya təşkilatıdır

414 Vençur sahibkarlığı nədir? Vençur sahibkarlığı nədir?

- ☐ fəaliyyəti elmi-texniki tədqiqatların kommersiyalaşdırılması olan biznesdir
- ☐ nəhəng layihələrin həyata keçirilməsi üzrə ixtisaslaşmış biznesdir
- ☐ əsasən mövcud layihələrin davam etdirilməsi üzrə ixtisaslaşmış biznesdir
- ☒ əsasən yeni ideyaların həyata keçirilməsi üzrə "riskli layihələrin" reallaşdırılması üzrə ixtisaslaşmış biznesdir
- ☐ müəyyən bir ərazidə (məsələn, inkişaf etmiş infraqururktura malik kiçik şəhərdə) tam innovasiya tsiklini əhatə edən müəssisədir

415 Firmaların innovasiya fəaliyyətini stimullaşdırmaq üçün dövlət hansı alətdən istifadə edə bilməz?

- ☐ iri innovasiya layihələrinin maliyyələşdirilməsində dövlətin payçı kimi iştirakı
- ☐ vergi güzəştləri (investisiya vergi krediti)
- ☐ firmalara uzun müddətli güzəştli kreditlərin verilməsi
- ☒ inhisarçı firmaların innovasiya fəaliyyətinə məhdudiyyətlərin qoyulması
- ☐ patent və müəlliflik hüquqları obyektlərinin qorunması

416 Firmaların innovasiya fəaliyyətini stimullaşdırmaq üçün dövlət hansı alətlərdən istifadə edə bilər?

- ☐ iri innovasiya layihələrinin maliyyələşdirilməsində dövlətin payçı kimi iştirakı
- ☐ vergi güzəştləri (investisiya vergi krediti)
- ☐ firmalara uzun müddətli güzəştli kreditlərin verilməsi
- ☒ bunların hamısından
- ☐ patent və müəlliflik hüquqları obyektlərinin qorunması

417 İxtisaslaşdırılmış və kompleks innovasiya təşkilatları hansılardır

- ☐ müəssisəbirlikləri, sığortashirkətləri, alyanslar, inkubatorlar, klasterlər, texnologijiparklar təktəsisçilimüəssisələr, ortaqlıqlar, cəmiyyətlər
- ☐ məhdudməsuliyyətlimüəssisələr, kommanditmüəssisələr, səhmdarcəmiyyətləri, təsərrüfatcəmiyyətləri, kooperativlər
- ☐ konsern, kartel, kanqlomerat, konsorsium, sənayeholdinqləri, stratejialyanslar, maliyyə-sənayeqrupları
- ☒ tədqiqatmərkəzləri, layihə-konstruktortəşkilatları, elmiparklar, maliyyə-sənayeqrupları, texnoparklar, texnopolislər, stratejialyanslar
- ☐ konsern, holdinq, konsorsium, holdinqlər, əməliyyatşirkətləri, səhmdarcəmiyyətləri, maliyyə-sənayeqrupları

418 Aşağıdakı fəaliyyətlərdən hansı biri müəssisənin innovasiya fəaliyyətinə aid edilə bilməz?

- ☐ istehsalın texnoloji cəhətdən yenidən təchiz edilməsinin və hazırlığının həyata keçirilməsi
- ☐ innovasiya infrastrukturunun yaradılması və inkişaf etdirilməsi
- ☒ yeni proseslərin, məhsulların və məmulatların sınağının lisenziyalaşdırılması və standartlaşdırılması
- ☐ iqtisadi dövriyyədə reallaşdırılacaq yeni yaxud təkmilləşdirilmiş məhsulun və ya texnoloji prosesin yaradılmasına istiqamətlənmiş elmi-tədqiqat, təcrübə-konstruktor və texnoloji işləmələrin yerinə yetirilməsi
- ☐ intellektual mülkiyyət obyektlərinə və məxfi elmi və texnoloji informasiyaya hüquqların əldə edilməsi, ötürülməsi və qorunması

419 Aşağıdakılardan hansı dövlət innovasiya siyasətinin qarşısında duran vəzifələrə daxil deyil?

- ☐ innovasiya fəaliyyətinin inkişafında elm, təhsil, istehsal və maliyyə-kredit sferalarının qarşılıqlı fəaliyyətinin təmin edilməsi
- ☐ innovasiya fəaliyyətinin infrastrukturunun yaradılması və inkişaf etdirilməsi
- ☐ dövlət innovasiya siyasətinin istiqamətlərinin, müəyyənləşdirilməsi və reallaşdırılması
- ☒ yerli innovasiya məhsullarının beynəlxalq bazarlarda satışının həyata keçirilməsi
- ☐ elmi-texniki kooperasiya və innovasiya fəaliyyəti sahəsində xarici iqtisadi əlaqələrin inkişafı

420 Aşağıdakılardan hansı dövlət innovasiya siyasətinin məqsədini əks etdirir?

- ☐ yerli məhsulların rəqabət qabiliyyətliliyinin artırılması, sabit iqtisadi artımın təmin edilməsi, əhalinin həyat səviyyəsinin və keyfiyyətinin yüksəldilməsi, ölkə iqtisadiyyatının dünya təsərrüfatına səmərəli inteqrasiyası
- ☐ ölkəyə gətirilən malların keyfiyyətinə nəzarətin artmasını, fundamental tədqiqatların nəticələrinin səmərəli istifadəsini və kommersiyalaşmasını, əhalinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması məsələlərinin həllini təmin edən əlverişli mühitin yaradılması
- ☐ ölkədə istehsal olunan məhsulların rəqabət qabiliyyətliliyinin artması, elmi-texniki işləmələrin nəticələrinin səmərəli istifadəsi və sosial-iqtisadi inkişaf məsələlərinin həlli
- ☒ ölkədə istehsal olunan məhsulların rəqabət qabiliyyətliliyinin artmasını, elmi-texniki işləmələrin nəticələrinin səmərəli istifadəsini və sosial-iqtisadi inkişaf məsələlərinin həllini təmin edən innovasiya fəaliyyəti üçün ölkədə əlverişli iqtisadi, hüquqi və təşkilati mühitin yaradılması
- ☐ yerli məhsulların rəqabət qabiliyyətliliyinin artırılması, sabit iqtisadi artımın təmin edilməsi, əhalinin həyat səviyyəsinin və keyfiyyətinin yüksəldilməsi, ölkənin müdafiə (hərbi), texnoloji və ekoloji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi

421 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı iqtisadi strukturun transformasiyasına istiqamətlənmiş innovasiya siyasətinin konsepsiyasını əks etdirir?

- ☐ yeniliklərin başlıca impulsu elm və texnikadır, bu impulsları hərəkətə gətirən yeganə qüvvə bazar rəqabətidir, bu proseslərdə dövlət yalnız tənzimləyici rola malikdir
- ☐ resursların bölüşdürülməsində, gələcək inkişaf istiqamətlərinin və texnoloji imkanların seçilməsində bazar mexanizmi üstün rola malikdir
- ☐ yeniliklərin başlıca impulsu elm və texnikadır, bunların inkişafına hər şeydən əvvəl dövlət cavabdehdir
- ☒ texnologiya və cəmiyyət arasında uzunmüddətli qarşılıqlı təsir mövcuddur, iqtisadiyyatın strukturunun dəyişilməsinə, təsərrüfat subyektlərinin davranışına və əhalinin həyat səviyyəsinə mütərəqqi texnologiyanın güclü təsiri var
- ☐ yalnız bazar mexanizminin fəaliyyəti ilə təmin edilən innovasiyalar bəşəri dəyərlərə etinasız qalır və böyük sosial məsrəflərə gətirib çıxarır, elmi-texniki tərəqqinin sosial nəticələri diqqət mərkəzinə çəkməli, sosial tənzimləmə həyata keçirilməlidir

422 İqtisadiyyatda struktur dəyişikliklərinə istiqamətlənmiş innovasiya siyasətəti nəyə əsaslanır?

- ☐ yalnız bazar mexanizminin fəaliyyəti ilə təmin edilən innovasiyaların sosial təsirləri nəzərə ala bilməməsinə
- ☐ yalnız bazar mexanizminin fəaliyyəti ilə təmin edilən innovasiyaların iqtisadi səmərəliliyi təmin edə bilməsinə

- ☐ yeniliklərin başlıca impulsu olan elm və texnikanın inkişafında dövlətin üstün roluna
- ☐ bazar mexanizminin üstün roluna
- ☒ texnologiya və cəmiyyət arasında uzunmüddətli qarşılıqlı təsirə

423 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı "sosial yönümlü" innovasiya siyasətinin konsepsiyasını əks etdirir?

- ☐ yeniliklərin başlıca impulsu elm və texnikadır, bu impulsları hərəkətə gətirən yeganə qüvvə bazar rəqabətidir, bu proseslərdə dövlət yalnız tənzimləyici rola malikdir
- ☐ resursların bölüşdürülməsində, gələcək inkişaf istiqamətlərinin və texnoloji imkanların seçilməsində bazar mexanizmi üstün rola malikdir
- ☐ yeniliklərin başlıca impulsu elm və texnikadır, bunların inkişafına hər şeydən əvvəl dövlət cavabdehdir və belə inkişafın istiqamətini dəqiq müəyyənləşdirməyə qadirdir
- ☒ yalnız bazar mexanizminin fəaliyyəti ilə təmin edilən innovasiyalar bəşəri dəyərlərə etinasız qalır və böyük sosial məsrəflərə gətirib çıxarır, elmi-texniki tərəqqinin sosial nəticələri diqqət mərkəzinə çəkilməli, qərarların qəbulu prosesi geniş ictimaiyyəti cəlb etməklə müəyyən sosial-siyasi konsensusa əsaslanmalıdır
- ☐ texnologiya və cəmiyyət arasında uzunmüddətli qarşılıqlı təsir mövcuddur, iqtisadiyyatın strukturunun dəyişilməsinə, təsərrüfat subyektlərinin davranışına və əhəlinin həyat səviyyəsinə mütərəqqi texnologiyanın güclü təsiri var

424 "Sosial yönümlü" innovasiya siyasətinin istinad nöqtəsi nədən ibarətdir?

- ☐ yalnız dövlət fəaliyyəti ilə təmin edilən innovasiyalar sosial təsirləri nəzərə ala bilmir
- ☐ yalnız bazar mexanizminin fəaliyyəti ilə təmin edilən innovasiyalar iqtisadi səmərəliliyi təmin edə bilər
- ☐ yalnız bazar mexanizminin fəaliyyəti ilə təmin edilən innovasiyalar sosial təsirləri tam nəzərə ala bilər
- ☒ yalnız bazar mexanizminin fəaliyyəti ilə təmin edilən innovasiyalar sosial təsirləri nəzərə ala bilmir
- ☐ yalnız dövlətin iştirakı ilə təmin edilən innovasiyaların sosial təsirləri tam nəzərə ala bilər

425 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı "tələbə yönəlik" innovasiya siyasətinin konsepsiyasını əks etdirir?

- ☐ yeniliklərin başlıca impulsu elm və texnikadır, bu impulsları hərəkətə gətirən yeganə qüvvə bazar rəqabətidir, bu proseslərdə dövlət yalnız tənzimləyici rola malikdir
- ☐ yalnız bazar mexanizminin fəaliyyəti ilə təmin edilən innovasiyalar bəşəri dəyərlərə etinasız qalır və böyük sosial məsrəflərə gətirib çıxarır
- ☐ yeniliklərin başlıca impulsu elm və texnikadır, bunların inkişafına hər şeydən əvvəl dövlət cavabdehdir və dövlət belə inkişafın istiqamətini dəqiq müəyyənləşdirməyə qadirdir
- ☒ resursların bölüşdürülməsində, gələcək inkişaf istiqamətlərinin və texnoloji imkanların seçilməsində bazar mexanizmi üstün rola malikdir, dövlət yalnız fundamental tədqiqatları stimullaşdırmalı və firmalarda yeniliklərin yaranması üçün zəruri iqtisadi və informasiya mühitini təmin etməlidir
- ☐ texnologiya və cəmiyyət arasında uzunmüddətli qarşılıqlı təsir mövcuddur, iqtisadiyyatın strukturunun dəyişilməsinə, təsərrüfat subyektlərinin davranışına və əhəlinin həyat səviyyəsinə mütərəqqi texnologiyanın güclü təsiri var

426 "Tələbə yönəlik" innovasiya siyasəti nəyə əsaslanır?

- ☐ dövlət maraqlarının üstünlüyünə
- ☐ bazar mexanizminin çatışmazlıqlarına
- ☐ bazar mexanizminin məhdud roluna
- ☒ bazar mexanizminin üstün roluna
- ☐ dövlətin üstün roluna

427 "Texnoloji təkan" siyasətinin konsepsiyasına əsasən dövlət innovasiya proseslərinin genişlənməsində necə iştirak etməlidir?

- ☐ bunların heç biri
- ☐ yalnız birbaşa iştirak formasında
- ☐ yalnız dolayısı formada
- ☒ bütün mümkün birbaşa və dolayısı iştirak formalarında
- ☐ dövlət bu prosesdə iştirak etməməlidir

428 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı "texnoloji təkan" siyasətinin konsepsiyasını əks etdirir?

- ☐ yeniliklərin başlıca impulsu elm və texnikadır, bu impulsları hərəkətə gətirən yeganə qüvvə bazar rəqabətidir, əhalinin həyat səviyyəsi yeniliklərin tətbiqi səviyyəsindən asılıdır, bu proseslərdə dövlət yalnız tənzimləyisi rola malikdir
- ☐ yalnız bazar mexanizminin fəaliyyəti ilə təmin edilən innovasiyalar bəşəri dəyərlərə etinasız qalır və böyük sosial məsrəflərə gətirib çıxarır, elmi-texniki tərəqqinin sosial nəticələri diqqət mərkəzinə çəkilməlidir
- ☐ resursların bölüşdürülməsində, gələcək inkişaf istiqamətlərinin və texnoloji imkanların seçilməsində bazar mexanizmi üstün rola malikdir
- ☒ yeniliklərin başlıca impulsu elm və texnikadır, bunların inkişafına hər şeydən əvvəl dövlət cavabdehdir və dövlət belə inkişafın istiqamətini dəqiq müəyyənləşdirməyə qadirdir
- ☐ texnologiya və cəmiyyət arasında uzunmüddətli qarşılıqlı təsir mövcuddur, iqtisadiyyatın strukturunun dəyişilməsinə, təsərrüfat subyektlərinin davranışına və əhalinin həyat səviyyəsinə mütərəqqi texnologiyanın güclü təsiri var

429 Dövlət innovasiya siyasətinin variantları hansılardır?

- ☐ «texnoloji təkan» siyasəti, elmi-texniki inkişaf siyasəti, yeniliklərin stimullaşdırılması siyasəti, "sosial yönümlü" siyasət
- ☐ regional inkişaf siyasəti, vergi güzəştləri siyasəti, «texnoloji inkişaf» siyasəti, elmi-texniki inkişaf siyasəti, yeniliklərin tətbiqi siyasəti
- ☐ "texnoloji təkan" siyasəti, "investisiyaya artımı" siyasəti, "sosial inkişaf" siyasət, iqtisadi islahatlar siyasət
- ☒ "texnoloji təkan" siyasəti, "tələbə yönəlik" siyasət, "sosial yönümlü" siyasət, iqtisadi strukturun transformasiyasına istiqamətlənmiş siyasət
- ☐ elmi-texniki inkişaf siyasəti, yeniliklərin stimullaşdırılması siyasəti, «texnoloji inkişaf» siyasəti, əməyin elmi təşkili siyasəti

430 Aşağıdakılardan hansı müxtəlif ölkələrdə həyata keçirilən innovasiya siyasəti variantları sırasına aid deyil?

- ☐ "texnoloji təkan" siyasəti
- ☐ "tələbə yönəlik" siyasət
- ☐ "sosial yönümlü" siyasət
- ☐ iqtisadi strukturun transformasiyasına istiqamətlənmiş siyasət
- ☒ seçmə sənaye siyasəti

431 Aşağıdakılardan hansı dövlətin elmi-texniki və innovasiya siyasətinin istiqamətlərinə daxil deyil?

- ☐ elmi-texniki inkişafın proqnozlaşdırılması, milli elmi prioritetlər sisteminin formalaşdırılması
- ☒ ölkədə yoxsulluğun azaldılması və davamlı iqtisadi inkişafın təmin edilməsi, regionların sosial-iqtisadi inkişafı
- ☐ özəl bölmədə elmi tədqiqatların və onların nəticələrinin tətbiqinin stimullaşdırılması, ETT-nin templəri və səmərəliliyi nöqtəyi-nəzərindən zəruri rəqabət səviyyəsinin saxlanılması
- ☐ dövlət elmi tədqiqatlarında prioritet (öncül) istiqamətlərin müəyyənləşdirilməsi; dövlət resurslarının elmi tədqiqatların müxtəlif istiqamətləri arasında bölüşdürülməsi
- ☐ iqtisadiyyatda innovasiya mühitini, tədqiqat və işləmələri təmin edən infrastrukturun formalaşdırılması

432 Milli innovasiya sistemlərinin formalaşması və inkişafı ilə bağlı aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☐ bu prosesdə dövlətin rolu şirkətlərin innovasiya fəaliyyəti üçün zəruri infrastrukturun və əlverişli institusional şəraitin yaradılmasından ibarətdir
- ☒ bu prosesdə həm özəl bölmənin, həm də dövlətin rolları bir-birini təkrarlayır
- ☐ bu prosesdə özəl bölmə və dövlətin hər birinin özünəməxsus rolu
- ☐ bu prosesdə özəl bölmə və dövlətin qarşılıqlı əlaqəli fəaliyyəti son dərəcə zəruri
- ☐ bu prosesdə özəl bölmənin rolu yeni texnologiyaların yaradılmasından və kommersiya mənimsənilməsindən ibarətdir

433 Milli innovasiya sistemi nədir?

- ☐ ölkədə yeniliklərin yaradılması və kommersiyalaşdırılması ilə məşğul olan firmaların və elmi tədqiqat institutlarının məcmusudur
- ☐ global miqyasda elmi biliklərin və texnologiyaların istehsalı və kommersiyalaşdırılması ilə məşğul olan qarşılıqlı əlaqəli təşkilatların və institutların məcmusudur
- ☒ ölkənin sərhədləri çərçivəsində elmi biliklərin və texnologiyaların istehsalı və kommersiyalaşdırılması ilə məşğul olan qarşılıqlı əlaqəli təşkilatların və institutların məcmusudur

- ☐ ölkənin sərhədləri çərçivəsində elmi biliklərin və texnologiyaların istehsalı və kommersiyalaşdırılması ilə məşğul olan dövlət qurumlarının məcmusudur
- ☐ bunların hamısı

434 Aşağıdakılardan kim innovasiya proseslərinin institutsional kontekstini araşdırıb?

- ☒ D. Nort
- ☐ M. Porter
- ☐ Y. Şumpeter
- ☐ F. Hayek
- ☐ M. Fridman

435 İnnovasiyalara münasibətdə "səpələnmiş bilik" konsepsiyasının müəllifi kimdir?

- ☒ F. Hayek
- ☐ D. Nort
- ☐ Y. Şumpeter
- ☐ M. Porter
- ☐ C. Stigler

436 İnstitutsionalizmin innovasiya konsepsiyasının başlıca ideyası nədən ibarətdir?

- ☐ innovasiya prosesinin əsas mənbəyini rəqabət təşkil edir
- ☐ innovasiya prosesinin əsasını qeyri-müəyyənlik, informasiya məhdudluğu və natamam biliklər təşkil edir
- ☒ institutlar birbaşa və dolayısı ilə həm biliklərə, həm də texnologiyalara təsir göstərir
- ☐ innovasiyaların mənbəyini elmi-tədqiqat institutları təşkil edir
- ☐ iqtisadi inkişafın əsas amili dövlətin elmi-tədqiqatları

437 F. Hayekə görə innovasiya proseslərinin əsasını təşkil edən amillər hansılardır?

- ☐ iqtisadi sabitlik, informasiya natamamlığı və biliklərin ötürülməsi
- ☐ qeyri-müəyyənlik, informasiya tamlığı və biliklərin natamamlığı
- ☐ iqtisadi sabitlik, informasiyanın məhdudluğu və biliklərin natamamlığı
- ☒ qeyri-müəyyənlik, informasiyanın məhdudluğu və biliklərin natamamlığı
- ☐ qeyri-müəyyənlik, informasiyanın məhdudluğu və biliklərin tamlığı

438 F. Hayekin innovasiya nəzəriyyəsi necə adlanır?

- ☐ milli innovasiyalar sistemi konsepsiyası
- ☐ "yaradıcı (konstruktiv) dağıdılma" konsepsiyası
- ☐ institutsional mühit konsepsiyası
- ☒ "səpələnmiş bilik" konsepsiyası
- ☐ yaradıcı rəqabət konsepsiyası

439 Y. Şumpeterin innovasiya nəzəriyyəsi necə adlanır?

- ☐ yaradıcı rəqabət konsepsiyası
- ☐ institutsional mühit konsepsiyası
- ☐ "səpələnmiş bilik" konsepsiyası
- ☒ "yaradıcı (konstruktiv) dağıdılma" konsepsiyası
- ☐ milli innovasiyalar sistemi konsepsiyası

440 İqtisad elminə görə hazırda innovasiyaların subyekti kimdir?

- ☐ ev təsərrüfatları
- ☐ dövlət
- ☐ sahibkarlar və firmalar
- ☒ bunların hamısı
- ☐ sosial qruplar və sosial hərəkətlər

441 Y.Şumpeterə görə innovasiyaların subyekti kimdir?

- ☐ bunların hamısı
- ☐ ev təsərrüfatları
- ☐ dövlət
- ☒ sahibkarlar və firmalar
- ☐ sosial qruplar və sosial hərəkətlər

442 Y. Şumpeterin sahibkarı kimdir?

- ☐ dövlət dəstəyindən səmərəli faydalana bilən qabiliyyətli insan
- ☐ yeni ideyaları ortaya çıxarmaq qabiliyyətinə malik insan
- ☐ mövcud resursları səmərəli istifadə etmək qabiliyyətinə malik insan
- ☒ yeni ideyaları səmərəli iqtisadi qərarlara çevirmək qabiliyyətinə malik insan
- ☐ mənfəət uğrunda rəqabət aparan istehsalçı

443 Y. Şumpeterin innovasiya konsepsiyasında iqtisadi inkişafın Ikin mənbəyini nə təşkil edir?

- ☐ milli innovasiya sistemi
- ☐ dövlətin innovasiya siyasəti
- ☐ firmaların marketinq fəaliyyəti
- ☒ firmalar arasında innovasiyalara əsaslanan rəqabət
- ☐ dövlətin elmi-tədqiqatları stimullaşdırması

444 M.Porter hər bir ölkənin rəqabətli inkişafının dörd mərhələsini fərqləndirir. Aşağıdakılardan hansı bu mərhələlərə aid deyil?

- ☐ əhalinin rifah səviyyəsinə əsaslanan inkişaf
- ☐ investisiya üstünlüyünə əsaslanan inkişaf
- ☐ istehsal amillərinin üstünlüyünə əsaslanan inkişaf
- ☒ dövlətin aparıcı roluna əsaslanan inkişaf
- ☐ innovasiyaya əsaslanan inkişaf

445 Aşağıdakılardan hansı Y.Şumpeterin “yeni kombinasiyaları”na daxil deyil?

- ☐ yeni təşkilati strukturların yaradılması
- ☐ yeni istehsal üsullarının tətbiqi
- ☐ istehlakçılara yeni əmtəənin yaxud yeni keyfiyyətlərə malik əmtəənin təqdim edilməsi
- ☒ məhsulun istehsal xərclərinin azaldılması
- ☐ xammal və ya yarımfabrikatların yeni mənbələrinin əldə edilməsi

446 Y.Şumpeterin yanaşmasında sahibkar kimdir?

- ☐ rəqabət qabiliyyətli istehsalçı
- ☐ xərclərini minimumlaşdırmağa çalışan şəxs
- ☐ mənfəətini artırmağa çalışan iş adamı
- ☒ yeni kombinasiyaları həyata keçirən novator
- ☐ istehlakçının tələblərini ödəməyə çalışan istehsalçı

447 Milli innovasiya sistemləri konsepsiyaları hansı metodoloji prinsipləri əsas götürürlər?

- ☐ elmi-texniki inkişafın yalnız dövlət tərəfindən təmin edilməsi mümkünlüyü; iqtisadi inkişafda biliyin xüsusi rolunun qəbul edilməsi; innovasiya fəaliyyətinin institusional kontekstinin bu fəaliyyətin məzmununa və strukturuna birbaşa təsir göstərən amil olması
- ☐ iqtisadiyyata dövlət müdaxiləsinin məhdudlaşdırılması; monetarizm; tələb-təklif tarazlığı qanunu
- ☐ «Görünməz əl» prinsipi; ümumi tarazlığın statik nəzəriyyəsi; pul təklifi qanunu
- ☒ korporasiyalar və iri şirkətlər arasında innovasiyalara və elmi işlətmələrə əsaslanan rəqabətin iqtisadi dinamikanın başlıca amili olması; iqtisadi inkişafda biliyin xüsusi rolunun qəbul edilməsi; innovasiya fəaliyyətinin institusional kontekstinin bu fəaliyyətin məzmununa və strukturuna birbaşa təsir göstərən amil olması

- ☐ miqyas artımından qənaət prinsipi; korporasiyalar və iri şirkətlər arasında innovasiyalara və elmi işlətmələrə əsaslanan rəqabətin iqtisadi dinamikanın başlıca amili olması; pul təklifi qanunu

448 Yeni “Texnoloji trayektoriya”ya keçid nəyi ifadə edir?

- ☐ iqtisadi səmərəliliyi
☐ təşkilati yenilənməni
☐ tədrici təkmilləşməni
☒ radikal yenilənməni
☐ iqtisadi potensialı

449 “Texnoloji trayektoriya” üzrə hərəkət nəyi ifadə edir?

- ☐ iqtisadi potensialı
☐ texnoloji yenilənməni
☐ radikal yenilənməni
☒ tədrici təkmilləşməni
☐ təşkilati yenilənməni

450 "Texnoloji trayektoriya" əyrisi nəyi göstərir?

- ☐ məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə məhsul satışından əldə olunan gəlirin artımı arasındakı əlaqəni
☐ məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə bu məqsəd üçün sərf olunmuş resursların artımı arasındakı əlaqəni
☐ məhsulun texniki səviyyəsi ilə onun istehsalına sərf olunmuş resurslar arasındakı əlaqəni
☒ məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə bu məqsəd üçün sərf olunmuş resurslar arasındakı əlaqəni
☐ məhsulun potensial texniki səviyyəsi (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) ilə onun real məhsuldarlığı arasındakı əlaqəni

451 İnnovasiyanın texnoloji potensialı nə ilə müəyyən olunur?

- ☐ buraxılış qabiliyyəti ilə
☐ yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın sosial parametrlərinin son həddi ilə
☐ yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın iqtisadi parametrlərinin son həddi ilə
☒ yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın obektiv fiziki, kimyəvi, bioloji və digər parametrlərinin son həddi ilə
☐ yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın təşkilati-idarəetmə parametrlərinin son həddi ilə

452 Aşağıdakılardan hansı innovasiyaları yeniliyin əhəmiyyətli səviyyəsinə görə qruplaşdırılmasını əks etdirir?

- ☐ xırda yeniliklər, kompleks yeniliklər, sistemli yeniliklər, strateji yeniliklər
☐ radikal yeniliklər, kombinə edilmiş yeniliklər, uyğunlaşdırılmış yeniliklər, əvəzləyici yeniliklər
☒ müəssisə miqyaslı yenilik, sahə miqyaslı yenilik, ölkə miqyaslı yenilik, dünya miqyaslı yenilik
☐ texniki-texnoloji əhəmiyyətli yeniliklər, təşkilati-iqtisadi əhəmiyyətli yeniliklər, ictimai əhəmiyyətli yeniliklər
☐ müəssisə miqyaslı yenilik, müəssisələrarası istifadə yeniliyi, sahələrarası tətbiq yeniliyi, ölkə miqyaslı yenilik, regional əhəmiyyətli yenilik

453 Aşağıdakılardan hansı innovasiyaların yaranmasına münasibətdə “Tələbin dartması” (Demand Pull) yanaşmasını əks etdirir?

- ☐ elmi kəşf (ixtira) - ideya - istehsal - marketing
☐ istehsalçının təklifləri – ideya – istehsal
☐ istehsalçının təklifləri – ideya – istehlak
☐ marketing - ideya - elmi kəşf (ixtira) - istehsal
☒ istehlakçının təklifləri - ideya – istehsal

454 “Tələbin dartması” (Demand Pull) yanaşmasına görə innovasiyalar öz başlanğıcını nədən götürür?

- ☐ fundamental elmi tədqiqatlardan

- ☐ mütəxəssislərin təcrübələrindən
- ☒ istehlakçının ödənilməyən tələbatlarından
- ☐ istehlakçının ödənilən tələbatlarından
- ☐ istehsalçının ödənilməyən tələbatlarından

455 Aşağıdakılardan hansı innovasiyaların yaranmasına münasibətdə “Elmin itələməsi» (Science Push) yanaşmasını əks etdirir?

- ☐ ideya - elmi kəşf (ixtira) - istehsal - marketing
- ☒ elmi kəşf (ixtira) - ideya - istehsal - marketing
- ☐ istehlakçının təklifləri - ideya - istehsal
- ☐ istehsal - marketing - ideya - elmi kəşf (ixtira)
- ☐ marketing - ideya - elmi kəşf (ixtira) - istehsal

456 “Elmin itələməsi» (Science Push) yanaşmasına görə innovasiya prosesi necə davam edir?

- ☐ diskret
- ☐ fasiləsiz
- ☒ xətti
- ☐ funksional
- ☐ paralel

457 Aşağıdakılardan hansı təşkilati-idarəetmə yeniliklərinə aid edilə bilməz?

- ☐ struktur bölmələrin, sosial qrupların və ya ayrı-ayrı şəxslərin nüfuz dairələri arasında qarşılıqlı nisbətlərin dəyişdirilməsi
- ☐ təşkilatın (şirkətin, və s.) idarə edilməsi sisteminin təkmilləşdirilməsi
- ☐ təşkilati strukturlar və idarəetmə texnologiyalarının təkmilləşdirilməsi
- ☐ istehsalın və əməyin təşkili və nizama salınmasının yeni forma və üsullarının tətbiqi
- ☒ işçilərin peşə hazırlığının artırılması və yenidən ixtisaslaşdırılması

458 Aşağıdakılardan hansı innovasiyaların predmetini əks etdirmir?

- ☐ ekoloji yeniliklər
- ☐ sosial-iqtisadi yeniliklər
- ☒ radikal yeniliklər
- ☐ texniki-texnoloji yeniliklər
- ☐ təşkilati-idarəetmə yenilikləri

459 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı təkamül xarakterli yeniliklərə şamil olunmur?

- ☐ tədrici xarakterlidir
- ☒ köklü keyfiyyət dəyişiklidir
- ☐ fasiləsiz baş verir
- ☐ bunların heç biri
- ☐ modernləşdirici xarakterlidir

460 Aşağıdakılardan hansı radikalxarakterliyenilikləri ifadə edir?

- ☐ məhsulların və proseslərin yaradılmasında (istehsalında), texnika və texnologiyada tədrici dəyişiklikləri nəzərdə tutur
- ☒ məhsulların və proseslərin yaradılmasında (istehsalında), texnika və texnologiyada köklü keyfiyyət dəyişikliklərini nəzərdə tutur
- ☐ məhsulların və proseslərin yaradılmasında (istehsalında), texnika və xırda dəyişiklikləri nəzərdə tutur
- ☐ məhsulların və proseslərin yaradılmasında (istehsalında), texnika və texnologiyada kəmiyyət-ölçü dəyişikliklərini nəzərdə tutur
- ☐ bunların hamısı

461 Müəssisənin uğurlu innovasiya fəaliyyəti nəyə gətirib çıxarır?

- ☒ müəssisənin rəqabət qabiliyyətinin güclənməsinə və mənfəətinin artmasına
- ☐ məhsul istehsalının artmasına və satılmayan məhsulun çoxalmasına
- ☐ əlavə xərclərin artmasına və mənfəətin azalmasına
- ☐ müəssisənin ölkədə və xaricdə tanınmağına
- ☐ müəssisənin sənədləşmə işlərinin artmasına

462 Yeniliklərin tətbiqində özəl şirkətlərin son məqsədi nədir?

- ☒ öz mənfəətini artırmaq
- ☐ istehlakçıların tələbatını daha dolğun ödəmək
- ☐ rəqabət qabiliyyətini artırmaq
- ☐ məhsulun keyfiyyətini yüksəltmək
- ☐ satış bazarlarını genişləndirmək

463 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri müəssisənin innovasiya fəaliyyətini bilavasitə səciyyələndirmir?(

- ☐ istehlakçıların istəklərinin yerinə yetirilməsinə yönəlik yeni məhsulun istehsalı
- ☐ yeni orijinal ideyanın reallaşdırılması və hazır məhsul şəklində bazara çıxarılması
- ☒ müəssisənin cari və perspektiv fəaliyyətinin planlaşdırılması
- ☐ yeni satış bazarlarının və yeni satış üsullarının tapılması
- ☐ yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi

464 Məhsul innovasiyaları nəyi xarakterizə edir?

- ☒ yeni məhsul növ-lə-rinin yaradılması və mənimsənilməsinə
- ☐ yeni idayaların tapılması və layihələndirilməsinə
- ☐ istehsalın təşkilinin yeni metod-lə-r-i-nin (yeni tex-nologiyaların, yeni idarəetmə üsullarının, yeni yanaşmaların) yaradılmasını
- ☐ yeni kəşflərin və ixtiraların tairılmasını
- ☐ bunların hamısını

465 Proses inno-vasiyaları nə ilə bağlıdır?

- ☐ yeni məhsul növ-lə-rinin yaradılması və mənimsənilməsi ilə
- ☒ istehsalın təşkilinin yeni metod-lə-r-i-nin (yeni tex-nologiyaların, yeni idarəetmə üsullarının, yeni yanaşmaların) yaradılması ilə
- ☐ toplanmış empirik təcrübənin yayılması ilə
- ☐ yeni kəşflərin və ixtiraların tairılması ilə
- ☐ yeni idayaların tapılması və layihələndirilməsi ilə

466 Texnoloji parametrlərindən asılı olaraq innovasiyalar aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

- ☐ idarəetmə və texnoloji innovasiyalar
- ☒ məhsul və proses in-novasiyaları
- ☐ təşkilati və proses innovasiyalar
- ☐ məhsul və əməliyyat innovasiyaları
- ☐ iqtisadi və təşkilati innovasiyalar

467 İnnovasiya üçün xas olan 3 əlamət hansılardır?

- ☐ elmi-texniki yaxud təşkilati yenilik; yeni ixtira və kommersiyabaxımındanreallaşdırılması
- ☒ elmi-texniki yaxud təşkilati yenilik; isteh-sa-la tət-bi-qiliyi və kommersiyabaxımındanreallaşdırılması
- ☐ elmi-texniki yaxud təşkilati yenilik; isteh-sa-lın səmərəliliyi və kommersiyabaxımındanreallaşdırılması
- ☐ elmi-texniki yaxud təşkilati yenilik; isteh-sa-la tət-bi-qiliyi və patentləşdirmə
- ☐ elmi-texniki yenilik; təşkilati yenilik və isteh-sa-la tət-bi-qiliyi

468 Aşağıdakılardan hansı "İnnovasiya" anlayışı çərçivəsinə düşmür?

- ☐ yeni kombinasiya
- ☒ yeni kəşf

- ☐ yeni qayda
- ☐ yeni üsul
- ☐ yeni məhsul və ya texnologiya

469 Aşağıdakılardan hansı "innovasiya" anlayışını daha dəqiq ifadə edir?

- ☐ yeni ideyaların ortaya çıxması
- ☒ yeniliklərin həyata keçirilməsi
- ☐ yeniliklərin yaradılması
- ☐ yeni kəşflər haqqında məlumat
- ☐ yeni ixtiraların qeydiyyatı

470 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☐ Səhmlər kimi korporativ istiqrazlar da şirkətlər tərəfindən əlavə vəsait cəlb etmək məqsədilə buraxılır, lakin səhmdən fərqli olaraq istiqraz borc qiymətli kağızıdır
- ☐ Adi səhm - sahibinin səhmdar cəmiyyətinin gəlirinin bir hissəsini dividend şəklində almaq, cəmiyyətin idarə edilməsində iştirak etmək və ləğv edildiyi halda yerdə qalan əmlakın bir hissəsini əldə etmək hüquqlarını təsbit edir
- ☐ Səhm - öz sahibinə emitentin gəlirinin bir hissəsini dividend şəklində almaq, emitentin idarə olunmasında iştirak etmək və emitentin ləğvi halında geridə qalan əmlakın bölüşdürülməsi zamanı həmin əmlakın bir hissəsini əldə etmək hüququnu verən pay qiymətli kağızıdır
- ☒ Səhmlər kimi korporativ istiqrazlar da dövlət tərəfindən əlavə vəsait cəlb etmək məqsədilə buraxılır, lakin səhmdən fərqli olaraq istiqraz borc qiymətli kağızıdır
- ☐ İmtiyazlı səhm - sahibinin malik olduğu səhmin nominalından müəyyən faizlə ifadə olunmuş ölçüdə dividend almaq hüququnu təsbit edir və bu dividendin alınmasında digər adi səhm sahiblərinə nisbətən üstünlük hüququnu təmin edir

471 Aşağıdakı alətlərdən hansı korporativ qiymətli kağızlar sektoruna aiddir?

- ☐ beynəlxalq təşkilatların istiqrazları
- ☐ Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının notları
- ☐ Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin istiqrazları
- ☒ ölkədə fəaliyyət göstərən şirkətlərin səhmləri
- ☐ investisiya şirkətlərinin qiymətli kağızları

472 Bakı Fond Birjasının fəaliyyəti hansı qurum tərəfindən tənzimlənir?

- ☐ Nazirlər Kabineti
- ☐ Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı
- ☐ Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi
- ☒ Azərbaycan Respublikası Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası
- ☐ Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsi

473 Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının Notları nə üçündür?

- ☐ daxili borclanma aləti kimi Notların buraxılmasında məqsəd şirkətlərdə olan sərbəst pul kütləsinin sterilizasiyasını təmin etməkdir
- ☐ monetar siyasətinin tərkib hissəsi kimi Notların buraxılmasında məqsəd dövlət büdcəsinə vəsait cəlb edilməsi məqsədinə xidmət edir
- ☐ daxili borclanma aləti olub büdcə ehtiyacları üçün vəsait cəlb edilməsi məqsədinə xidmət edir
- ☒ monetar siyasətinin tərkib hissəsi kimi Notların buraxılmasında məqsəd dövriyyədə olan sərbəst pul kütləsinin sterilizasiyasını təmin etməkdir
- ☐ monetar siyasətinin tərkib hissəsi kimi Notların buraxılmasında məqsəd şirkətlərdə olan sərbəst pul kütləsinin sterilizasiyasını təmin etməkdir

474 Maliyyə Nazirliyinin emissiya etdiyi dövlət istiqrazları nədir?

- ☐ daxili borclanma aləti olub büdcə ehtiyacları üçün ölkə xaricindən vəsait cəlb edilməsi məqsədinə xidmət edir
- ☐ xarici borclanma aləti olub tədiyə balansını üçün vəsait cəlb edilməsi məqsədinə xidmət edir
- ☐ xarici borclanma aləti olub büdcə ehtiyacları üçün vəsait cəlb edilməsi məqsədinə xidmət edir

- ☒ daxili borclanma aləti olub büdcə ehtiyacları üçün vəsait cəlb edilməsi məqsədinə xidmət edir
- ☐ daxili borclanma aləti olub müəssisələrin ehtiyacları üçün vəsait cəlb edilməsi məqsədinə xidmət edir

475 Bakı Fond Birjasında hansı alətlərinin ticarəti aparılmır?

- ☐ Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin istiqrazları
- ☐ ölkədə fəaliyyət göstərən şirkətlərin korporativ istiqrazları
- ☐ ölkədə fəaliyyət göstərən şirkətlərin səhmləri
- ☐ Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının notları
- ☒ ölkədə fəaliyyət göstərən şirkətlərin vekselləri

476 Bakı Fond Birjasında hansı alətlərinin ticarəti aparılmır?

- ☐ ölkədə fəaliyyət göstərən şirkətlərin korporativ istiqrazları
- ☐ Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının notları
- ☐ Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin istiqrazları
- ☒ xarici şirkətlərin istiqrazları
- ☐ ölkədə fəaliyyət göstərən şirkətlərin səhmləri

477 Bakı Fond Birjasında hansı alətlərinin ticarəti aparılır?

- ☐ ölkədə fəaliyyət göstərən şirkətlərin korporativ istiqrazları
- ☐ Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının notları
- ☐ Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin istiqrazları
- ☒ bunların hamısı
- ☐ ölkədə fəaliyyət göstərən şirkətlərin səhmləri

478 Bakı Fond Birjası nə vaxt təsis edilib?

- ☐ 2003-cü il
- ☐ 2005-ci il
- ☐ 1995-ci il
- ☒ 2000-ci il
- ☐ 2010-cu il

479 Azərbaycanın fond bazarı hansı sektorlardan ibarətdir?

- ☐ bunların hamısı
- ☐ dövlət qiymətli kağızlar sektoru və xarici şirkətlərin qiymətli kağızlar sektoru
- ☐ korporativ qiymətli kağızlar sektoru və xarici şirkətlərin qiymətli kağızlar sektoru
- ☒ dövlət qiymətli kağızlar sektoru və korporativ qiymətli kağızlar sektoru
- ☐ xarici qiymətli kağızlar sektoru və daxili qiymətli kağızlar sektoru

480 İlkin ictimai təklif (İPO) nədir?

- ☐ fond birjasında satış həyata keçirmək istəyən firmanın “listing”idir
- ☐ qiymətli kağız alıb/satmaq imkanındır
- ☐ səhmdar cəmiyyətinin səhmlərinin təkrar ictimai satışdır
- ☒ səhmdar cəmiyyətinin səhmlərinin birinci ictimai satışdır
- ☐ qiymətli kağızlar ilə ticarətin təşkil edilməsidir

481 Fond birjalarının əsas funksiyası nədir?

- ☐ bunların heç biri
- ☐ əmtəələrlə ticarətin təşkil edilməsi
- ☒ qiymətli kağızlar ilə ticarətin təşkil edilməsi
- ☐ kapital bazarının təşkili
- ☐ əmək bazarının təşkili

482 Fond birjası nəyi təmin edir?

- ☐ qiymətli kağızlar haqqında lazımi informasiyanın yayılmasını
- ☐ qiymətli kağızların bazar qiymətlərinin müəyyən edilməsini
- ☐ qiymətli kağızların alqı-satqısı üçün zəruri şəraitin yaradılmasını
- ☒ bunların hamısı
- ☐ qiymətli kağızlara olan tələb və təklif arasında tarazlığın əks etdirilməsini

483 Fond birjası:

- ☐ istehsalat müəssisəsidir
- ☐ dövlət orqanıdır
- ☐ qeyri-kommersiya təşkilatıdır
- ☒ kommersiya təşkilatıdır
- ☐ ictimai birlikdir

484 Birləşmə və birləşdirilmə üsulları hansılardır?

- ☐ Konqlomerat birləşmələri
- ☐ İdarəetmə birləşdirilmələri
- ☐ Allokativ (bölüşdürücü) birləşdirilmələr
- ☒ Bunların hamısı
- ☐ Tamah məqsədli birləşdirilmələr

485 Bunlardan hansı firmaların birləşmələrinin və birləşdirilmələrinin miqyas artımından qənaət mötivini əks etdirmir?

- ☐ Transaksiya xərclərinin aradan qaldırılması
- ☐ Maliyyə resurslarının əldə edilməsində qənaət
- ☐ İstehsal miqyasının artımından qənaət
- ☒ Bazar hakimiyyətinin güclənməsi
- ☐ Tədqiqat və inkişaf sahəsində qənaət

486 Şirkətlərin birləşmələrinin və birləşdirilmələrinin hansı motivlərlə ola bilər?

- ☐ Bölünməyən yaxud sərbəst resurslardan səmərəli istifadə olunması
- ☐ Miqyas artımından faydaların götürülməsi
- ☐ Bazar hakimiyyətinin güclənməsi
- ☒ bunların hamısı
- ☐ Reklam və satışın stimullaşdırılmasına yönəlik başqa xərclərin ixtisarı

487 Firmaların birləşməsi və birləşdirilməsi:

- ☐ dövlət siyasətinin nəticədir
- ☒ bazar hadisəsidir
- ☐ siyasi prosesdir
- ☐ bazardankənar prosesdir
- ☐ “bazar uğursuzluğu”nu göstərir

488 Şirkətlərin şaquli birləşmələri hansı üstünlük yaradır?

- ☐ müxtəlif istehsalproseslərinin bir firma daxilində cəmləşməsi
- ☐ istehsalın texnoloji prosesinin bir firma daxilində cəmləşməsi
- ☒ məhsulların maya dəyərinin aşağı salınması
- ☐ istehsal tsiklinin qısalması
- ☐ firmanın işçilərinin sayının azalması

489 Şirkətlərin üfqi birləşmələrinin hansı üstünlük yaradır?

- ☒ rəqabətqabiliyyətliliyin artırılması
- ☐ məhsulların maya dəyərinin aşağı salınması
- ☐ bunların hamısı
- ☐ istehsalın texnoloji prosesinin bir firma daxilində cəmləşməsi
- ☐ məhsulun rentabelliyyətinin yüksəldilməsi

490 Şirkətlərin yenidən təşkili nədir?

- ☒ müxtəlif biznes sahələrində fəaliyyət göstərən şirkətlərin birləşməsidir
- ☐ eyni mal və xidmətləri təklif edən 2 və daha çox rəqib şirkətin bir şirkət formasında birləşməsidir
- ☐ özünün tədarükçüsü olan yaxud ona xidmət göstərən firmaların əsas şirkət tərəfindən özünə birləşdirilməsidir
- ☐ qarşılıqlı əlaqəli mallar buraxan şirkətlərin birləşməsidir
- ☐ öz aralarında bir-biri ilə hər-hansı istehsal və ya satış münasibətləri ilə bağlı olmayan şirkətlərin birləşməsidir

491 Şirkətlərin konqlomerat (dolama) birləşmələri nədir?

- ☒ öz aralarında bir-biri ilə hər-hansı istehsal və ya satış münasibətləri ilə bağlı olmayan şirkətlərin birləşməsidir
- ☐ qarşılıqlı əlaqəli mallar buraxan şirkətlərin birləşməsidir
- ☐ müxtəlif biznes sahələrində fəaliyyət göstərən şirkətlərin birləşməsidir
- ☐ özünün tədarükçüsü olan yaxud ona xidmət göstərən firmaların əsas şirkət tərəfindən özünə birləşdirilməsidir
- ☐ eyni mal və xidmətləri təklif edən 2 və daha çox rəqib şirkətin bir şirkət formasında birləşməsidir

492 Şirkətlərin paralel ("qəbilə") birləşmələri nədir?

- ☐ müxtəlif biznes sahələrində fəaliyyət göstərən şirkətlərin birləşməsidir
- ☒ qarşılıqlı əlaqəli mallar buraxan şirkətlərin birləşməsidir
- ☐ öz aralarında bir-biri ilə hər-hansı istehsal və ya satış münasibətləri ilə bağlı olmayan şirkətlərin birləşməsidir
- ☐ eyni mal və xidmətləri təklif edən 2 və daha çox rəqib şirkətin bir şirkət formasında birləşməsidir
- ☐ özünün tədarükçüsü olan yaxud ona xidmət göstərən firmaların əsas şirkət tərəfindən özünə birləşdirilməsidir

493 Şirkətlərin şaquli birləşmələri nədir?

- ☐ eyni mal və xidmətləri təklif edən 2 və daha çox rəqib şirkətin bir şirkət formasında birləşməsidir
- ☒ özünün tədarükçüsü olan yaxud ona xidmət göstərən firmaların əsas şirkət tərəfindən özünə birləşdirilməsidir
- ☐ qarşılıqlı əlaqəli mallar buraxan şirkətlərin birləşməsidir
- ☐ öz aralarında bir-biri ilə hər-hansı istehsal və ya satış münasibətləri ilə bağlı olmayan şirkətlərin birləşməsidir
- ☐ müxtəlif biznes sahələrində fəaliyyət göstərən şirkətlərin birləşməsidir

494 Şirkətlərin üfqi birləşmələri nədir?

- ☒ eyni mal və xidmətləri təklif edən 2 və daha çox rəqib şirkətin bir şirkət formasında birləşməsidir
- ☐ özünün tədarükçüsü olan yaxud ona xidmət göstərən firmaların əsas şirkət tərəfindən özünə birləşdirilməsidir
- ☐ müxtəlif biznes sahələrində fəaliyyət göstərən şirkətlərin birləşməsidir
- ☐ öz aralarında bir-biri ilə hər-hansı istehsal və ya satış münasibətləri ilə bağlı olmayan şirkətlərin birləşməsidir
- ☐ qarşılıqlı əlaqəli mallar buraxan şirkətlərin birləşməsidir

495 Birləşdirilmə zamanı:

- ☒ alıcı şirkət fəaliyyətini davam etdirir, ona birləşdirilmə digər təsərrüfat subyektləri müstəqilliklərini itirirlər və hüquqi şəxs kimi mövcudluğunu dayandırır
- ☐ sövdələşmədə iştirak edən bütün şirkətlər hüquqi şəxs statusunu saxlayırlar
- ☐ sövdələşmədə iştirak edən bütün şirkətlər hüquqi şəxs statusunu itirir və yeni şirkətdə birləşirlər
- ☐ alıcı (əsas) şirkət fəaliyyətini davam etdirir, ona birləşdirilmə digər təsərrüfat subyektləri müstəqilliklərini saxlasa da hüquqi şəxs statusunu itirirlər
- ☐ alıcı (əsas) şirkət fəaliyyətini davam etdirir, ona birləşdirilmə digər təsərrüfat subyektləri müstəqilliklərini itirərlər də hüquqi şəxs kimi mövcudluğunu davam etdirirlər

496 Birləşmədə iştirak edən şirkətlər:

- ☐ hüquqi şəxs statusunu davam etdirirlər

- ☒ hüquqi şəxs statusunu itirir və yeni şirkətdə birləşirlər
- ☐ yeni şirkətin tərkibində hüquqi şəxs statusunu saxlayırlar
- ☐ hüquqi şəxs statusunu itirsələr də yeni şirkətin tərkibində fəaliyyətini davam etdirirlər
- ☐ hüquqi şəxs statusunu itirsələr də müstəqil fəaliyyətini davam etdirirlər

497 Əldə etmə nədir?

- ☐ bunların heç biri
- ☒ təsərrüfat cəmiyyəti (şirkət) üzərində nəzarəti əldə etmək məqsədiylə həyata keçirilən və şirkətin nizamnamə kapitalının (səhmlərinin, paylarının və s.) 30 faizindən çoxunun əldə edilməsi yolu ilə baş verən sövdələşmədir
- ☐ bir şirkətin başqa bir və ya bir neçə təsərrüfat subyektini alıb özünə birləşdirməsidir
- ☐ 2 və çox sayda müstəqil və bərabərhüquqlu şirkətin birləşərək yeni təsərrüfat subyektinin (şirkətin) yaranmasıdır
- ☐ resursların əldə edilməsinin alternativ imkanlarını xarakterizə edir və bu baxımdan tam bir bazar hadisəsidir

498 Birləşdirilmə nədir?

- ☐ təsərrüfat cəmiyyəti (şirkət) üzərində nəzarəti əldə etmək məqsədiylə həyata keçirilən və şirkətin nizamnamə kapitalının (səhmlərinin, paylarının və s.) 30 faizindən çoxunun əldə edilməsi yolu ilə baş verən sövdələşmədir
- ☒ bir şirkətin başqa bir və ya bir neçə təsərrüfat subyektini alıb özünə birləşdirməsidir
- ☐ 2 və çox sayda müstəqil və bərabərhüquqlu şirkətin birləşərək yeni təsərrüfat subyektinin (şirkətin) yaranmasıdır
- ☐ resursların əldə edilməsinin alternativ imkanlarını xarakterizə edir və bu baxımdan tam bir bazar hadisəsidir
- ☐ bunların heç biri

499 Firmaların birləşmələri nədir?

- ☒ 2 və çox sayda müstəqil və bərabərhüquqlu şirkətin birləşərək yeni təsərrüfat subyektinin (şirkətin) yaranmasıdır
- ☐ bunların heç biri
- ☐ resursların əldə edilməsinin alternativ imkanlarını xarakterizə edir və bu baxımdan tam bir bazar hadisəsidir
- ☐ təsərrüfat cəmiyyəti (şirkət) üzərində nəzarəti əldə etmək məqsədiylə həyata keçirilən və şirkətin nizamnamə kapitalının (səhmlərinin, paylarının və s.) 30 faizindən çoxunun əldə edilməsi yolu ilə baş verən sövdələşmədir
- ☐ bir şirkətin başqa bir və ya bir neçə təsərrüfat subyektini alıb özünə birləşdirməsidir

500 Bunlardan hansı müəyyən edilmiş qaydalardan kənarlaşma xarakterli davranışların aşkar edilməsi və aradan qaldırılması üzrə prosedurlarə əks etdirən institutlara aid deyil?

- ☐ mübahisələrin həlli sistemi
- ☒ müqavilələr və təlimatlar
- ☐ qanunlara əməl edilməsinə nəzarət
- ☐ məhkəmə sistemi
- ☐ hakimlik

501 Aşağıdakılardan hansı formal institutlara aid deyil?

- ☐ fərman, sərəncam və qərarlar
- ☐ müqavilələr, təlimatlar
- ☒ adət-ənənələr
- ☐ konstitusiya
- ☐ qanunlar

502 Aşağıdakılardan hansı bazarı legitimləşdirən institutlara aiddir?

- ☒ pensiya sistemləri, işsizlikdən müdafiə və digər sosial fondlar
- ☐ antiinhisar tənzimlənməsini, ətraf mühitin mühafizəsi institutları
- ☐ effektiv siyasi güc, parlament, müstəqil məhkəmə sistemi
- ☐ davranış kodeksləri, adət-ənənələr, vərdislər
- ☐ pul-kredit tənzimlənməsi və fiskal tənzimləmə institutları

503 Aşağıdakılardan hansı makroiqtisadi və maliyyə sabitliyini təmin edən institutlara aiddir?

- ☐ antiinhisar tənzimlənməsini, ətraf mühitin mühafizəsi institutları

- ☒ pul-kredit tənzimlənməsi və fiskal tənzimləmə institutları
- ☐ davranış kodeksləri, adət-ənənələr, vərdişlər
- ☐ pensiya sistemləri, işsizlikdən müdafiə və digər sosial fondlar
- ☐ effektiv siyasi güc, parlament, müstəqil məhkəmə sistemi

504 Aşağıdakılardan hansı bazarların “uğursuzluqları”nı tənzimləyən institutlara aiddir?

- ☐ davranış kodeksləri, adət-ənənələr, vərdişlər
- ☒ antiinhisar tənzimlənməsini, ətraf mühitin mühafizəsi institutları
- ☐ pensiya sistemləri, işsizlikdən müdafiə və digər sosial fondlar
- ☐ effektiv siyasi güc, parlament, müstəqil məhkəmə sistemi
- ☐ pul-kredit tənzimlənməsi və fiskal tənzimləmə institutları

505 Aşağıdakılardan hansı bazarların formalaşmasını və sağlam fəaliyyətini təmin edən institutlara aiddir?

- ☒ effektiv siyasi güc, parlament, müstəqil məhkəmə sistemi
- ☐ pensiya sistemləri, işsizlikdən müdafiə və digər sosial fondlar
- ☐ bunların heç biri
- ☐ pul-kredit tənzimlənməsi və fiskal tənzimləmə institutları
- ☐ antiinhisar tənzimlənməsini, ətraf mühitin mühafizəsi institutları

506 D.Rodrik bütün institutları və müvafiq təşkilatları qruplara bölür. Aşağıdakılardan hansı həmin qruplar sırasına daxil deyil?

- ☐ Bazarların formalaşmasını və sağlam fəaliyyətini təmin edən institutlar
- ☒ Bazarların dövlət tənzimlənməsini təmin edən institutlar
- ☐ Bazarı legitimləşdirən institutlar
- ☐ Makroiqtisadi və maliyyə sabitliyini təmin edən institutlar
- ☐ Bazarların “uğursuzluqları”nı tənzimləyən institutlar

507 Aşağıdakılardan hansıları institutlara aid deyil?

- ☐ Qanun və qaydalar formasında olan formal (yazılmış, təyin edilmiş) məhdudiyyətlər
- ☐ konstitusiya, qanunlar, fərman, sərəncam və qərarlar, müqavilələr, təlimatlar və s.
- ☐ Qeyri-formal (yazılmamış, amma cəmiyyət üzvlərinin əməl etdikləri) davranış kodeksləri, adət-ənənələr, vərdişlər
- ☐ Müəyyən edilmiş qaydalardan kənarlaşma xarakterli davranışların aşkar edilməsi və aradan qaldırılması üzrə prosedurlar
- ☒ dövlətin büdcə və pul-kredit siyasətini müəyyən edən amillər

508 D. Norta görə “institutlar” nədir?

- ☐ bir-birləri ilə qarşılıqlı fəaliyyətlərində insanların əməl etmədikləri davranış çərçivələridir
- ☒ bir-birləri ilə qarşılıqlı fəaliyyətlərində insanların əməl etdikləri davranış çərçivələridir
- ☐ bazar fəaliyyətində tələblə təklifin tarazlıq halına gətirən davranış çərçivələridir
- ☐ bir-birləri ilə qarşılıqlı fəaliyyətlərində dövlət və firmaların əməl etdikləri davranış çərçivələridir
- ☐ bir-birləri ilə qarşılıqlı fəaliyyətlərində firmaların əməl etdikləri davranış çərçivələridir

509 İnstitusionalizmin mövqeyinə görə iqtisadi artımın həlledici amili nədir?

- ☒ cəmiyyətin institusional strukturu
- ☐ monetar siyasətin institusional amilləri
- ☐ iqtisadiyyatın liberallaşdırılması
- ☐ büdcə siyasətinin institusional aspektləri
- ☐ iqtisadiyyatın sahə strukturu

510 İnkişaf etmiş sənaye ölkələrinin təcrübəsi təsdiq edir ki:

- ☒ ölkənin böyük iqtisadi inkişafa nail olmasında dövlət siyasətinin həlledici rolu olur
- ☐ ölkənin böyük iqtisadi inkişafa nail olmasında azad bazar rəqabətinin rolu ciddi deyil

- ☐ ölkənin böyük iqtisadi inkişafa nail olmasında sərt mərkəzləşdirilmiş dövlət planlaşdırılmasının həlledici rolu olur
- ☐ ölkənin böyük iqtisadi inkişafa nail olmasında dövlətin iqtisadiyyatdan tam kənarlaşmasının həlledici rolu olur
- ☐ ölkənin böyük iqtisadi inkişafa nail olmasında dövlət siyasətinin həlledici rolu olmur

511 Dünya Bankının fikrincə, aşağıdakılardan hansı dövlətin iqtisadiyyatdakı orta həcmi əks etdirən funksiyalarına aiddir?

- ☒ Sosial sığorta
- ☐ Xalis ictimai nemətlərin istehsalı
- ☐ Makroiqtisadi idarəetmə
- ☐ Mülkiyyət hüquqlarının qorunması
- ☐ Səhiyyə, sosial müdafiə

512 Aşağıdakılardan hansı, Dünya Bankının fikrincə, dövlətin iqtisadiyyatdakı minimum funksiyalarına aid deyil?

- ☐ Makroiqtisadi idarəetmə
- ☒ Təhsil, ətraf mühitin qorunması
- ☐ Səhiyyə, sosial müdafiə
- ☐ Mülkiyyət hüquqlarının qorunması
- ☐ Xalis ictimai nemətlərin istehsalı

513 Aşağıdakılardan hansı, Dünya Bankının fikrincə, dövlətin iqtisadiyyatdakı minimum funksiyalarına aiddir?

- ☐ Yoxsullara yardım göstərilməsi
- ☒ Bunların hamısı
- ☐ Müdafiə qabiliyyəti, qanun, qayda
- ☐ Mülkiyyət hüquqlarının qorunması
- ☐ Makroiqtisadi idarəetmə

514 Dünya Bankının fikrincə, aşağıdakılardan hansı dövlətin iqtisadiyyatdakı orta həcmi əks etdirən funksiyalara aid deyil?

- ☐ Xarici əlaqələr
- ☒ Sənaye siyasəti
- ☐ İnhisar fəaliyyətinin tənzimlənməsi
- ☐ Təhsil, ətraf mühitin qorunması
- ☐ Sığorta sistemi, maliyyə tənzimlənməsi

515 Dünya Bankının fikrincə, aşağıdakılardan hansı dövlətin iqtisadiyyata fəal müdaxiləsini əks etdirir?

- ☐ Xarici əlaqələr
- ☒ Sənaye siyasəti
- ☐ Təhsil, ətraf mühitin qorunması
- ☐ İnhisar fəaliyyətinin tənzimlənməsi
- ☐ Sığorta sistemi, maliyyə tənzimlənməsi

516 Dünya Bankının fikrincə, aşağıdakılardan hansı dövlətin iqtisadiyyatdakı minimum funksiyalarına daxil deyil?

- ☐ Mülkiyyət hüquqlarının qorunması
- ☐ Xalis ictimai nemətlərin istehsalı
- ☒ Gəlirlərin yenidən bölgüsü siyasəti
- ☐ Müdafiə qabiliyyəti, qanun, qayda
- ☐ Makroiqtisadi idarəetmə

517 Dünya Bankının fikrincə, aşağıdakılardan hansı dövlətin iqtisadiyyata fəal müdaxiləsini əks etdirir?

- ☐ Makroiqtisadi idarəetmə
- ☒ Gəlirlərin yenidən bölgüsü siyasəti
- ☐ Xalis ictimai nemətlərin istehsalı
- ☐ Müdafiə qabiliyyəti, qanun, qayda
- ☐ Mülkiyyət hüquqlarının qorunması

518 N. Qreqori Mənkynun fikrincə, dövlətin iqtisadiyyata müdaxilə etməsinin əsas səbəbləri hansılardır?

- ☐ pul təklifini tənzimləmək və ədaləti təmin etmək
- ☒ səmərəliliyi təmin etmək və ədaləti təmin etmək
- ☐ səmərəliliyi yüksəltmək, ədaləti təmin etmək və iqtisadi artıma nail olmaq
- ☐ pul təklifini tənzimləmək, ədaləti təmin etmək və iqtisadi artıma nail olmaq
- ☐ səmərəliliyi təmin etmək və pul təklifini tənzimləmək

519 Bazarların səmərəliliyini artırılması üçün dövlət bunların hansından istifadə etmir?

- ☐ antiinhisar tənzimlənməsi
- ☐ rəqabətin stimullaşdırılması
- ☒ gəlirlərin yenidən bölünməsi
- ☐ xalis ictimai nemətlərin istehsalı
- ☐ kənar təsirlər probleminin həlli

520 P. Samuelson və V. Nordhausun fikrincə, dövlətin həllinə çalışdığı 3 əsas vəzifə hansılardır?

- ☐ inflyasiyanın azaldılması, ədalətin təmin edilməsi, məşğulluğun təmin edilməsi
- ☒ effektivliyin yüksəldilməsi, ədalətin təmin edilməsi, makroiqtisadi sabitlik əsasında iqtisadi artıma nail olunması
- ☐ pul təklifinin tənzimlənməsi, antiinhisar tənzimlənməsi və kənar təsirlər problemini həll etməklə bazarların effektivliyinin təmin edilməsi
- ☐ pul dövriyyəsinin təmin edilməsi, ədalətin təmin edilməsi, iqtisadi artıma nail olunması
- ☐ qanunçuluq, ədalətin təmin edilməsi, makroiqtisadi sabitlik əsasında iqtisadi artıma nail olunması

521 Aşağıdakılardan hansı monetar siyasətin aləti deyil?

- ☐ depozit əməliyyatlarının aparılması
- ☐ açıq bazarda (pul bazarlarında) əməliyyatların aparılması
- ☐ uçot dərəcəsinin müəyyənləşdirilməsi və kredit təşkilatlarının yenidən maliyyələşdirilməsi
- ☐ kredit təşkilatları üçün məcburi ehtiyatların müəyyənləşdirilməsi
- ☒ dövlət subsidiyalarının artırılması

522 Monetarizmin (M. Fridmanın) mövqeyinə görə, dövlət iqtisadiyyatı necə tənzimləməlidir?

- ☐ yalnız institusional siyasət vasitəsi ilə
- ☐ bunların hamısından istifadə etməklə
- ☐ yalnız büdcə siyasəti vasitəsi ilə
- ☒ yalnız monetar siyasəti ilə
- ☐ həm monetar, həm də büdcə alətləri vasitəsi ilə

523 Aşağıdakılardan hansı səmərəli tələbi stimullaşdırmaq üçün C.M. Keynsin təklif etdiyi alətlər sırasında yoxdur?

- ☒ pul təklifinin məhdudlaşdırılması
- ☐ kredit faizinin aşağı salınması
- ☐ gəlirlərin əhalinin aztəminatlı təbəqələrinin və sosial qrupların mənafeyinə uyğun yenidən bölgüsünü
- ☐ dövlət sifarişlərinin artırılması
- ☐ dövlət xərclərinin və dövlət investisiyalarının artırılması

524 C. M. Keynsin fikrincə, iqtisadi artıma nail olmasında dövlətin istifadə etməli olduğu başlıca alət hansıdır?

- ☒ büdcə siyasəti
- ☐ antiinflasiya siyasəti
- ☐ təklifin stimullaşdırılması siyasəti
- ☐ institutsional siyasət
- ☐ pul-kredit siyasəti

525 Kouz teoremi hansı problemin həllinə yğnəlikdir?

- ☒ kənar təsirlər problemi
- ☐ inhisar fəaliyyəti problemi
- ☐ haqsız rəqabət problemi
- ☐ bazar rəqabəti problemi
- ☐ dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsi problemi

526 Kouz teoreminə görə fərdi (sahə) bazarlar hansı halda kənar təsir problemini həll edə bilər?

- ☒ Əgər fərdi tərəflər öz aralarında resursların bölüşdürülməsi üzrə və transaksiya xərclərinin olmaması barədə razılığa gələ bilsə
- ☐ Əgər fərdi tərəflərlə dövlət öz aralarında resursların bölüşdürülməsi, transaksiya xərclərinin olmaması barədə razılığa gələ bilsə
- ☐ Əgər fərdi tərəflər öz aralarında dövlət resurslarının bölüşdürülməsi və transaksiya xərclərinin olmaması barədə razılığa gələ bilsə
- ☐ Əgər fərdi tərəflər öz aralarında resursların bölüşdürülməsi üzrə razılığa gələ bilsə
- ☐ Əgər fərdi tərəflər öz aralarında transaksiya xərcləri barədə razılığa gələ bilsə

527 Sənaye robotları bazarı:

- ☐ mənfi kənar təsirə malikdir
- ☐ optimal bazardır
- ☐ kənar təsirləri olmayan bazardır
- ☐ həm müsbət, həm mənfi kənar təsirlərə malikdir
- ☒ müsbət kənar təsirə malikdir

528 Müsbət kənar təsirləri daxililəşdirmək üçün dövlət hansı alətdən istifadə edir?

- ☐ istehsalın məhdudlaşdırılması
- ☒ subsidiyalama
- ☐ bunların hamısı
- ☐ istehsalın dayandırılması
- ☐ əlavə vergi tətbiqi

529 Müsbət kənar təsir halında dövlətin reaksiyası:

- ☐ mənfi kənar təsir halında olmadığı kimidir
- ☐ mənfi kənar təsir halında olduğu kimidir
- ☒ mənfi kənar təsir halında olduğunun tam əksidir
- ☐ mənfi kənar təsir halında olduğuna
- ☐ cavab variantlarının heç biri doğru deyil

530 Müsbət kənar təsir halında istehsalın cəmiyyət üçün optimal miqdarı hansı nöqtədə olur?

- ☐ sosial dəyər əyrisi ilə tələb əyrisinin kəsişmə nöqtəsində
- ☒ sosial dəyər əyrisi ilə təklif əyrisinin kəsişmə nöqtəsində
- ☐ sosial dəyər əyrisi ilə fayda əyrisinin kəsişmə nöqtəsində
- ☐ sosial dəyər və məsrəflərin bərabərləşdiyi səviyyədə
- ☐ dövlət müdaxiləsi olmadan bazar tarazlığı nöqtəsi

531 Müsbət kənar təsir halında:

- ☐ cavab variantlarının heç biri doğru deyil

- ☒ sosial dəyər əyrisi tələb əyrisindən yuxarıda yerləşir
- ☐ sosial dəyər əyrisi tələb əyrisindən aşağıda yerləşir
- ☐ sosial dəyər əyrisi ilə tələb əyrisi üst-üstə düşür
- ☐ sosial dəyər əyrisi tələb əyrisi ilə kəsişir

532 Müsbət kənar təsir halında istehsalın:

- ☐ fərdi faydası var, sosial faydası yoxdur
- ☐ Sosial faydası ilə fərdi faydası bərabərdir
- ☐ Sosial faydası fərdi faydadan azdır
- ☒ Sosial faydası fərdi faydadan artıqdır
- ☐ sosial faydası var, fərdi faydası yoxdur

533 Müsbət kənar təsirlər halında istehsalın:

- ☐ fərdi məsrəflər optimal olur, sosial məsrəflər olmur
- ☐ fərdi məsrəfləri sosial məsrəflərdən az olur
- ☐ sosial məsrəfləri fərdi məsrəflərdən çox olur
- ☒ sosial məsrəfləri fərdi məsrəflərdən az olur
- ☐ sosial məsrəflərlə fərdi məsrəflər bərabər olur

534 Mənfi kənar təsirlər halında istehsalın:

- ☐ fərdi məsrəflər optimal olur, sosial məsrəflər olmur
- ☐ fərdi məsrəfləri sosial məsrəflərdən az olur
- ☐ sosial məsrəfləri fərdi məsrəflərdən az olur
- ☒ sosial məsrəfləri fərdi məsrəflərdən çox olur
- ☐ sosial məsrəflərlə fərdi məsrəflər bərabər olur

535 Kənar təsirin daxililəşdirilməsi nə deməkdir?

- ☐ vergi güzəştlərinin tətbiqi yolu ilə bazardakı alıcı və satıcıları öz fəaliyyətlərinin kənar təsirlərini nəzərə almağa stimullaşdırılması
- ☐ dövlətin müdaxiləsi olmadan tələb və təklifin yeni tarazlıq halına nail olunması
- ☐ dövlət müdaxiləsi əsasında bazarın tənzimlənməsi
- ☒ vergi tətbiqi yolu ilə bazardakı alıcı və satıcıları öz fəaliyyətlərinin kənar təsirlərini nəzərə almağa stimullaşdırılması
- ☐ vergi tətbiqi yolu ilə bazar rəqabətinin stimullaşdırılması

536 Alüminium istehsalında mənfi kənar təsir problemini həll etmək üçün dövlət hansı alətdən istifadə edir?

- ☐ alüminium istehsalını qadağan etmək
- ☐ alüminium istehsalçılarına satılan hər ton metala görə əlavə subsidiya vermək
- ☐ alüminium istehsalçılarına satılan hər ton metala görə vergi güzəşti tətbiq etmək
- ☒ alüminium istehsalçılarından satılan hər ton metala görə əlavə vergi tutmaq
- ☐ alüminium istehsalçılarından satılan hər ton metala görə əlavə ödəniş vermək

537 Alüminium istehsalında mənfi kənar təsir problemini həll etməklə cəmiyyətin ümumi iqtisadi rifahını artırmaq necə mümkündür?

- ☐ Alüminium istehsalı və istehlakını dayandırmaqla
- ☐ Alüminium istehsalını və istehlakını dəyişməməklə
- ☐ Alüminium istehsalını və istehlakını nisbətən artırmaqla
- ☒ Alüminium istehsalını və istehlakını nisbətən azaltmaqla
- ☐ Alüminium istehsalını azaldıb istehlakını nisbətən artırmaqla

538 Alüminium istehsalının bazar tarazlığı miqdarı ilə sosial baxımdan optimal miqdar arasında münasibət necədir?

- ☐ Alüminium istehsalının bazar tarazlığı miqdarı elə onun sosial baxımdan optimal miqdarı deməkdir

- ☐ Alüminium istehsalının bazar tarazlığı miqdarı ilə sosial baxımdan optimal miqdar bərabərdir
- ☐ Alüminium istehsalının bazar tarazlığı miqdarı sosial baxımdan optimal miqdardan azdır
- ☒ Alüminium istehsalının bazar tarazlığı miqdarı sosial baxımdan optimal miqdardan çoxdur
- ☐ Alüminium istehsalının bazar tarazlığı miqdarı ilə sosial baxımdan optimal miqdar arasında heç bir əlaqə yoxdur

539 Alüminium istehsalının sosial dəyər əyrisi ilə tələb əyrisinin kəsişmə nöqtəsi nəyi ifadə edir?

- ☒ ümumi cəmiyyət nöqtəyi-nəzərindən alüminium istehsalının optimal həcmi
- ☐ alüminium üçün istehlakçıların faydasını
- ☐ alüminium istehsalının bazar tarazlığı miqdarını
- ☐ bazar tarazlığı nöqtəsini
- ☐ bunların hamısını

540 Dövlət, mənfə kənar təsir problemini həll etmək üçün, alüminium istehsalının hansı səviyyəsini seçir?

- ☐ tələb əyrisi ilə sosial xərclər səviyyəsini fərqi
- ☐ bazar tarazlığı nöqtəsini
- ☐ tələb əyrisi ilə təklif əyrisinin kəsişmə nöqtəsini
- ☒ tələb əyrisi ilə sosial xərclər səviyyəsini kəsişmə nöqtəsini
- ☐ tələb əyrisi ilə sosial xərclər səviyyəsini cəmini

541 Mənfə kənar təsirlər zamanı alüminium istehsalının cəmiyyət üçün ümumi məsrəfləri nədən ibarətdir?

- ☐ kənar təsirlərin cəmiyyətin üzərinə yüklədiyi marjinal kənar məsrəflərindən
- ☐ bazar tarazlığı nöqtəsini
- ☐ tələb əyrisi ilə təklif əyrisinin kəsişmə nöqtəsini
- ☒ tələb əyrisi ilə sosial xərclər səviyyəsini kəsişmə nöqtəsini
- ☐ tələb əyrisi ilə sosial xərclər səviyyəsini cəmini

542 Mənfə kənar təsirlər zamanı alüminium istehsalının cəmiyyət üçün ümumi məsrəfləri nədən ibarətdir?

- ☐ kənar təsirlərin cəmiyyətin üzərinə yüklədiyi marjinal kənar məsrəflərindən
- ☐ alüminium istehsalçısının marjinal məsrəfləri ilə kənar təsirlərin cəmiyyətin üzərinə yüklədiyi marjinal məsrəflərin cəmindən
- ☐ alüminium istehsalçısının marjinal məsrəflərindən
- ☒ alüminium istehsalçısının fərdi məsrəfləri ilə kənar təsirlərin cəmiyyətin üzərinə yüklədiyi kənar məsrəflərin cəmindən
- ☐ alüminium istehsalçısının fərdi faydaları ilə kənar təsirlərin cəmiyyətin üzərinə yüklədiyi kənar məsrəflərin cəmindən

543 Mənfə kənar təsirlər zamanı “xeyirxah ictimai planlaşdırıcı” rolunda kim çıxış edir?

- ☐ bazar
- ☐ rəqabət
- ☐ firma
- ☒ dövlət
- ☐ vergi

544 Kənar təsir şəraitində alüminium istehsalının sosial dəyər əyrisi ilə təklif əyrisi arasındakı fərq nəyi göstərir?

- ☐ bunların heç birini
- ☐ alüminium istehlakçısının əlavə faydasını
- ☐ alüminium istehsalçısının əlavə faydasını
- ☒ çirklənmə nəticəsində cəmiyyətin məsrəflərini
- ☐ çirklənmə nəticəsində cəmiyyətin əlavə faydasını

545 Kənar təsir ucbatından alüminium istehsalının:

- ☐ sosial dəyər əyrisi yoxdur

- ☒ sosial dəyər əyrisi təklif əyrisindən yüksəkdir
- ☐ sosial dəyər əyrisi təklif əyrisindən alçaqdır
- ☐ sosial dəyər əyrisi təklif əyrisinə bərabərdir
- ☐ sosial dəyər əyrisi təklif əyrisi ilə kəsişir

546 İstehsal olunan hər alüminium vahidinin sosial dəyəri nədən ibarətdir?

- ☐ ətraf mühitin çirklənməsi nəticəsində mənfi təsirə məruz qalan insanların məsrəflərindən ibarətdir
- ☐ alüminium istehsalçıların fərdi faydaları ilə ətraf mühitin çirklənməsi nəticəsində mənfi təsirə məruz qalan insanların faydalarının cəmindən ibarətdir
- ☐ alüminium istehsalçıların ictimai xərcləri ilə ətraf mühitin çirklənməsi nəticəsində mənfi təsirə məruz qalan insanların faydalarının cəmindən ibarətdir
- ☐ alüminium istehsalçıların fərdi faydaları ilə ətraf mühitin çirklənməsi nəticəsində mənfi təsirə məruz qalan insanların məsrəflərinin cəmindən ibarətdir
- ☒ alüminium istehsalçıların fərdi xərcləri ilə ətraf mühitin çirklənməsi nəticəsində mənfi təsirə məruz qalan insanların məsrəflərinin cəmindən ibarətdir

547 Kənar təsir ucbatından alüminium istehsalı:

- ☒ cəmiyyətə alüminium istehsalçılarından daha baha başa gəlir
- ☐ həm cəmiyyətə, həm də alüminium istehsalçılarına eyni məbləğə başa gəlir
- ☐ cəmiyyətə heç bir fayda vermir
- ☐ alüminium istehsalçılarına cəmiyyətdən daha baha başa gəlir
- ☐ cəmiyyətə alüminium istehsalçılarından daha ucuz başa gəlir

548 Dövlət müdaxiləsi olmadığı halda alüminium üzrə tələb və təklifi tarazlaşdıran nədir?

- ☒ bazar qiyməti
- ☐ bunların hamısı
- ☐ istehsalçının xərcləri
- ☐ istehlakçının tələbi
- ☐ istehsalçının təklifi

549 Hər hansı müəyyən miqdarda təklif əyrisinin hündürlüyü nəyi göstərir?

- ☐ firmanın gəlirlərini
- ☐ istehlakçının xərclərini
- ☐ marjinal alıcının faydasını
- ☐ marjinal alıcının məsrəflərini
- ☒ marjinal satıcının məsrəflərini

550 Məhsula olan tələb əyrisi nəyi əks etdirir?

- ☐ firmanın istehlakını
- ☐ istehlakın səviyyəsini
- ☐ marjinal satıcının faydasını
- ☒ məhsul alıcılarının faydasını
- ☐ firmanın xərclərini

551 Hər hansı müəyyən miqdarda tələb əyrisinin hündürlüyü nəyi göstərir?

- ☐ istehlakçıların ödədiyi məbləği
- ☒ marjinal (sonuncu) alıcının ödəməyə hazır olduğu məbləği
- ☐ bunların hamısını
- ☐ tələbin miqdarını
- ☐ təklifin səviyyəsini

552 Kənar təsirlər probleminin həlli zamanı dövlət kimin maraqlarını nəzərə alır?

- ☐ bazar iştirakçısı olan alıcı və satıcının

- ☐ bazarın
- ☐ firmanın
- ☐ istehlakçının
- ☒ bazar iştirakçısı olmayan digər vətəndaşların (cəmiyyətin maraqları)

553 Kənar təsirlərə münasibət necə olmalıdır?

- ☒ müsbət kənar təsirlər artırılmalı, mənfi kənar təsirlər azaldılmalıdır
- ☐ bütün kənar təsirlər azaldılmalıdır
- ☐ müsbət kənar təsirlər mənfi kənar təsirlərə bərabərləşdirilməlidir
- ☐ mənfi kənar təsirlər müsbət kənar təsirlərə bərabərləşdirilməlidir
- ☐ müsbət kənar təsirlər azaldılmalı, mənfi kənar təsirlər artırılmalıdır

554 Avtomobil mühərriklərindən ətraf mühitə buraxılan işlənmiş qazların mənfi kənar təsiri probleminin həlli üçün dövlət hansı qərar verə bilər?

- ☒ uzun müddət işlənmiş köhnə avtomobillərin istifadəsinə ədudiyətlər qoya bilər
- ☐ avtomobillərdən istifadəni qadağan edə bilər
- ☐ bunların hamısı
- ☐ belə avtomobillərin mühərrikinin əvəz edilməsini tələb edə bilər
- ☐ belə avtomobillərin dəyişdirilməsini tələb edə bilər

555 Aşağıdakılardan hansı müsbət kənar təsirdir?

- ☐ zavodun ətraf mühitə zəhərli tullantılar (qazlar və s) buraxması
- ☒ yeni texnologiyanın inkişafı
- ☐ bunların hamısı
- ☐ ictimai yerlərdə çəkilən siqaret
- ☐ qonşunun hürən itinin yaratdığı səs-küy

556 Aşağıdakılardan hansı mənfi kənar təsirdir?

- ☐ yeni texnologiyanın inkişafı
- ☒ zavodun ətraf mühitə zəhərli tullantılar (qazlar və s) buraxması
- ☐ xəstələnməyə qarşı peyvəndlər
- ☐ təhsil
- ☐ tarixi binaların bərpası

557 Kənar təsirlərin qarşısını almaq kimin üzərinə düşür?

- ☐ bazarın
- ☐ rəqabətin
- ☐ “görünməz əl”in
- ☒ dövlətin
- ☐ firmanın

558 Kənar təsirlərin mövcud olduğu bazarda tarazlıq niyə səmərəli olmur?

- ☐ bu halda bazar tarazlığı ümumilikdə cəmiyyətin əldə etdiyi faydanı minimumlaşdırır
- ☐ bu halda bazar tarazlığı natamam xarakter daşıyır
- ☐ bu halda bazar tarazlığı ümumilikdə cəmiyyətin faydaəldə etdiməsinə imkan vermir
- ☐ bu halda bazar tarazlığı ümumilikdə cəmiyyətin əldə etdiyi faydanı maksimumlaşdırır
- ☒ bu halda bazar tarazlığı ümumilikdə cəmiyyətin əldə etdiyi faydanı maksimumlaşdırmır

559 Mənfi kənar təsir dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ bir firmanın fəaliyyətinin digər firmanın fəaliyyətinə kompensasiya olunmamış mənfi təsiri
- ☐ bir insanın fəaliyyətinin digərinin fəaliyyətinə kompensasiya olunmamış mənfi təsiri
- ☐ bir firmanın fəaliyyətinin digərinin rifahına kompensasiya olunan müsbət təsiri

- ☐ bir insanın fəaliyyətinin digərinin rifahına kompensasiya olunan müsbət təsiri
- ☒ bir insanın fəaliyyətinin ətrafdakıların rifahına kompensasiya olunmamış mənfi təsiri

560 Müsbət kənar təsir dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ bir firmanın fəaliyyətinin digərinin rifahına kompensasiya olunan mənfi təsiri
- ☒ bir insanın fəaliyyətinin ətrafdakıların rifahına göstərdiyi kompensasiya olunmamış müsbət təsiri
- ☐ bir insanın fəaliyyətinin digərinin rifahına kompensasiya olunan mənfi təsiri
- ☐ bir firmanın fəaliyyətinin digər firmanın fəaliyyətinə kompensasiya olunmamış müsbət təsiri
- ☐ bir insanın fəaliyyətinin digərinin fəaliyyətinə kompensasiya olunmamış müsbət təsiri

561 Kənar təsir dedikdə başa nə başa düşülür?

- ☒ bir insanın fəaliyyətinin digərinin rifahına kompensasiya olunmamış təsiri
- ☐ bir firmanın fəaliyyətinin digərinin rifahına kompensasiya olunan təsiri
- ☐ bir insanın fəaliyyətinin digərinin fəaliyyətinə kompensasiya olunmamış təsiri
- ☐ bir firmanın fəaliyyətinin digər firmanın rifahına kompensasiya olunmamış təsiri
- ☐ bir insanın fəaliyyətinin digərinin rifahına kompensasiya olunan təsiri

562 A. Smit “görünməz əl” deyəndə nəyi nəzərdə tuturdu?

- ☐ dövlət tənzimləmə mexanizmini
- ☒ rəqabətli bazar mexanizmini
- ☐ istehlakçının tələblərini
- ☐ firmanın təklifini
- ☐ inhisarşı rəqabət mexanizmini

563 Bazar “uğursuzluqları”nın aradan qaldırılması əsasən kimin üzərinə düşür?

- ☐ “görünməz əl”in
- ☐ firmanın
- ☒ dövlətin
- ☐ bazarın özünün
- ☐ rəqabətin

564 A. Smitin fikrini tamamlayın: “bazar iqtisadiyyatında _____ sırf şəxsi mənafe güdən satıcı və alıcını bazara gətirir və bununla cəmiyyətin əldə edəcəyi ümumi faydanı maksimumlaşdırır”

- ☐ bazar
- ☒ «görünməz əl»
- ☐ firmalar
- ☐ istehlakçının istəkləri
- ☐ dövlət

565 A. Smit iqtisadiyyatda dövlətin rolunu necə görürdü?

- ☐ çox dərəcədə
- ☒ çox məhdud dərəcədə
- ☐ dövlətin iqtisadiyyatda rolu yoxdur
- ☐ bazarla bərabər
- ☐ əhəmiyyətli dərəcədə

566 Aşağıdakılardan hansı inhisar fəaliyyətinin təşkilati formasıdır?

- ☐ Assosiasiya
- ☐ Törəmə müəssisə
- ☐ Asılı müəssisə
- ☒ Konqlomerat
- ☐ Vençur müəssisəsi

567 Aşağıdakılardan hansı inhisar fəaliyyətinin təşkilati forması deyil?

- ☐ Konsern
- ☐ Trest
- ☐ Kartel
- ☒ tam ortaqlıq
- ☐ Sindikat

568 İnhisarçı-rəqabət baarlarında necə məhsullar satılır?

- ☐ fərqlənməyən məhsullar
- ☐ lisenziyalaşdırılmış məhsullar
- ☐ standart məhsullar
- ☒ differensial məhsullar
- ☐ markalı məhsullar

569 Xalis rəqabət bazarlarında nə cür məhsullar satılır?

- ☐ firma nişanlı
- ☐ fərqli
- ☐ differensial
- ☒ standart
- ☐ müxtəlif

570 xalis inhisar bazarları necə xarakterizə olunur?

- ☐ belə bazara bir neçə istehsalçı olur və onların hər biri digərlərinin gəlirlərinə təsir edə bilər
- ☐ hər bir firma bütün bazarla müqayisədə elə kiçikdir ki, öz əmtəəsinin satış qiymətinə heç cür təsir edə bilmir
- ☐ uzunmüddətli dövrdə bazara tez-tez yeni firmaların girib-çıxması iqtisadi mənfəəti sıfıra endirir və qiymət orta xərclərə bərabər olur
- ☒ məhsul istehsalı və satışı bir firmanın əlində cəmləşir
- ☐ hər bir firma öz əmtəəsi üzərində inhisara malikdir, lakin digər firmalar ona oxşar əmtəə istehsal edir və elə həmin məhsulların alıcılarının inamını qazanmaq istəyir

571 Oliqopol bazarlar necə xarakterizə olunur?

- ☐ uzunmüddətli dövrdə bazara tez-tez yeni firmaların girib-çıxması iqtisadi mənfəəti sıfıra endirir və qiymət orta xərclərə bərabər olur
- ☐ məhsul istehsalı və satışı bir firmanın əlində cəmləşir
- ☐ hər bir firma öz əmtəəsi üzərində inhisara malikdir, lakin digər firmalar ona oxşar əmtəə istehsal edir və elə həmin məhsulların alıcılarının inamını qazanmaq istəyir
- ☒ belə bazara bir neçə istehsalçı olur və onların hər biri digərlərinin gəlirlərinə təsir edə bilər
- ☐ hər bir firma bütün bazarla müqayisədə elə kiçikdir ki, öz əmtəəsinin satış qiymətinə heç cür təsir edə bilmir

572 İnhisarçı rəqabət bazarları necə xarakterizə olunur?

- ☐ belə bazara bir neçə istehsalçı olur və onların hər biri digərlərinin gəlirlərinə təsir edə bilər
- ☐ uzunmüddətli dövrdə bazara tez-tez yeni firmaların girib-çıxması iqtisadi mənfəəti sıfıra endirir və qiymət orta xərclərə bərabər olur
- ☐ hər bir firma bütün bazarla müqayisədə elə kiçikdir ki, öz əmtəəsinin satış qiymətinə heç cür təsir edə bilmir
- ☒ hər bir firma öz əmtəəsi üzərində inhisara malikdir, lakin digər firmalar ona oxşar əmtəə istehsal edir və elə həmin məhsulların alıcılarının inamını qazanmaq istəyir
- ☐ məhsul istehsalı və satışı bir firmanın əlində cəmləşir

573 Təkmil rəqabətli bazarlar necə xarakterizə olunur?

- ☐ firmalar bənzər, lakin eyni olmayan əmtəələr təqdim edir
- ☐ belə bazara bir neçə istehsalçı olur və onların hər biri digərlərinin gəlirlərinə təsir edə bilər
- ☐ məhsul istehsalı və satışı bir firmanın əlində cəmləşir
- ☒ hər bir firma bütün bazarla müqayisədə elə kiçikdir ki, öz əmtəəsinin satış qiymətinə heç cür təsir edə bilmir

- ☐ hər bir firma öz əmtəəsi üzərində inhisara malikdir, lakin digər firmalar ona oxşar əmtəə istehsal edir və elə həmin məhsulların alıcılarının inamını qazanmaq istəyir

574 Aşağıdakılardan hansı bazar quruluşunun tipi deyil?

- ☐ Xalis inhisar bazarları
☐ İnhisarçı-rəqabət bazarları
☐ Təkmil rəqabət bazarları
☒ Tənzimlənən bazar
☐ Oliqopol bazarlar

575 Bazar quruluşunun neçə tipi var?

- ☐ 6
☐ 3
☐ 2
☒ 4
☐ 5

576 Aşağıdakılardan hansı haqsız işgüzarlıq davranışı hesab olunur?

- ☐ əmtəələrin məcburi əlavə çeşidlə satışı
☐ yalan reklam
☐ qiymətlərinin artırılması məqsədilə məhsulların dövriyyəindən çıxarılması
☒ rəqibin işgüzarlıq əlaqələrini pozmaq məqsədilə digər bazar subyektlərinə əsassız çağırışlar (müraciətlər) edilməsi və belə əlaqələrin yaradılmasına maneçilik törədilməsi
☐ çəşdırma məqsədiylə yanlış müqayisələr, məhsulun uyğun olmayan fərqlənmə nişanı ilə təchiz edilməsi

577 Aşağıdakılardan hansı rəqibin təsərrüfat fəaliyyətinə müdaxiləni əks etdirir?

- ☐ çəşdırma məqsədiylə yanlış müqayisələr, məhsulun uyğun olmayan fərqlənmə nişanı ilə təchiz edilməsi
☐ müqavilələrdə əsassız birtərəfli üstünlüklərin nəzərdə tutulması
☐ başqa firmanın fəaliyyətinə dair məlumatların qanunsuz əldə edilməsi, istifadə olunması və yayılması
☒ rəqibin işçilərini öz xidməti vəzifələrini yerinə yetirməməyə sövq etmək məqsədilə onlara qanunsuz vasitələrlə təsir göstərilməsi
☐ rəqibin işgüzarlıq əlaqələrini pozmaq məqsədilə digər bazar subyektlərinə əsassız çağırışlar (müraciətlər) edilməsi və belə əlaqələrin yaradılmasına maneçilik törədilməsi

578 Aşağıdakılardan hansı rəqibin təsərrüfat fəaliyyətinin nüfuzdan salınmasına aiddir?

- ☐ əmtəənin xassələri və ya firma haqqında çəşdırıcı yaxud yalan məlumatların verilməsi
☐ başqa firmanın fəaliyyətinə dair məlumatların qanunsuz əldə edilməsi, istifadə olunması və yayılması
☐ rəqibin işgüzar münasibətlərinin qanunsuz vasitələrlə qəsdən pozulması, kəsilməsi və dayandırılması
☒ rəqibin elmi-texniki və istehsal imkanları haqqında məlumatların təhrif olunmuş şəkildə açıqlanması
☐ rəqibin işgüzarlıq əlaqələrini pozmaq məqsədilə digər bazar subyektlərinə əsassız çağırışlar (müraciətlər) edilməsi və belə əlaqələrin yaradılmasına maneçilik törədilməsi

579 Aşağıdakılardan hansı rəqibin təsərrüfat fəaliyyətinin təqlidinə əks etdirmir?

- ☐ firma adının, əmtəə markasının, həmçinin adının qanunsuz istifadə edilməsi
☐ rəqibin patent-lisenziya hüququnu pozmaq yolu ilə onun məhsulunun birbaşa təkrarlanması
☐ rəqibin əmtəəsinin, həmçinin onun əmtəə formasının, qablaşdırılmasının və xarici tərtibatının özbaşına təqlid edilməsi
☒ başqa firmanın işgüzar nüfuzu və maliyyə vəziyyəti haqqında yalan və təhrif olunmuş məlumatların yayılması
☐ digər bazar subyektinin əmtəə nişanının, coğrafi göstəricilərinin qanunsuz istifadə edilməsi

580 Aşağıdakılardan hansı haqsız rəqabətin formasıdır?

- ☐ bazarın təmərküzləşməsi
☐ firmaların şaquli birləşmələri
☐ kartel sövdələşməsi

- ☒ haqsız işgüzarlıq davranışı və istehlakçıların çaşdırılması
- ☐ firmaların üfqi birləşmələri

581 Aşağıdakılardan hansı haqsız rəqabətin forması deyil?

- ☐ rəqibin təsərrüfat fəaliyyətinin təqlidi
- ☐ haqsız sahibkarlıq fəaliyyəti
- ☐ rəqibin təsərrüfat fəaliyyətinə müdaxilə
- ☐ rəqibin təsərrüfat fəaliyyətinin nüfuzdan salınması
- ☒ kartel sövdələşməsi

582 Haqsız rəqabət dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ cavab variantlarının heç biri doğru deyil
- ☒ bazar subyektinin hamı üçün müəyyən edilmiş qaydalara zidd və ədalətsiz üsullarla üstünlük əldə etməyə yönəlmiş, bununla da digər bazar subyektlərinə (rəqiblərinə) zərər vura bilən, yaxud onların işgüzarlıq nüfuzuna xələl yetirə bilən hərəkətləri başa düşülür
- ☐ bazar subyektinin hamı üçün müəyyən edilmiş qaydalara uyğun üsullarla üstünlük əldə etməyə yönəlmiş, bununla da digər bazar subyektlərinə zərər vura bilən hərəkətləri başa düşülür
- ☐ hamı üçün müəyyən edilmiş qaydalara zidd, lakin ədalətli üsullarla üstünlük əldə etməyə yönəlmiş, bununla da rəqiblərinin işgüzarlıq nüfuzuna xələl yetirə bilən hərəkətləri başa düşülür
- ☐ bazar subyektinin hamı üçün müəyyən edilmiş qaydalara zidd və ədalətsiz üsullarla üstünlük əldə etməyə yönəlmiş, rəqiblərlə mübarizədə üstünlük əldə etməyə yönəlmiş, yaxud onların işgüzarlıq nüfuzuna xələl yetirməyən hərəkətləri başa düşülür

583 Rəqabətdə qalibləri müəyyən edən:

- ☐ bunların hamısıdır
- ☐ dövlətdir
- ☐ firmalardır
- ☒ istehlakçılardır
- ☐ dövlət məmurlarıdır

584 Aşağıdakı şərtlərdən hansı cəmiyyətdə rəqabət mədəniyyətinin inkişaf etdiyini göstərir?

- ☐ cəmiyyətdə uğurun ancaq rəqabət şəraitində əldə edilə biləcəyinə inam və etimad geniş yayılıbsa
- ☐ rəqabət qaydalarını heç kim özünün maraqlarına görə müəyyən etmərsə və ya dəyişdirmərsə
- ☐ cəmiyyətdə rəqabət qaydalarına əməl etmə məsuliyyəti yüksəkdirsə
- ☒ bunların hamısı
- ☐ qaydalara uyğun bir rəqabətin uzun müddətli dövrdə hamıya faydalı olacağına cəmiyyətdə inam geniş yayılıbsa

585 Rəqabət haqqında aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☐ rəqabət məhdud resurslarından bütün cəmiyyətin mənafeyi naminə səmərəli və ədalətli istifadəni təmin etmək mexanizmidir
- ☐ rəqabət iştirakçıları davamlı olaraq öz işlərini təkmilləşdirməyə və inkişaf etməyə vadar edir
- ☐ rəqabət yaxşının pisdən fərqləndirilməsini və yaxşının mükafatlandırılmasını təmin edir
- ☒ rəqabət iştirakçıları davamlı olaraq özlərini təkmilləşdirməyə və nəyin bahasına olursa olsun qalib gəlməyə vadar edir
- ☐ rəqabət resursların səmərəli və ədalətli bölgüsünü təmin edən pozitiv bir mexanizmdir

586 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☐ Qayda və qadağaların razılaşdırılmadığı (müəyyən edilmədiyi) bir mübarizədə rəqabətin haqlılığını müəyyən etmək mümkünsüzdür
- ☐ Rəqabətin aparılması üçün razılaşdırılmış, hamı tərəfindən qəbul və əməl edilən qaydalar olmalıdır
- ☐ Rəqabət hər bir iştirakçının özü istədiyi kimi davrana biləcəyi bir oyun deyildir
- ☒ Rəqabət hər bir iştirakçının özü istədiyi kimi davrana biləcəyi bir oyundur
- ☐ Rəqabət bütün iştirakçılar üçün eyni olan qaydalar və hüquqi rejim şəraitində mümkün ola bilər

587 Rəqabət nədir?

- ☐ müəyyənləşdirilmiş qaydalar çərçivəsində iştirakçılar arasında heç bir fərqləndirmənin və ayrışdırılışın olmadığı bir şəraitdə məhdud bir şeyi əldə etmək uğrunda məqsədləri toqquşmayan müxtəlif firmalar arasında baş verən mübarizədir
- ☐ məhdud bir şeyi paylaşmaq və ya bir mükafat əldə etmək uğrunda razılaşdırılmış (qəbul edilmiş) qayda və qadağalar çərçivəsində, iştirakçılara fərdi yanaşmanın tətbiq edildiyi bir şəraitdə birdən çox oyunçu (iştirakçı) arasında oynanan bir oyun və ya yarışma (mübarizə) olaraq izah edilə bilər
- ☐ məhdud bir şeyi əldə etmək uğrunda dəqiqləşdirilməmiş qaydalar şəraitində təməl insan haqqlarına və azadlıqlarına təminat verildiyi və heç bir fərqləndirmənin və ayrışdırılışın olmadığı bir şəraitdə birdən çox oyunçu (iştirakçı) arasında baş verən mübarizədir
- ☒ müəyyənləşdirilmiş qaydalar çərçivəsində, təməl insan haqqlarına və azadlıqlarına təminat verildiyi və heç bir fərqləndirmənin və ayrışdırılışın olmadığı bir şəraitdə məhdud bir şeyi əldə etmək uğrunda məqsədləri toqquşan birdən çox iştirakçı arasında baş verən mübarizədir
- ☐ təməl insan haqqlarına və azadlıqlarına təminat verildiyi və heç bir fərqləndirmənin və ayrışdırılışın olmadığı bir şəraitdə qeyri-məhdud bir şeyi əldə etmək uğrunda məhdud sayda iştirakçı arasında baş verən mübarizədir

588 Rəbətənin baş verməsi üçün aşağıdakılardan hansı önəmlidir?

- ☐ rəqabət iştirakçılarının məqsədlərinin toqquşması
- ☐ mübarizənin aparılması üçün razılaşdırılmış və hamı tərəfindən qəbul edilən qayda və qadağaların olması
- ☐ təməl insan haqqlarının və azadlıqların təminat altına alınması
- ☒ bunların hamısı
- ☐ rəqabət iştirakçıları arasında hər hansı bir fərqləndirmənin və ya ayrışdırılışın yolverilməzliyi

589 İqtisadiyyatda olan rəqabətin cəmiyyət üçün faydası nədir?

- ☐ məhdud resurslardan daha böyük və güclü firmaların istifadəsini təmin etmək mexasizmidir
- ☐ çoxlu sayda firmaların yaranmasını təmin edir
- ☐ çoxlu sayda iş yerlərinin yaradılmasına gətirib çıxarır
- ☒ məhdud resurslarından bütün cəmiyyətin mənafeyi nəminə səmərəli və ədalətli istifadəni təmin etmək mexasizmidir
- ☐ cəmiyyətin malik olduqları resursların istifadəsiz qalmasının qarşısını alır

590 Aşağıdakılardan hansı haqsız rəqabət hesab edilir?

- ☐ rəqiblərin mübarizəyə girişinin əngəllənməsi və ya zorla oyundan kənarlaşdırılması
- ☐ rəqiblər arasında anlaşma əldə edilməsi
- ☐ üstün mövqedən sui istifadə edilməsi
- ☒ bütün qeyd edilənlər
- ☐ hiylə işlədilməsi və başqa bu kimi hallar

591 Aşağıdakılardan hansı rəqabətin baş verməsinə imkan verməz?

- ☐ rəqiblərin hamısının razılaşdırılmış qaydalara əməl etmələrinə ədaləti təmin edən və son nəticəyə marağı olmayan (bitərəf) qurumun nəzarət etməsi
- ☐ haqsız rəqabətin yolverilməzliyi
- ☐ bütün iştirakçıların rəqabətin nəticəsi ilə razılaşması və bunu qəbul etməsi
- ☒ məlum “oyun qaydaları”na əməl edilməsinə iştirakçılardan birinin nəzarət etməsi
- ☐ rəqabətin hamı üçün açıq və şəffaf keçirilməsi

592 Firmalar arasında rəqabət nə zaman yaranır?

- ☐ eyni ərazidə fəaliyyət göstərdikdə
- ☐ onlar fərqli məhsullar istehsal etdikdə
- ☐ onlar eyni məhsul istehsal etdikdə
- ☒ onların məqsədləri toqquşduqda
- ☐ bir-birindən asılı olduqda

593 Rəqabət hansı firmalar arasında gedə bilər?

- ☐ istehsalçı və xidmət göstərən firmalar arasında
- ☐ müxtəlif bazarlarda olan firmalar arasında

- ☐ müxtəlif məhsullar istehsal edən firmalar arasında
- ☒ eyni məhsullar istehsal edən (xidmətlər göstərən) firmalar arasında
- ☐ istehsalçı və tədarükçü firmalar arasında

594 Aşağıdakılardan hansını rəqabətin aydın başa düşülməsi üçün yaxşı nümunə hesab etmək olar?

- ☐ “qaynar xətt” xidmətlərini
- ☐ humanitar tədbirləri
- ☐ xeyriyyə marafonunu
- ☒ idman yarışlarını
- ☐ “açıq qapı” qəbullarını

595 Firmalar arasındakı rəqabətə dövlətin münasibəti necə olmalıdır?

- ☒ dövlət rəqabət iştirakçılarının hamısına bərabər ilkin şərtlər təmin edir
- ☐ dövlət rəqabəti bilavasitə təşkil edir
- ☐ dövlət rəqabətin iştirakçısıdır
- ☐ dövlət rəqabətin təminatçısıdır
- ☐ dövlət rəqabətin kəskinləşməsinin qarşısını alır

596 Firmalar arasında rəqabət hansı halda daha güclü olur?

- ☐ alıcıların sayı çox olduqda
- ☐ rəqabət obyektlərinin sayı firmaların sayına bərabər olduqda
- ☐ qeydiyyatdan keçmiş firmaların sayı çox olduqda
- ☒ məqsədləri toqquşan firmaların sayı kifayət qədər çox olduqda
- ☐ sahədə yalnız 1 firma olduqda

597 “Rəqabət” anlayışının belə bir məzmunu yoxdur:

- ☐ iqtisadi
- ☐ sosial
- ☐ siyasi
- ☒ ekoloji
- ☐ mədəni

598 Sahə daxilindəki firmalar arasında rəqabət nə uğrunda aparılır?

- ☐ maya dəyərinin azaldılması uğrunda
- ☐ lider olmaq uğrunda
- ☐ qələbə uğrunda
- ☒ mənfəətin artırılması uğrunda
- ☐ bazar uğrunda

599 Bazar iqtisadiyyatı şəraitində dövlətin iqtisadi sahədə əsas funksiyası nədir?

- ☐ istehsal həcmələrinin tənzimlənməsi
- ☐ istehsalın planlaşdırılması
- ☐ istehlakın müəyyən edilməsi
- ☒ iqtisadiyyatın tənzimlənməsi
- ☐ firmaların idarə edilməsi

600 . Bazar iqtisadi modelinin uğur qazanması üçün mal və xidmət bazarlarında nəyin olması başlıca şərtidir?

- ☐ əmək bölgüsünün
- ☐ kooperasiyanın
- ☐ ixtisaslaşmanın
- ☒ rəqabətin
- ☐ diversifikasiyanın

601 Aşağıdakılardan hansı sahənin rəqabətqabiliyyətliliyinin sahədaxili mühit amilləri sırasına aiddir?

- ☐ ölkə iqtisadiyyatının strukturu və durumu
- ☒ miqyas effektinin təsiri
- ☐ iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi sistemi
- ☐ makroiqtisadi vəziyyət
- ☐ hökumətin sənaye siyasəti və belə siyasətin həyata keçirilməsi institutları

602 Aşağıdakılardan hansı sahənin rəqabətqabiliyyətliliyinin sahədaxili mühit amilləri sırasına aiddir?

- ☐ sahənin həyat tsiklinin mərhələsi
- ☐ sahənin müəssisələrində idarəetmənn və menecmentin keyfiyyəti
- ☐ sahə bazarının quruluşu
- ☐ sahə daxilində rəqabətin durumu
- ☒ bunların hamısı

603 Aşağıdakılardan hansı sahənin rəqabətqabiliyyətliliyinin sahəxarici mühit amilləri sırasına aiddir?

- ☐ makroiqtisadi vəziyyət
- ☐ iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi sistemi
- ☐ ölkə iqtisadiyyatının strukturu və durumu
- ☐ hökumətin sənaye siyasəti və belə siyasətin həyata keçirilməsi institutları
- ☒ bunların hamısı

604 Sahənin rəqabətqabiliyyətlik amilləri necə təsnifləşdirilir

- ☐ firmadaxili və firmaxarici
- ☐ ölkədaxili və ölkəxarici amillər
- ☐ resurs və texnoloji amillər
- ☐ yerli və beynəlxalq amillər
- ☒ sahədaxili və sahəxarici amillər

605 Aşağıdakılardan hansı sahənin rəqabətqabiliyyətliliyinin sahədaxili mühit amilləri sırasına aiddir?

- ☒ sahədə innovasiya proseslərinin və yeni texnologiyaların tətbiqi
- ☐ hökumətin xarici ticarət siyasəti
- ☐ ölkənin büynəlxalq və regional ticarət birliklərinə üzvlüyü
- ☐ iqtisadi, siyasi, elmi və başqa sahələrdə beynəlxalq əməkdaşlıq
- ☐ ölkənin dünya təsərrüfatına açıqlıq dərəcəsi

606 Sahənin rəqabətqabiliyyətliyi dedikdə nə başa düşülür?

- ☒ sahənin daxili (yerli) və dünya bazarlarının tələblərinə cavab verən mal və xidmətlər istehsalı və həmin sahənin müəssisələrinin rəqabət gücü potensialının artırılması üçün şərait yaratmaq qabiliyyəti
- ☐ sahənin yerli bazarların tələblərinə cavab verən mal və xidmətlər istehsalı qabiliyyəti
- ☐ sahənin dünya standartlarının tələblərinə cavab istehsal amillərinə malik olması
- ☐ ölkədə il ərzində istehsal edilən ÜDM-də sahənin yüksək xüsusi paya malik olması
- ☐ bunların hamısı

607 . M. Porterin qeyd edir ki, "...rəqiblərlə mübarizədə firmanın uğuru, hər şeydən əvvəl, _____ asılıdır". Bu fikri tamamlayın:

- ☐ firmanın malik olduğu resurslardan
- ☐ rəqiblərin durumundan
- ☐ sahənin inkişaf mərhələsindən
- ☐ firmanın menecmentindən
- ☒ ölkədə işlərin vəziyyətindən

608 Rəqabətqabiliyyətlik məsələləri üzrən tanınmış mütəxəssis hesab olunur:

- ☐ Q. Menkyu
- ☐ A. Smit
- ☒ M. Porter
- ☐ C. Keyns
- ☐ M. Fridman

609 Aşağıdakı fikirlərdən hansı doğrudur?

- ☐ ayrıca sənaye sahəsinin rəqabətqabiliyyətliliyi ola bilməz
- ☒ rəqabətqabiliyyətlilik yalnız müqayisədə müəyyən edilə bilər
- ☐ rəqabətqabiliyyətlilik müqayisədə müəyyən edilə bilməz
- ☐ rəqabətqabiliyyətlilik mütləq əlamətdir
- ☐ rəqabətqabiliyyətliliyin müəyyən edilməsi üçün istehsalın həcmi bilmək lazımdır

610 Aşağıdakı qarşılaşdırmaların hansıları üzrə rəqabətqabiliyyətlilik qiymətləndirilə bilməz?

- ☐ ayrı-ayrı ölkə firmaları
- ☒ firmalar və ölkə
- ☐ ayrı-ayrı ölkə iqtisadiyyatları
- ☐ ayrı-ayrı sahələr
- ☐ ayrı-ayrı firmalar

611 Rəqabətqabiliyyətlilik aşağıdakı iqtisadi obyektlərdən hansının əlaməti ola bilər?

- ☐ ölkələr
- ☒ bunların hamısı
- ☐ firmalar
- ☐ ev təsərrüfatları
- ☐ sahələr

612 Ən ümumi şəkildə “rəqabətqabiliyyətlilik” nədir?

- ☐ daha çox məhsul ixrac etməyi bacarmaqdır
- ☒ bəhsləşmədə (yarışmada, mübarizədə) qalib gəlmək üçün potensialın mövcudluğudur
- ☐ bəhsləşmədə rəqiblərini sıradan çıxarmaq üçün potensialın mövcudluğudur
- ☐ ən müasir və güclü avadanlıqlara və heyətə malik olmaqdır
- ☐ ən müasir texnologiyalara, böyük insan və maliyyə resurslarına malik olmaqdır

613 Aşağıdakılardan hansı rəqabətqabiliyyətliliyin resurs üstünlüklərinə aiddir?

- ☐ Bank əmanətlərinin məbləği
- ☒ Yığılmış (ötən dövr ərzində) kapital
- ☐ Bunların heç biri
- ☐ İnsanların rifah səviyyəsi
- ☐ Əsas fondların yenilənməsi əmsalı

614 “Rəqabətqabiliyyətlilik” məsələsi niyə hələ də iqtisad elmində mübahisəli problemlərdən biri hesab olunur?

- ☐ rəqabətqabiliyyətliliyin hamı tərəfindən ümumi qəbul edilmiş müəyyənliliyi var
- ☐ iqtisadçılar rəqabətqabiliyyətliliyi izah etməkdə çətinlik çəkirlər
- ☐ bunların heç biri
- ☐ rəqabətqabiliyyətliliyin hələ də heç bir müəyyənliliyi yoxdur
- ☒ rəqabətqabiliyyətliliyin hələ də ümumi qəbul edilmiş müəyyənliliyi yoxdur

615 Aşağıdakılardan hansı rəqabətqabiliyyətliliyin resurs üstünlüklərinə aiddir?

- ☐ Ölkədə təbii ehtiyatların mövcudluğu
- ☐ İxtisaslı işçi qüvvəsi

- ☐ Coğrafi mövqe
- ☐ İqlim şərtləri
- ☒ bunların hamısı

616 Dünya bazarlarına “Made in Azerbaijan” brendi altında məhsul çıxarılması üçün aşağıdakılardan hansı daha önəmlidir?

- ☒ beynəlxalq bazarlarda rəqabətqabiliyyətli olan yerli məhsulların istehsalına nail olmaq
- ☐ əhalinin alıcılıq qabiliyyətinin və rifah halının artırılması
- ☐ bunların hamısı
- ☐ ölkə iqtisadiyyatının və sənayesinin strukturunu dəyişmək
- ☐ ölkə iqtisadiyyatının strukturunda neft sənayesinin payını azaltmaq

617 M. Porter rəqabət üstünlüklərini necə qruplaşdırır?

- ☒ Resurs üstünlükləri və texnoloji üstünlüklər
- ☐ Sahədaxili üstünlüklər və sahələrarası üstünlüklər
- ☐ Ölkədaxili üstünlüklər və ölkəxarici üstünlüklər
- ☐ Maliyyə üstünlükləri və texnoloji üstünlüklər
- ☐ Resurs üstünlükləri və maliyyə üstünlüklər

618 Aşağıdakılardan hansı ölkəmizdə sənaye sahələrinin rəqabətqabiliyyətliliyinin artırılmasını zərur edir?

- ☐ qeyri-neft sənayesi sahələrinin inkişafının təmin edilməsi
- ☒ bunların hamısı
- ☐ ölkə iqtisadiyyatının və ixracının şaxələndirilməsi
- ☐ iqtisadi artımın neft gəlirlərindən asılılığının azaldılması
- ☐ yerli istehsal mallarının ixracının artmasına nail olunması

619 İstisadiyyatın hər hansı bir sahəsi aşağıdakılardan hansının hesabına rəqabət üstünlükləri əldə edə bilər?

- ☐ sahə ölkədəki resursların hamısının əsas hissəsini özündə cəmləşdirdikdə
- ☒ yeni texnologiyaların tətbiqi və yeni məhsulların yaradılması, sahə müəssisələrinin strateji inkişaf potensialının formalaşdırılması yolu ilə sahədə resurslardan istifadə effektivliyinin yüksək olması
- ☐ geniş və səmərəli beynəlxalq əlaqələrə və integrasiyaya malik ölkənin olması
- ☐ texnoloji və marketinq tədqiqatlarının ciddi şəkildə qorunması və yayılmasının qarşısının alınması
- ☐ texnologiyaların tətbiqi və məhsulların yaradılması, sahə müəssisələrinin strateji inkişaf potensialının formalaşdırılması yolu ilə sahədə resurslardan istifadə effektivliyinin aşağı olması

620 Aşağıdakılardan hansı “Azərbaycan 2020: Gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyasında qarşıya qoyulan məqsədlərə uyğun deyil?

- ☐ iqtisadiyyatın və ixracın şaxələndirilməsi
- ☐ qeyri-neft sektorunun inkişafı
- ☒ ölkə iqtisadiyyatının birtərəfli inkişafının təmin edilməsi
- ☐ ölkə iqtisadiyyatının dünya sənayesinə səmərəli integrasiyası
- ☐ ölkədə rəqabətqabiliyyətli sənaye sahələrinin formalaşdırılması

621 İstisadiyyatın hər hansı bir sahəsi aşağıdakılardan hansının hesabına rəqabət üstünlükləri əldə edə bilər?

- ☐ bunların hamısı
- ☒ sahə müəssisələrinin fəaliyyət göstərdikləri ölkənin resurslarına (istehsal amillərinə) çıxış (onları əldə edə bilmə) imkanlarının rəqib sahələrlə, habelə digər ölkələrin müvafiq sahələrinin müəssisələri ilə müqayisədə daha geniş olması
- ☐ geniş və səmərəli beynəlxalq əlaqələrə və integrasiyaya malik ölkənin olması
- ☐ texnoloji və marketinq tədqiqatlarına əlçatanlığın aşağı olması
- ☐ texnologiyaların tətbiqi və məhsulların yaradılması, sahə müəssisələrinin strateji inkişaf potensialının formalaşdırılması yolu ilə sahədə resurslardan istifadə effektivliyinin aşağı olması

622 Rəqabətqabiliyyətlilik problemi Azərbaycan üçün hazırda niyə aktualdır?

- ☐ höumət daxili bazarın ehtiyaclarını daha dolğun şəkildə ödəmək istəyir
- ☐ Azərbaycan digər ölkələrdən geri qalmaq istəmir
- ☐ hökumət ölkə əhalisinin rifah halını yüksəltmək istəyir
- ☐ ölkəmizin ixracı əsasən yalnız xam neft və təbii qazdan ibarətdir
- ☒ hökumət qeyri-neft sektorunun məhsulları hesabına ixracını şaxələndirmək istəyir

623 Hər-hansı bir sahə nə zaman rəqabət üstünlüklərinə malik hesab edilir?

- ☐ bunların heç biri
- ☒ onun müəyyən bir və ya bir neçə əlaməti rəqib sahələrlə və digər ölkələrin oxşar sahələri ilə müqayisədə daha qabarıq və üstün səviyyədə özünü göstərsin
- ☐ onun müəyyən bir və ya bir neçə əlaməti rəqib firmalarla yaxud digər ölkələrin oxşar firmaları ilə müqayisədə daha qabarıq və üstün səviyyədə özünü göstərsin
- ☐ onun müəyyən bir və ya bir neçə əlaməti digər ölkələrlə müqayisədə daha qabarıq və üstün səviyyədə özünü göstərsin
- ☐ o, bütün komponentlər üzrə bütün rəqiblərindən üstün olsun

624 Azərbaycan sənayesinin hansı sahəsi beynəlxalq səviyyədə rəqabətcabiliyyətli hesab edilir?

- ☐ yüngül sənaye
- ☒ neft-qaz sənayesi
- ☐ maşınqayırma sahəsi
- ☐ neftayırma və neft emalı sənayesi
- ☐ qida məhsulları istehsalı

625 Aşağıdakılardan hansı sahələrarası rəqabətin predmeti ola bilər?

- ☐ iş qüvvəsi
- ☐ istehlakçı
- ☐ investisiyalar
- ☐ kapital resursları
- ☒ bunların hamısı

626 Rəqabətin obyektı nədir?

- ☐ qabiliyyət
- ☐ mübarizə aparan və rəqabət predmetlərinə malik olan fiziki və hüquqi şəxslər
- ☐ müxtəlif subyektlər üçün maraq doğuran müəyyən əlamətlərin daşıyıcıları
- ☐ güc
- ☒ hər bir konkret halda uğrunda mübarizə aparılan şeylər

627 2005-2015-ci illər dövründə Azərbaycan sənayesinin əsas inkişaf sahəsi hansı olub?

- ☒ neft-qaz sənayesi
- ☐ emal sənayesi
- ☐ neft emalı sənayesi
- ☐ qeyri-neft sektoru
- ☐ bütün sahələr bərabər inkişaf edib

628 Müasir dünya iqtisadiyyatında olan rəqabəti necə xarakterizə etmək olar?

- ☒ global dinamik rəqabət
- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☐ xalis rəqabət
- ☐ global xalis rəqabət
- ☐ global sabit rəqabət

629 Aşağıdakıların hansı sənaye müəssisələrində institutsional islahatların istiqamətidir?

- ☐ müəssisələrdə müasir menecment və strateji planlaşdırma sisteminin qurulması

- ☐ müasir marketinq, satış və xidmət vərdişlərinin mənimsənilməsi
- ☐ işçilərin peşə-ixtisas hazırlığının fasiləsiz yüksəldilməsi mexanizmlərinin qurulması
- ☒ bunların hamısı
- ☐ mülkiyyətçilərlə menecerlərin hüquq, vəzifə və səlahiyyətlərinin bölgüsünün hüquqi mexanizminin təkmilləşdirilməsi

630 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramının məqsədləri sırasına daxildir?

- ☐ elmtutumlu və innovativ istehsalın genişləndirilməsi
- ☐ qeyri-neft sənayesinin ixrac potensialının artırılması
- ☐ sənayenin modernləşdirilməsi və strukturunun təkmilləşdirilməsi
- ☒ bunların hamısı
- ☐ enerjidən səmərəli istifadə edən, yüksək əlavə dəyər yaradan rəqabətqabiliyyətli sənaye istehsalının genişləndirilməsi

631 Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı necə təsdiq olunub?

- ☐ Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinin qərarı ilə
- ☐ Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin qərarı ilə
- ☐ Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin fərmanı ilə
- ☒ Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin sərəncamı ilə
- ☐ Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə

632 Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı nə vaxt qəbul edilib?

- ☐ 2015-ci ilin martında
- ☐ 2015-ci ilin yanvarında
- ☐ 2014-cü ilin yanvarında
- ☒ 2014-cü ilin dekabrında
- ☐ 2014-cü ilin iyulunda

633 . Aşağıdakıların hansı sənaye müəssisələrində institutsional islahatların istiqamətidir?

- ☐ Daxili bazarda yerli və xarici istehsal malları üçün rəqabət şərtlərinin bərabərləşdirilməsi
- ☐ Sənaye məhsullarının ixracının artırılmasına siyasi və diplomatik dəstəyin göstərilməsi
- ☐ Daxili bazarın xarici məhsulların haqsız rəqabətindən və insan sağlamlığı üçün təhlükəli mallardan qorunması
- ☒ Müəssisələrin, xüsusilə səhmdar cəmiyyətlərinin idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi
- ☐ Əhəlinin alıcılıq qabiliyyətinin artırılması və başqa vasitələrlə ümumi tələbin stimullaşdırılması

634 Sənaye müəssisələrində institutsional islahatlar dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ bunların hamısı
- ☐ ölkə sənayesinin bütün sahələrində istehsalın inkişafına əlverişli şəraiti təmin edən ümumi şərtlərin yapaılması
- ☐ bazar subyektlərinin müəyyən qruplarına (ayrı-ayrı sahələrə və istehsal növlərinə, regional və s.) məqsəduyğun təsiri
- ☒ sənaye müəssisələrinin bazar münasibətləri şəraitində fəaliyyətə adaptasiyası, həmçinin firmadaxili (müəssisədaxili) institutların funksiya və tərkibinin təkmilləşdirilməsi
- ☐ bir-biri ilə sıx əlaqəli və bir-birini qarşılıqlı tamamlayan makroiqtisadi, sahə, texnoloji, regional və beynəlxalq xarakterli tədbirlər kompleksi

635 Aşağıdakılardan hansı regional sahibkarlıq şəbəkələrinə daxildir?

- ☐ cəmiyyət
- ☐ kartel
- ☐ konsorsium
- ☒ sənaye parkları
- ☐ trest

636 Aşağıdakılardan hansı regional sahibkarlıq şəbəkəsi hesab edilə bilməz?

- ☐ kiçik sənaye zonaları
- ☐ sənaye-texnologiya parkları
- ☐ xüsusi iqtisadi zonalar
- ☒ beynəlxalq konsorsium
- ☐ sənaye məhəllələri

637 Regional sahibkarlıq şəbəkələri dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ kiçik sənaye zonaları
- ☐ sənaye-texnologiya parkları
- ☐ xüsusi iqtisadi zonalar
- ☒ bunların hamısı
- ☐ sənaye məhəllələri

638 Aşağıdakılardan hansı sənayeni siyasətinin regional aspektlərinə aiddir?

- ☐ ölkənin bütün regionlarına münasibətdə eyni və ümumi bir siyasətin həyata keçirilməsi
- ☐ beynəlxalq və regional təşkilatlarda və tədbirlərdə ölkənin milli maraqların və yerli şirkətlərin mənafeələrinin təmin edilməsi
- ☐ hər bir regionda bütün sənaye sahələrinin inkişafının təmin edilməsi
- ☒ sahibkarlıq şəbəkələrinin və sənaye şəhərciklərinin yaradılması
- ☐ ölkənin regionları arasında tarif və qeyri-tarif tənzimləmə metod və vasitələrinin tətbiqi

639 Aşağıdakılardan hansı sənayeni siyasətinin regional aspektlərinə aid deyil?

- ☐ sahibkarlıq şəbəkələrinin və sənaye şəhərciklərinin yaradılması
- ☐ kiçik şəhərlərin inkişafı
- ☐ regionlarda sahibkarlığın inkişafı üçün əlverişli mühitin təmin edilməsi
- ☒ beynəlxalq və regional təşkilatlarda və tədbirlərdə ölkənin milli maraqların və yerli şirkətlərin mənafeələrinin təmin edilməsi
- ☐ yerli kənd təsərrüfatı məhsullarının emalını həyata keçirən çoxsaylı kiçik emal müəssisələrinin yaradılması

640 Aşağıdakılardan hansı sənayeni siyasətinin regional aspektlərinə aiddir?

- ☐ sahibkarlıq şəbəkələrinin və sənaye şəhərciklərinin yaradılması
- ☐ kiçik şəhərlərin inkişafı
- ☐ regionlarda sahibkarlığın inkişafı üçün əlverişli mühitin təmin edilməsi
- ☒ bunların hamısı
- ☐ yerli kənd təsərrüfatı məhsullarının emalını həyata keçirən çoxsaylı kiçik emal müəssisələrinin yaradılması

641 Seçmə sənaye siyasəti üçün öncül sahələrin müəyyənləşdirilməsi üçün aşağıdakılardan hansı iqtisadi meyar kimi çıxış edə bilər?

- ☐ sahənin işçilərinin sayının ümumi sənayedə olan məşğulluqda payının ən azı 20 faiz olması
- ☐ sahənin məhsulunun ümumi sənaye məhsulundakı payının ən azı 25 faizdən olması
- ☒ məhsul növünə tədiyə qabiliyyətli tələbin (daxili və xarici) mövcudluğu və etibarlı artım perspektivlərinin olması
- ☐ sahənin məhsulunun ümumi sənaye məhsulundakı payının 50 faizdən çox olması
- ☐ sahənin məhsulunun rentabelliyyəsinin səviyyəsi 50 faizdən çox olması

642 Konkret sənaye sahəsinə münasibətdə seçmə sənaye siyasəti hansı müddətdə həyata keçirilə bilər?

- ☐ 5 il müddətinə
- ☐ 1 il müddətinə
- ☐ belə siyasət müddətsiz olmalıdır
- ☒ həmin sahənin rəqabətqabiliyyətli artım səviyyəsinə nail olmağa imkan verən və əvvəlcədən elan edilmiş bəlli bir müddətə
- ☐ 10 il müddətinə

643 Seçmə sənaye siyasəti nədir?

- ☐ belə sənaye siyasəti struktur dəyişikliklərinin sosial amillərinin nəzərə alınmasıdır
- ☐ belə sənaye siyasəti bir-biri ilə sıx əlaqəli və bir-birini qarşılıqlı tamamlayan makroiqtisadi, sahə, texnoloji, regional və beynəlxalq xarakterli tədbirləri əhatə edir
- ☐ belə sənaye siyasəti bütün sənaye sahələri üzrə istehsalın inkişafına əlverişli şəraiti təmin edən ümumi şərtlərin yapaılmasına istiqamətləndirilir
- ☒ belə sənaye siyasəti bazar subyektlərinin müəyyən qruplarına (ayrı-ayrı sahələrə və istehsal növlərinə, regional və s.) məqsəduyğun təsiri nəzərdə tutur
- ☐ belə sənaye siyasəti müstəqil ölkənin iqtisadi inkişaf tələblərinə cavab verən sənaye strukturunun formalaşdırılmasıdır

644 Seçmə sənaye siyasəti üçün öncül sahələrin müəyyənləşdirilməsi üçün aşağıdakılardan hansı iqtisadi meyar kimi çıxış edə bilməz?

- ☐ sahənin inkişafının multiplikativ təsiri yaratmaqabiliyyəti
- ☐ sahənin rəqabət üstünlüklərinə malik olması
- ☐ məhsul növünə tədiyə qabiliyyətli tələbin (daxili və xarici) mövcudluğu və etibarlı artım perspektivlərinin olması
- ☒ sahənin məhsulunun ümumi sənaye məhsulundakı payının 50 faizdən çox olması
- ☐ seçilən sahənin istehsalının rentabelli olması

645 Ümumi-sistemli sənaye siyasəti nədir?

- ☐ belə sənaye siyasəti struktur dəyişikliklərinin sosial amillərinin nəzərə alınmasıdır
- ☐ belə sənaye siyasəti bir-biri ilə sıx əlaqəli və bir-birini qarşılıqlı tamamlayan makroiqtisadi, sahə, texnoloji, regional və beynəlxalq xarakterli tədbirləri əhatə edir
- ☐ belə sənaye siyasəti bazar subyektlərinin müəyyən qruplarına (ayrı-ayrı sahələrə və istehsal növlərinə, regional və s.) məqsəduyğun təsiri nəzərdə tutur
- ☒ belə sənaye siyasəti bütün sənaye sahələri üzrə istehsalın inkişafına əlverişli şəraiti təmin edən ümumi şərtlərin yapaılmasına istiqamətləndirilir
- ☐ belə sənaye siyasəti müstəqil ölkənin iqtisadi inkişaf tələblərinə cavab verən sənaye strukturunun formalaşdırılmasıdır

646 Sənaye-struktur siyasətinin hansı tipləri var?

- ☐ seçmə sənaye siyasəti və sənaye-struktur siyasəti
- ☐ ümumi-sistemli sənaye siyasəti və innovasiya yönümlü sənaye siyasəti
- ☐ ümumi sənaye siyasəti və xüsusi sənaye siyasəti
- ☒ ümumi-sistemli sənaye siyasəti və seçmə sənaye siyasəti
- ☐ ümumi sənaye siyasəti və regional sənaye siyasəti

647 Seçmə sənaye siyasəti üçün öncül sahələrin müəyyənləşdirilməsi üçün aşağıdakılardan hansı iqtisadi meyar kimi çıxış edə bilər?

- ☐ sahənin inkişafının multiplikativ təsiri yaratmaqabiliyyəti
- ☐ sahənin rəqabət üstünlüklərinə malik olması
- ☐ məhsul növünə tədiyə qabiliyyətli tələbin (daxili və xarici) mövcudluğu və etibarlı artım perspektivlərinin olması
- ☒ bunların hamısı
- ☐ seçilən sahənin istehsalının rentabelli olması

648 Aşağıdakılardan hansını həm yerli məhsulların satış bazarlarının genişləndirilməsi, həm də səmərəli xarici iqtisadi əlaqələrin qurulması siyasətinin elementi hesab etmək olar?

- ☐ Bazar infrastrukturunun formalaşdırılması və inkişafının təmin edilməsi
- ☒ Daxili bazarın xarici məhsulların haqsız rəqabətindən və insan sağlamlığı üçün təhlükəli mallardan qorunması
- ☐ Ölkənin milli maraqlarına uyğun olan regional əlaqələrin genişləndirilməsi
- ☐ Milli məhsulların alışına çağırış kampaniyalarının təşkili
- ☐ Əhəlinin iqtisadi gözləntilərinin bədbinlikdən nikbinliyə, pessimizmdən optimizmə dəyişməsinin təmin edilməsi, inkişaf üçün çox vacib olan milli ruh yüksəlişinin formalaşdırılması

649 Seçmə sənaye siyasəti necə təşkil edilə bilər?

- ☐ bütün iqtisadiyyata münasibətdə
- ☐ bütün sənaye sahələrinə münasibətdə eyni zamanda
- ☒ öncül (prioritet) bir və ya bir neçə sənaye sahəsinə münasibətdə
- ☐ sənaye sahələrinin əksəriyyətinə münasibətdə eyni zamanda
- ☐ yalnız və yalnız ixrac qabiliyyətli məhsullar istehsal edən sahələrə münasibətdə

650 Aşağıdakılardan hansı dövlət infrastruktur siyasətinin elementidir?

- ☐ Müqavilə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinin təminatı;
- ☒ Bazar infrastrukturunun formalaşdırılması və inkişafının təmin edilməsi
- ☐ Milli məhsulların alışına çağırış kampaniyalarının təşkili
- ☐ Xarici bazarlarda milli məhsulların satışını təşkil edən birgə müəssisələrin yaradılmasına yardım göstərilməsi
- ☐ Çəvik və ədalətli müflisləşmə və iflas prosedurunun yaradılması

651 Seçmə sənaye siyasətinin tətbiqi zamanı dövlət hansı təsir alətlərindən istifadə edə bilməz?

- ☒ əlavə vergi tətbiqi
- ☐ daxili bazarın qorunması
- ☐ yerli malların alınmasının təşviq edilməsi
- ☐ bazara giriş maneələrinin qoyulması
- ☐ vergi güzəştləri

652 Aşağıdakılardan hansı dövlət infrastruktur siyasətinin elementi deyir?

- ☒ Əhəlinin alıcılıq qabiliyyətinin artırılması və başqa vasitələrlə ümumi tələbin stimullaşdırılması
- ☐ Sosial infrastrukturun təkmilləşdirilməsi
- ☐ Sığorta bazarının inkişafı;
- ☐ Bazar infrastrukturunun formalaşdırılması və inkişafının təmin edilməsi;
- ☐ İstehsal infrastrukturunun (nəqliyyat, rabitə, kommunikasiya xətləri, enerji təminatı) yenidən qurulması və beynəlxalq standartlar səviyyəsinə çatdırılması;

653 Seçmə sənaye siyasətinin tətbiqi zamanı dövlət hansı təsir alətlərindən istifadə edə bilər?

- ☐ ixracın stimullaşdırılması
- ☒ bunların hamısı
- ☐ vergi güzəştləri
- ☐ subsidiyalama
- ☐ bazara giriş məhdudiyyətlərinin qoyulması

654 Aşağıdakılardan hansı dövlət infrastruktur siyasətinin elementidir?

- ☒ Bunların hamısı
- ☐ Sosial infrastrukturun təkmilləşdirilməsi
- ☐ Sığorta bazarının inkişafı;
- ☐ Bazar infrastrukturunun formalaşdırılması və inkişafının təmin edilməsi;
- ☐ İstehsal infrastrukturunun (nəqliyyat, rabitə, kommunikasiya xətləri, enerji təminatı) yenidən qurulması və beynəlxalq standartlar səviyyəsinə çatdırılması

655 Seçmə sənaye siyasətinin tətbiqi nə zaman daha səmərəli olur?

- ☐ belə siyasətə bütün beynəlxalq təşkilatlar cəlb edilmiş olsun
- ☐ bazar subyektlərinin normal fəaliyyəti üçün makroiqtisadi, infrastruktur və hüquqi mühitin formalaşdırılmasına olan zəruri tələblər yerinə yetirilməmiş olsun
- ☒ bazar subyektlərinin normal fəaliyyəti üçün makroiqtisadi, infrastruktur və hüquqi mühitin formalaşdırılmasına olan zəruri tələblər əsasən yerinə yetirilmiş olsun
- ☐ ölkədə makroiqtisadi, infrastruktur və hüquqi mühitin formalaşdırılması sahəsində problemlər olsun
- ☐ belə siyasət ümumi sənaye siyasətindən ayrıca bir siyasət kimi həyata keçirilmiş olsun

656 Aşağıdakılardan hansı yerli istehsal məhsullarının bazarının genişləndirilməsi iqtisamətidir?

- ☐ İnhisar fəaliyyətinin və haqsız rəqabətin qarşısının alınması
- ☒ Milli məhsulların alışına çağırış kampaniyalarının təşkili
- ☐ Müqavilə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinin təminatı;
- ☐ Çəvik və ədalətli müflisləşmə və iflas prosedurunun yaradılması
- ☐ Bazar infrastrukturunun formalaşdırılması və inkişafının təmin edilməsi

657 Seçmə sənaye siyasətinin obyektı nədir?

- ☒ sahə bazarları
- ☐ ümumi sənaye
- ☐ bütün iqtisadiyyat
- ☐ regional iqtisadiyyat
- ☐ beynəlxalq integrasiya

658 Aşağıdakılardan hansı yerli istehsal məhsullarının bazarının genişləndirilməsi iqtisaməti deyil?

- ☐ Tələbin öyrənilməsində və marketinq tədqiqatlarında müəssisələrə yardım göstərilməsi
- ☒ Çəvik və ədalətli müflisləşmə və iflas prosedurunun yaradılması
- ☐ Daxili bazarda yerli və xarici istehsal malları üçün rəqabət şərtlərinin bərabərləşdirilməsi;
- ☐ Əhalinin alıcılıq qabiliyyətinin artırılması və başqa vasitələrlə ümumi tələbin stimullaşdırılması;
- ☐ Milli məhsulların xarici bazarlara çıxışı üçün şərait yaradılması

659 Seçmə sənaye siyasəti hansı xarakterlidir?

- ☐ qlobal
- ☒ mikroiktisadi
- ☐ makroiktisadi
- ☐ ümumi iqtisadi
- ☐ regional

660 Aşağıdakılardan hansı səmərəli beynəlxalq və regional integrasiya siyasətinin iqtisamətidir?

- ☐ Milli məhsulların xarici bazarlara çıxışı üçün şərait yaradılması;
- ☐ Əhalinin alıcılıq qabiliyyətinin artırılması və başqa vasitələrlə ümumi tələbin stimullaşdırılması;
- ☒ Xarici bazarlarda milli məhsulların satışını təşkil edən birgə müəssisələrin yaradılmasına yardım göstərilməsi
- ☐ Daxili bazarda yerli və xarici istehsal malları üçün rəqabət şərtlərinin bərabərləşdirilməsi
- ☐ Tələbin öyrənilməsində və marketinq tədqiqatlarında müəssisələrə yardım göstərilməsi

661 Aşağıdakılardan hansı sənayedə pozitiv struktur dəyişiklərinin baş verməsi üçün qanunverici və institusional şəraitin formalaşdırılması istiqamətinə daxildir?

- ☐ Xarici bazarda milli məhsullarının rəqabətliyi üçün belə məhsulların beynəlxalq sertifikatıyasında dövlət dəstəyinin tətbiqi;
- ☒ Əhalinin iqtisadi gözləntilərinin bədbinlikdən nikbinliyə, pessimizmdən optimizmə dəyişməsinin təmin edilməsi, inkişaf üçün çox vacib olan milli ruh yüksəlişinin formalaşdırılması
- ☐ Beynəlxalq və regional təşkilatlarda və tədbirlərdə ölkənin milli maraqların və yerli şirkətlərin mənafelelərinin təmin edilməsi;
- ☐ Tarif və qeyri-tarif tənziqləmə metodları və vasitələrindən səmərəli istifadə etməklə daxili bazarın qorunması;
- ☐ Daxili bazarın xarici məhsulların haqsız rəqabətindən və insan sağlamlığı üçün təhlükəli mallardan qorunması;

662 Aşağıdakılardan hansı səmərəli beynəlxalq və regional integrasiya siyasətinin iqtisaməti deyil?

- ☐ Daxili bazarın xarici məhsulların haqsız rəqabətindən və insan sağlamlığı üçün təhlükəli mallardan qorunması;
- ☒ Əhalinin iqtisadi gözləntilərinin bədbinlikdən nikbinliyə, pessimizmdən optimizmə dəyişməsinin təmin edilməsi, inkişaf üçün çox vacib olan milli ruh yüksəlişinin formalaşdırılması
- ☐ Beynəlxalq və regional təşkilatlarda və tədbirlərdə ölkənin milli maraqların və yerli şirkətlərin mənafelelərinin təmin edilməsi;
- ☐ Tarif və qeyri-tarif tənziqləmə metodları və vasitələrindən səmərəli istifadə etməklə daxili bazarın qorunması;
- ☐ Xarici bazarda milli məhsullarının rəqabətliyi üçün belə məhsulların beynəlxalq sertifikatıyasında dövlət dəstəyinin tətbiqi;

663 Aşağıdakılardan hansı səmərəli beynəlxalq və regional integrasiya siyasətinin iqtisamətidir?

- ☐ Müqavilə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinin təminatı
- ☒ Ölkənin milli maraqlarına uyğun olan regional əlaqələrin genişləndirilməsi
- ☐ Qanunun aliliyinə əsaslanan sabitliyin təmin edilməsi
- ☐ Dövlətə inam və etibarın artırılması
- ☐ Çevik və ədalətli müflisləşmə və iflas prosedurunun yaradılması

664 Aşağıdakılardan hansı sənayedə pozitiv struktur dəyişiklərinin baş verməsi üçün qanunverici və institusional şəraitin formalaşdırılması istiqamətinə daxil deyil?

- ☐ Çevik və ədalətli müflisləşmə və iflas prosedurunun yaradılması
- ☒ Ölkənin milli maraqlarına uyğun olan regional əlaqələrin genişləndirilməsi
- ☐ Dövlətə inam və etibarın artırılması
- ☐ Qanunun aliliyinə əsaslanan sabitliyin təmin edilməsi
- ☐ Müqavilə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinin təminatı

665 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri müəssisənin innovasiya fəaliyyətini bilavasitə səciyyələndirmir?

- ☐ yeni satış bazarlarının və yeni satış üsullarının tapılması
- ☐ yeni orijinal ideyanın reallaşdırılması və hazır məhsul şəklində bazara çıxarılması
- ☐ istehlakçıların istəklərinin öyrənilməsi sahəsində tədqiqatlar
- ☐ yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi
- ☒ müəssisənin cari və perspektiv fəaliyyətinin planlaşdırılması

666 İqtisadi diversifikasiya siyasəti modelləri hansılardır?

- ☐ "şaquli" yaxud müasir diversifikasiya siyasəti modeli, "üfiqi" yaxud ənənəvi diversifikasiya siyasəti modeli
- ☐ ənənəvi diversifikasiya siyasəti modeli, innovasiyalı diversifikasiya siyasəti modeli
- ☒ "şaquli" yaxud ənənəvi diversifikasiya siyasəti modeli, "üfiqi" yaxud müasir diversifikasiya siyasəti modeli
- ☐ ixrac yönümlü model, ixracı əvəzləmə modeli, innovasiyalı inkişaf modeli
- ☐ sənaye-struktur siyasəti modeli, seçmə sənaye siyasəti modeli

667 Aşağıdakılardan hansı sənaye-struktur siyasətinin qarşısında duran vəzifələr sırasına daxil edilə bilməz?

- ☐ Ölkənin regionlarında sənaye istehsalının dirçəldilməsi və regionların inkişafının təmin edilməsi
- ☐ Milli iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinin təmin edilməsi üçün istehsalın modernləşdirilməsi
- ☒ Əhalinin pensiya təminatı sisteminin yenidən qurulması
- ☐ Resurs qoruyucu texnologiyaların tətbiqi əsasında sənayenin texnoloji cəhətdən yenidən qurulması
- ☐ Struktur dəyişikliklərinin sosial amillərinin nəzərə alınması (əmək məhsuldarlığı, əmək hüquqları, işçilərin peşə-ixtisas hazırlığı)

668 Sənaye siyasətində dövlətin istifadə etdiyi aşağıdakı stimullaşdırıcı vasitələrdən hansı "renta" tipli üstünlüklər qrupuna aid deyil?

- ☐ güzəştli kreditlərin təqdim edilməsi
- ☐ əvəzsiz və ya müddətli maliyyə yardımlarının verilməsi
- ☒ biznes-inkubatorun yaradılması
- ☐ vergi güzəştlərinin tətbiqi
- ☐ sürətləndirilmiş amortizasiyanın tətbiqi

669 Dövlət sənaye siyasətində istifadə etdiyi stimullaşdırıcı vasitələr müəssisələrin bunlardan əldə etdiyi faydanın məzmun və xarakterindən asılı olaraq hansı qruplara bölünür?

- ☐ güzəştlər tipli üstünlüklər və "stimullar" tipli üstünlüklər
- ☐ "qənaət" tipli üstünlüklər və "əlverişli şərtlər" tipli üstünlüklər
- ☒ "renta" tipli üstünlüklər və "əlverişli şərtlər" tipli üstünlüklər
- ☐ "renta" tipli üstünlüklər və "institusional" tipli üstünlüklər
- ☐ gəlir tipli üstünlüklər və "xəclərə qənaət" tipli üstünlüklər

670 Aşağıdakılardan hansı dövlət sənaye siyasətinin prinsiplərinə aid deyil?

- ☐ Müasir dünyanın inkişaf meylləri və qloballaşmanın tələbləri nəzərə alınmalı və ölkə iqtisadiyyatının dünya təsərrüfatına səmərəli inteqrasiyanın təmin edilməsinə yönəldilməlidir
- ☐ Sənayenin hər bir sahəsinin müasir vəziyyəti, ümumi iqtisadi inkişafa həmin sahənin töhfəsi, onun mövcud potensialı və perspektiv inkişaf imkanları nəzərə alınmalıdır
- ☒ Sənaye siyasəti ümumi iqtisadi inkişaf strategiyasına fərqlənməlidir
- ☐ Sənaye siyasəti hazırlanarkən, sənayenin inkişafının ümumi proqramı ilə yanaşı, hər bir sahənin inkişafı üçün də səciyyəvi tədbirlər planı işlənib hazırlanmalı, bunların bir-biri ilə kompleks əlaqələndirilməsi və bir-birini qarşılıqlı tamamlaması təmin edilməlidir
- ☐ Sənaye siyasəti regionlarda istehsal sahələrinin inkişafına yönəldilməlidir

671 Aşağıdakılardan hansını sənayenin öncül inkişaf sahələrinin müəyyənləşdirilməsi üçün meyar kimi istifadə etmək olar?

- ☐ sahənin tənəzzülünün multiplikativ təsir yaratma qabiliyyəti
- ☐ sahənin investisiya və kapital tutumluluğunun aşağı olması;
- ☐ sahənin başqa sahələrlə bağlılığının az olması
- ☒ sahənin rəqabət üstünlüklərinə (həm daxili və həm də beynəlxalq bazarda) malik olması
- ☐ müvafiq sahədə inhisarçılığın aradan qaldırılması

672 Ümumi-sistemli sənaye siyasətinin reallaşdırılması zamanı hansı vasitələrdən istifadə edilir?

- ☐ İdarəetmə sisteminin təkmilləşdirilməsi
- ☐ Pul-kredit və valyuta siyasəti
- ☐ Maliyyə-vergi siyasətinin təkmilləşdirilməsi
- ☒ Bunların hamısından
- ☐ Daxili və xarici investisiyaların stimullaşdırılması

673 Sənaye-struktur siyasətinin hansı tipləri var?

- ☐ idxalı əvəzləmə sənaye siyasəti, ixrac yönümlü sənaye siyasəti
- ☐ ümumi sənaye siyasəti, xüsusi sənaye siyasəti
- ☐ struktur sənaye siyasəti, regional sənaye siyasəti
- ☒ ümumi-sistemli sənaye siyasəti, seçmə sənaye siyasəti
- ☐ sistemli sənaye siyasəti, fərdi sənaye siyasəti

674 Aşağıdakılardan hansı sənayenin inkişafı siyasətinin istiqamətlərinə aid edilə bilməz?

- ☐ inteqrasiya etmiş biznes-qrupların və korporativ idarəetmənin inkişafı
- ☐ sənaye-struktur siyasəti
- ☐ innovasiya siyasəti
- ☒ regionlarda sosial inkişaf siyasəti
- ☐ sənayedə institusional islahatlar

675 Dövlət sənaye siyasətinin həyata keçirilməsi zamanı istehsalın inkişafının dövlət tərəfindən stimullaşdırılmasının aşağıdakı formalarından hansı tətbiq edilmir?

- ☐ istehsal müəssisələrinə birbaşa dövlət yardımının göstərilməsi
- ☐ ümumi "oyun qaydaları"nın yaradılması yolu ilə istehsal müəssisələrinə əlverişli fəaliyyət şəraitinin yaradılması
- ☐ istehsalın və sahibkarlığın inkişafının dövlət tərəfindən dəstəklənməsi üçün xüsusi şərtlərin tətbiqi
- ☒ iri şirkətlərin fəaliyyətinin bilavasitə dövlət tərəfindən planlaşdırılması
- ☐ ölkənin ayrı-ayrı regionlarının inkişafının gücləndirilməsinə yönəlik tədbirlər

676 İdxalı əvəzləmə modelinin tətbiqi:

- ☐ ixrac yönümlü rəqabətqabiliyyətli sahələrin inkişafı və dəstəklənməsini nəzərdə tutum
- ☐ daxili bazarda dempinq tədbirlərinin həyata keçirilməsini nəzərdə tutur
- ☐ yüksək texnologiyalı və kapitaltutumlu istehsallar əsasında texnoloji inkişafın ən yeni meyllərinə istinad olunur
- ☒ proteksionist (himayəçilik) siyasətin yeridilməsini və milli valyutanın kuprsunun sabit saxlanmasını nəzərdə tutur

- ☐ ixrac üçün nəzərdə tutulan məhsullar istehsalının hərtərəfli həvəsləndirilməsini nəzərdə tutur

677 Sənaye siyasətinin modelləri hansılardır?

- ☐ bərabər inkişaf modeli, qeyri-bərabər inkişaf modeli, davamlı inkişaf modeli
☐ idxal modeli, ixrac modeli, innovasiya modeli
☐ struktur modeli, innovasiya modeli, regional artım modeli
☒ ixracyönlü sənaye siyasəti, idxalı əvəzləmə modeli, innovasiya modeli
☐ renta” modeli, “əlverişli şərtlər” modeli, qarışıq model

678 Aşağıdakılardan hansı dövlət sənaye siyasətinin məqsəd və hədəfləri sırasına aid edilə bilər?

- ☐ ölkədə iqtisadi artım bazasının yaradılması, inkişafı və keyfiyyətə yeniləşdirilməsi
☐ ölkə iqtisadiyyatının dünya təsərrüfatına səmərəli inteqrasiya olunan rəqabət qabiliyyətli strukturunun formalaşdırılması
☒ bunların hamısı
☐ bunların heç biri
☐ idxalı əvəzləyən və bazarda yeni olan mallar istehsalının genişləndirilməsi

679 Dövlət sənaye siyasəti nədir?

- ☐ bazarın mənfi nəticələrinin aradan qaldırılması, ətraf mühitin qorunması və maliyyə sektorunun tənzimlənməsi sahəsində hökumətin həyata keçirdiyi tədbirlər sistemidir
☐ konkret müəssisələrin bazarda güclənməsi və rəqabət gücünün artırılması istiqamətində hökumətin məqsədyönlü şəkildə planlaşdırdığı və həyata keçirdiyi tədbirlər sistemidir
☐ ölkədə yeni bir sənaye sahəsinin formalaşdırılması istiqamətində hökumətin davamlı tədbirləridir
☒ hökumətin ölkənin resurs potensialının iqtisadiyyatın sahələri arasında və sahələr daxilində bölgüsünə və yenidən bölgüsünə istiqamətlənmiş məqsəduyğun və kompleks tədbirlər sistemidir
☐ biznes mühitinin yaxşılaşdırılması, yeni “oyun qaydaları”nın yaradılması və tətbiqi, yoxsulluğun azaldılması və sosial-iqtisadi inkişafın təmin edilməsi sahəsində hökumətin davamlı siyasətidir

680 Aşağıdakılardan hansı M. Porterin təklif etdiyi ölkənin rəqabətli inkişaf mərhələləri sırasına daxil deyildir?

- ☐ əhəlinin rifah səviyyəsinə əsaslanan inkişaf
☐ istehsal amillərinin üstünlüyünə əsaslanan inkişaf
☐ investisiya üstünlüyünə əsaslanan inkişaf
☒ dövlətin aparıcı roluna əsaslanan inkişaf
☐ innovasiyaya əsaslanan inkişaf

681 Aşağıdakılardan hansını sənayedə resurslardan səmərəsiz istifadə problemləri sırasına aid etmək olar?

- ☐ əmək məhsuldarlığının aşağı səviyyəsi
☐ investisiyaların texniki-iqtisadi əsaslandırılmasının zəif olması
☐ təcrübəli və peşəkar mütəxəssis kadrların çatışmazlığı
☒ bunların hamısını
☐ müəssisələrin əsas fondlarının aşınması və texnoloji geriliyi

682 Aşağıdakılardan hansı sənayenin institusional problemlərinə aid edilə bilməz?

- ☐ müasir tələblərə uyğun idarəetmə və menecment bacarıqlarının yoxluğu
☐ iri, orta və kiçik müəssisələrin qarşılıqlı maraqlar əsasında əlaqələndirilməsi sisteminin formalaşmaması
☐ bazar infrastrukturunun zəif inkişafı
☒ daxili bazarın məhdudluğu
☐ korporativ idarəetmə təcrübəsinin lazımcına mənimsənilməməsi

683 Aşağıdakılardan hansı sənayenin struktur problemlərinə aid edilə bilməz?

- ☐ sənaye istehsalının əsasən bir regionda cəmləşməsi
☐ sənayenin strukturunun xammal (xüsusilə neft-qaz hasilatı) yönümlü inkişafı

- ☐ sənayenin əvvəllər formalaşmış sahə strukturunun müstəqillik şəraitində ölkənin milli iqtisadi inkişaf tələblərinə uyğun gəlməməsi
- ☒ investorların (o cümlədən xarici investorların) hüquqlarının qorunması sisteminin tam formalaşmaması
- ☐ ixracda emal sənayesi məhsullarının payının son dərəcə cüzi olması

684 Aşağıdakılardan hansı sənayenin struktur problemlərinə aid edilə bilər?

- ☐ bunların hamısını
- ☐ əmək məhsuldarlığının aşağı səviyyəsi
- ☐ müəssisələrin əsas fondlarının aşınması və texnoloji geriliyi
- ☒ sənaye istehsalının əsasən bir regionda cəmləşməsi
- ☐ təcrübəli və peşəkar mütəxəssis kadrların çatışmazlığı

685 Hazırda Azərbaycan sənayesinin inkişafı ilə bağlı hansı istiqamətdə problemlər mövcuddur?

- ☐ mövcud resurslardan səmərəsiz istifadə problemləri
- ☒ bunların hamısı
- ☐ struktur problemləri
- ☐ inhisar fəaliyyəti və haqsız rəqabət problemləri
- ☐ institusional problemlər

686 Sənayenin hansı növ strukturu (quruluşu) dəyişkən deyildir?

- ☐ sahə strukturu
- ☐ texnoloji strukturu
- ☐ ərazi strukturu
- ☒ bunların heç biri
- ☐ sektorlar üzrə strukturu

687 Aşağıdakılardan hansı sənayenin strukturunun növləri sırasına aid deyildir?

- ☐ texnoloji
- ☐ sektorlar üzrə
- ☐ sahə
- ☒ demoqrafik
- ☐ ərazi (regional)

688 Aşağıdakılardan hansı restrukturizasiyaya məruz qala bilər?

- ☐ region iqtisadiyyatı
- ☐ xidmət sektoru
- ☐ sənaye
- ☒ bunların hamısı
- ☐ milli iqtisadiyyat

689 Aşağıdakılardan hansı “sənayenin restrukturizasiyası”nın obyektidir?

- ☐ bunların hamısı
- ☐ global iqtisadiyyat
- ☐ milli iqtisadiyyat
- ☒ sənaye
- ☐ biznes

690 Sənayenin strukturunun yenidən qurulması hansı məqsədlə həyata keçirilir?

- ☐ ölkə sənayesinin inkişafının yeni keyfiyyət mərhələsinə keçilməsini təmin etmək;
- ☐ ölkə iqtisadiyyatının dayanıqlı inkişafına nail olmaq;
- ☐ ölkə sənayesinin rəqabət qabiliyyətliliyinin yüksəldilməsi;
- ☒ bunların hamısı

- ☐ sənayenin struktur problemlərinin həllinə nail olmaq;

691 “Sənayenin restrukturizasiyası” dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ sənayedə elə sistemli dəyişikliklərin həyata keçirilməsidir ki, bunlar sənayenin mövcud strukturunu dəyişməsin;
- ☐ ölkə sənayesinin mövcud strukturunun öyrənilməsi və qiymətləndirilməsi;
- ☒ sənayenin strukturunun məqsədyönlü və planlı şəkildə yenidən qurulması
- ☐ sənayedə müasir idarəetmə strukturlarının formalaşdırılmasını
- ☐ sənayenin mövcud quruluşunun sabit saxlanılmasını;

692 “Restrukturizasiya” termini nəyi ifadə edir?

- ☐ bunların heç birini.
- ☐ yeni bir təşkilati sistemin yaradılmasını;
- ☐ sistemin strukturlaşdırılmasını;
- ☒ sistemin strukturunun yenidən qurulmasını
- ☐ bunların hamısını;

693 Aşağıdakı müəyyənliklərdən hansı “struktura” anlayışını xarakterizə edir?

- ☐ dəyişkən mühit şəraitində sistemin dayanıqlı və sabit inkişafını təmin edən başlıca mənasibətlərin məmudur;
- ☐ bunların hamısı.
- ☐ dəyişən daxili və xarici mühit şəraitində sistemin tamlığını və onun əsas əlamətlərini özündə əks etdirən strukturyaradıcı elementlərin məmudur;
- ☐ sistemin elementlərinin adbaad siyahısı və həmin elementlərin kəmiyyət nisbətləridir;
- ☒ dəyişən daxili və xarici mühit şəraitində sistemin bütövlüyünü (tamlığını), onun əsas əlamətlərinin sabit saxlanmasını təmin edən davamlı qarşılıqlı əlaqələrinin məmudur;

694 Son 3-4 ildə Azərbaycanda aşağıdakı inkişaf meyillərindən hansı üstünlük təşkil edir?

- ☐ Dünya neft bazarında Azərbaycanın payı 5 faizə çatıb.
- ☐ ÜDM-də neft və qeyri-neft sektorlarının payı sabit olaraq qalır;
- ☐ ÜDM-də neft sektorunun payı artır, qeyri-neft sektorunun payı azalır
- ☒ ÜDM-də neft sektorunun payı azalır, qeyri-neft sektorunun payı artır
- ☐ Azərbaycanda neft və qaz hasilatı həcmi ildən-ildə artmaqda davam edir;

695 Aşağıdakılardan hansı ölkəmizdə neft sənayesinin üstün inkişafını şərtləndirən amillər sırasına aid edilə bilməz?

- ☐ Azərbaycan bu sahəyə xarici investorları cəlb etməklə həm də ölkənin üzləşdiyi iqtisadi, sosial və siyasi problemlərin həllində vasitə kimi istifadə edib.
- ☐ dünya bazarında neftə olan böyük tələbat bu sahəni xarici investorlar üçün cəlbedici edib;
- ☐ bu sahənin inkişafı üçün ölkəmizdə tarixi və təbii şərtlərin mövcud olması;
- ☒ yerli bazarda bu sahənin məhsuluna yüksək tələbatın olması;
- ☐ bu sahə investorlar üçün böyük gəlirlər vəd edir;

696 Hazırda Azərbaycanın emal sənayesinin məhsul istehsalında daha yüksək paya malik sənaye sahəsi hansıdır?

- ☐ tikinti materialları istehsalı.
- ☐ içki istehsalı;
- ☐ qida məhsullarının istehsalı;
- ☒ neft məhsulları istehsalı
- ☐ neft və qaz hasilatı

697 Aşağıdakılardan hansı iqtisadiyyatın strukturunun növləri sırasına aid deyil?

- ☐ Ev təsərrüfatları üzrə strukturu
- ☐ Sahə strukturu
- ☐ Sosial strukturu

- ☒ Xalis strukturu
- ☐ Ərazi (regional) strukturu

698 İqtisadiyyatın sahələrə bölünməsi nəyin nəticəsi olaraq meydana çıxıb?

- ☐ fərdi əmək bölgüsünün nəticəsi olaraq
- ☐ ölkənin idarə edilməsi və həyata keçirilən iqtisadi siyasətin nəticəsi olaraq;
- ☐ ölkənin müstəqillik tarixinin müddətindən nəticəsi olaraq;
- ☒ ictimai əmək bölgüsünün nəticəsi olaraq
- ☐ ölkənin miqyaslarının böyük və ya kiçikliyinə nəticəsi olaraq;

699 İqtisadiyyatın strukturu (quurluşu) barədə aşağıdakı fikirlərin hansı yanlıştır?

- ☐ İqtisadiyyatının strukturu – milli iqtisadiyyatın müxtəlif vahidləri (sahələri) arasında tarixən formalaşmış sabit, təkrar istehsalı mümkün olmaqla fəaliyyət göstərən qarşılıqlı münasibətlərin məcmusudur;
- ☒ İqtisadiyyatın strukturu – ölkə iqtisadiyyatını əmələ gətirən sahələrin, istehsalların, müəssisələrin, ictimai istehsal proseslərinin tərkibidir;
- ☐ İqtisadiyyatın strukturu dinamikdir və müxtəlif amillərin təsiri altında zaman keçdikcə dəyişikliklərə məruz qalır.
- ☐ İqtisadiyyatın strukturu ölkə iqtisadiyyatının ümumi göstəricilərində ayrı-ayrı sahələrin xüsusi çəkisi (payı) göstəricisi ilə xarakterizə oluna bilər;
- ☐ İqtisadiyyatın strukturu onun dayanıqlığını, bütövlüyünü və dinamizmini təmin edən bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqəli sahələrin və nizamlanmış (sistemləşdirilmiş) əlaqələrin məcmusunu əks etdirir;

700 Milli iqtisadiyyatı necə xarakterizə etmək olar?

- ☐ ayrıca bir ölkə çərçivəsində hazırda baş verən maddi istehsal proseslərinin məcmusu kimi;
- ☐ ölkədə mövcud iqtisadi və insan resurslarından səmərəli istifadə üsullarının məcmusu kimi;
- ☐ məhdud resurslardan səmərəli istifadə etməklə qeyri-məhdud ehtiyacların ödənilməsi üsulları kimi;
- ☐ ümumi daxili məhsulun yaradılması və istifadəsi proseslərinin məcmusu kimi.
- ☒ ayrıca bir ölkə çərçivəsində tarixən formalaşmış və hazırda baş verən bütün ictimai istehsal proseslərinin məcmusu kimi;